

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theatrum Asceticum, Sive Meditationes Sacrae

Neumayr, Franz

Ingolstadii [u.a.], 1747

VD18 14516888

Annus Vtus de quarto gradu perfectæ Conversionis, qui est Spes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54686)

MISERICORDIA DEI

ARGUMENTUM
QUATUOR MEDITATIONUM

ANNI M. DCC. XLVI.

MEDITATIO I.
MISERICORDIA CONNIVENS

SIVE

FILIUS PRODIGUS

in Regione longinqua.

ARGUMENTUM.

N contemplando *quarto* seriae conversionis gradu, qui consistit IN SANCTA SPE, hoc anno figimus pedem. Nempe, postquam peccator CUM AUGUSTINO, quem veræ poenitentiae Prototypon jam olim fecimus, coepit pro gratia suæ conversionis *orare*: postquam deinde ex perpensa gravitate peccati didicit seipsum *horrere*: atque insuper ad
expli-

explicata malæ vitæ pericula commotus est, ut *metueret* sibi: proximè sequitur, ut animetur AD FIDUCIAM, ne fortè per desperationem aut *venie*, aut *constantie* à suscepto jamjam suæ conversionis consilio retrahatur. Argumentum affectui tam dulci excitando accommodatissimum suppeditat MISERICORDIA DEI teste Scriptura *nolentis* mortem peccatoris, *sed ut convertatur impius à via sua, & vivat*, Ezech. 33. Atque idèd' *hujus voluntatis* actus quaterni quatuor Meditationum currentis anni materia funto, sic, ut prima exhibeat Misericordiam *conviventem*, altera *punientem*, tertia *animantem*, quarta *recipientem* in gratiam omnes, qui *in tempore* superbam cervicem *invitanti* submitunt. Thema idem omnium erit FILIUS PRODIGUS decantatum omnibus sæculis Misericordiæ Divinæ emblema, quod si alicui exhibere videbimur nimis accommodè *ad mores nostri sæculi*, meminerit ille, *parabolam* omnium temporum & gentium *historiam* esse. His notatis, primæ Meditationis Idea, quam subscribo, legatur attentè.

Materia est: Filius Prodigus *in regione longinqua.*

Puncta duo: 1. Luxuriosè viventis scelerata *presumptio.*
2. Post bona malè dissipata sceleratior *desperatio.*

Fructus, Adoratio gravissimi Mysterii *in Divina Convivencia* contenti.

Propositum, Detestatio barbaræ conclusionis: *Bonus est Deus,* ergò *licebit impunè esse malum.*

Chorus Exhibet terribile dubium, utrùm patientia Dei peccatorem ad tempus tolerantis, effectus Misericordiæ sæpiùs, an Justitiæ sit?

NOTANDA

Lectori, & Spectatori.

I. **O**Mittimus exhibere Filium Prodigum *ante abitum* ex domo paterna, quia (quod attentius rem expendenti patebit) id argumenti genus materiam Comœdiæ aptiorem, quàm Meditationi suppeditabat.

II. Filius Prodigus in Evangelio **ADOLESCENTIOR** appellatur, adeoque non solum Fratrem *junior*, sed ne quidem *adolescenciam egressus* ponitur, sive sedecim circiter, aut septendecim annorum masculus in ea ætate, quam sibi suæ perversionis fuisse principium Augustinus deplorat, quando l. 2. Conf. c. 1. & 2. *Decimum sextum annum vitæ suæ* fuisse lamentatur, quo *computruerit* coram oculis Dei, totumque se in hoc studium effuderit, ut amaret, & amaretur. Addit l. 3. c. 6. **TUNC** *excesserunt caput meum vepres libidinum, & nulla erat eradicans manus, imò plaudebat Pater ex inquieta adolescentia, quasi jam in nepotes gestiret.* Confirmat nostram opinionem species servitutis, & est verosimile, herum barbarum non ad pascendos porcos (qui puerilis est labor) sed ad pistrinum potius, aut ad stivam damnaturum fuisse hominem, nisi eum per ætatis teneritudinem ejusmodi mancipiorum oneribus esse imparem judicasset.

III. Credimus, Christum in ætate tenera potius, quàm in adulta Divinæ Misericordiæ exemplum statuisse, ut disceremus, facilem esse Deum ad veniam iis, qui *per imprudentiam* magis, quàm *per malitiam* peccant, neque diu in statu peccati hærent, sed ad primam correctionem reversi *in se*, continuo etiam revertuntur *ad Patrem*. His notatis, quisque in persona Prodigii consideret *se* (non *alium*) & *delicta suæ juventutis* deplorans statuat sibi locum in cœlo, si jam *inter innocentes* sperare nullum potest,

potest, saltem inter pœnitentes per usum gratiæ, quam miserans Deus offert, vindicare.

Nomina, Clavis, & Character Personarum.

NE puræ Parabolæ exhibitio vacua fructu sit (quod futurum esset, si præter affectum naturalem, qualem paternus amor cum peripetia spectatus facile excitat, pareret nihil) juvat sensui litterali spirituales adjungere, & allegoriam apertis verbis miscere. Hoc sine, quid in unaquaque persona sit attendendum, notamus.

1. FILIUS PRODIGUS (quem Anthropum vocamus) exhibet animam peccatricem, quæ ad morem imprudentis Juvenculi, accepta à Deo Patre supra humanam prudentiam nos amante (nam nullus sapiens Pater faceret, quod Parabola factum esse narrat) talenta per vitæ licentiam pessumdat in Regione longinqua, hoc est, longè distita à terra sancta, sive à moribus, & exemplis Sanctorum.

2. FRATER PRODIGI (Adelphus) imago est viri probi, & zelo ardentis, sed non secundum scientiam, neque cum illa prudentia, ac patientia, quam tantum opus exigeret, quantum est reducere ad Deum animam pertinaciter aberrantem.

3. MERCENARIUS repræsentat Creaturas ratione carentes, quæ ex Dei Lege servire hominibus etiam impiis debent, atque ad hunc finem, & non ad alium, beneficium conservationis suæ tanquam famulatûs mercedem accipiunt. Interea dum corpori serviunt, animæ tacitis vocibus (quod SS. PP. notarunt) tria verba acclamant: ACCIPE! REDDE! FUGE! Accipe beneficium, quod tibi Deus facit per nostrum mancipatum! Redde officium grati animi, nec abutere Creaturis adversum Creatorem: Fuge supplicium, quod abusuro decretum est.

4. PATERFAMILIAS, sive hospes primum, deinde HERUS Prodigii est malus Dæmon, qui hominem in peccata pertractum frau-

fraudibus, paulatim per vim consuetudinis mancipat sibi, gravibusque impedimentis poenitentiae implicitum, nisi Deus singulariter caveat, in desperationem emendationis praecipitat.

5. FILII PATRISFAMILIAS sunt Mundus, & Caro, sive Confilia, & Desideria hominibus ex mundi usu viventibus, & carnis commoda sectantibus familiaria, daemoneque ad scopum, in quem per artes suas tendit, optimè opportuna.

6. VILLICUS exhibet instrumentum diaboli, sive creaturas, quibus daemon Deo permittente utitur ad nostram afflictionem, ut in desperationem praecipitet.

Hæc pauca qui notavit, fregit corticem: comedat nucleum, dulcis est, & miris, sed veris modis animam reficit.

PROLOGUS.

Ratio propter difficultates in executione poenitentiae occurrentes pusillanimis, à Fide excitatur ad spem figendam in auxiliis Divinae Misericordiae.

Fides. Ratio.

Ratio. Ita, ita:

PECCATUM EST SUMMUM MALUM!

Hoc in Jeroboamo, & Nabuchodonosore, *

Hoc in Saule, & Ochozia,

Hoc in Deicidio,

(O horrendum spectaculum!)

Hoc in Deicidio video, horreo!.....

Ita, ita:

A PECCATO EST OMNE MALUM!

A pec-

* Exhibitio de Argumentis Meditationum huc usque exhibitarum.

A peccato est mala Mors, & terribile Judicium,

A peccato est jactura Coeli,

Et æternum supplicium:

Intelligo, timeo!...

Timeo, & tandem serio peccasse poenitet:

Amarissimè doleo!

A R I A.

1.

Dolete mecum sidera:

Peccavi!... ô amentia!...

Et potui peccare!...

Protervo pede potui

Supremi Jura Domini

Insaniens calcare?

2.

In iras ite Coelites!

Ad arma mali dæmones!

Cur parcitis rebeli?

Sol sta! ignita aureos

In tela verte radios

Ad usum sacri belli!

Fides. Sint Superis gratiæ!

Intelligis denique, quid merueris,

Quòd contra Omnipotentem

Insano fastu tumueris.

Ratio. Detestor infandum furorem!

Fungus heri natus per cœli favorem

Ausus est Cœli Domino in faciem dicere:

NOLO SERVIRE!... O voces diræ!

Horrenda audacia!

Et adhuc vivo!

G g g g Non-

Nondum in cineres provocata toties
Redegerunt me fulmina?

Fides. Adora Numinis patientiam:
Expectavit pœnitentiam.

Ratio. Pœnitet me!

Fides. Pœnitet, verbum est: opera exhibe,
Et fructus dignos pœnitentiæ.

Conversio est *cordis versio*:

Incendere necesse est, quod adorâsti,

Adorare, quod incendiasti,

Amare, quod odisti,

Et odisse, quod amâsti:

Ita Cor vertitur: & hoc est proprium

Seriæ pœnitentiæ exercitium.

A R I A

* En Cordis imago profani!
Quid juvat lamento inani
Horrorem testari,
Si pergis cunctari,
Nec operi manum adicere vis!

Quod sæpe Pruina est flori,

Non rarò est hora dolori:

Vis, credam, te verè

Ac seriò flere,

Necesse est, ipse ut SERIUS sis.

Ratio. Heu me! imperas hanc silvam exscindere!

Fides. Imperium est pœnitentiæ.

Conversio est *Cordis versio*:

Ergò necesse est, non solum ut *evellas*,

* Exhibitio cordis silvescentis.

Et Destruas, & Disperdas, & Dissipes,
Sed intuper, ut ædifices, & plantes, Jer. 1.

Ratio. Ah! res est infiniti laboris!

Et ego neque fodere valeo,
Neque si cæpero ædificare, potero consummare.

Fides. Modicæ fidei!

Nunquid abbreviata est manus Domini?

IN SPE ERIT FORTITUDO TUA, Is. 30.

In spe Divinæ Misericordiæ,

Quæ sicut dedit velle, ita dabit perficere

Per auxilia suæ gratiæ.

Erige animum, meditare,

Quam seridè Deus te velit salvare.

Misericordiæ consideratio

Erit pusillanimitatis curatio.

Ratio. Argumentum dulcissimum!

Surge anime, vires collige!

Fides. A Cælo mecum expete.

D U E T T O.

Misericordia!

Hæc inter nubila

Serena luce emica:

Exorietur spes!

O spes, ô bona spes;

Tu balsamum peccantium;

Tu robur pœnitentium,

Tu vera Pharus es!

Misericordia

Hac luce emica!

Gggg 2

MEDI-

MEDITATIONIS I

De Filio prodigo
in Regione longinqua

PUNCTUM I.

Luxuriosè viventis scelerata Præsumptio.

SCENA I.

Satanas solus.

Horologium inspiciens. **E**Nimverò decimam index loquitur: tandem evigilaverit, opinor, Endymion meus, & edormierit hesternam crapulam. Interest, ut primas cogitationes ego occupem: periit dies mihi, si quis prævenerit Solem ad Manna legendum sibi. *Hospes* hactenus meus hic adolescens fuit: Hodie faxo, ut *Servus* fiat. Malum! quòd cogere *invitum* nequeam. Efficere ut fiat *volens*, labor erit, non arduus labor tamen: Diuturnum hospitium desinere in famulatum solet*, & sequitur ex talibus præmissis talis conclusio fere semper. Nec fallit me artificium toties felix: *Per ipsam Spem* traho animas in desperationem, & *per desperationem* in mancipatum. Quòd si non sufficio solus, ad nutum adjutant filii, Satanæque consilia Mundus ac Caro promovent. Favete furiaë, laboro vobis! *Pulsat.. Auditus sum.***

SCE-

* Ex peccandi licentia fit consuetudo, & quasi servilis necessitas.

** Aperitur. Prodigò Cubicularius crines accommodat ex usu nostri sæculi: interea colloquuntur.

SCENA II.

Prodigus. Cubicularius. Satanas.

Cubicularius. **M**Atutinus hodie es nobis Satana! *Satanas.* Imò Meridianus: jam enim Sol in meridiem properat. *Prodigus.* Hora respondet horæ, bone vir: serò concessi cubitum, surrexi serò. *Cubic.* Utinam casu sic. Sed jam in morem casus abiit, Here, & vertisti naturæ ordinem: de nocte vigilas, de die dormis. Non sic in patria. *Prodig.* Si fueris Romæ, Romano vivito more! hîc ita vivitur, inter nobiles certè, quibus utique tu non eundem cum plebe ordinem diurnum scribes: distingui debent. Denique liber sum. *Sat.* Sic est: & ego hanc libertatem, nobilissime hospes, gratulatum venio, quippe cujus à te vindicatæ annua hodie recurrit memoria. *Prod.* Annua hodie? Superi! quàm celeri cursu tempus rapitur! nempe quia hilares dies viximus. *Cub.* Sane, viximus! imò non viximus, sed *fuimus*: Neque enim vita inutilis nomen vitæ inter Sapientes meretur. Interea iterum annò integrò vicinior vitæ mors, feralem intentat falcem. *Prod.* Tu sententias spue: At ego rideo: nam donec mors adquietet mihi, adhuc quadragies saltem suam per orbitam se Phœbus volvet. Sed quid vult charta, hospes, quam manu præfers? *Sat.* Quod annuo more solent hujates Patresfamilias, scripsi computum sumptuum in menses singulos: offero, ne mea olim laboret fides. Desige, Domine, oculum in Rubricas, intelliges, nihil avarè taxatum esse, in tanta, quæ incolas premit, fame. *Prod.* Amice, res nimis serias Scriptura habet: Differamus in crastinum: Hodie litandum est genio, & Sacra Libertati liberè agenda dies. Nihil tui filii nugarum habent, quibus comburamus tardigradas horas? pollent ingenio juvenes, & facti sunt ad meam indolem: pro fratribus amo.

Gggg 3

Sat.

Sat. Fortuna me amavit, & meos, quòd placeant tibi. Quotidie moneo, ut studeant ex tua conversatione proficere, & ecce, ajo, sic hospes noster, sic oculos, sic manus, sic ora tenet, ut corda rapiat! quàm facilis est accessu! quàm promptus obsequio! quàm comis! quàm facundus! quàm liberalis! vis ingenii ex oculis splendet! suada in labris confidet! faciem amabilitas pinxit: Totum hominem expolivit humanitas: intueri, venerari, imitari vos decet. Ita ego meos exhortor sæpissimè.

Prod. Lepidus es. *Sat.* Nihil supra verum exaggero: neque solus reveor: Suspicit urbs universa magnitudinem animi tui, atque magnificentiam in vestitu, in conviviis, in ludis, in donis: Omnium animos sibi devinxit ipse habitus membrorum tam ad omne exercitium factus, natúsque, ut, sive ambules, sive equites, sive saltés, spectantium oculi in stuporem rapiantur.

Prod. Amice, file, nam in ruborem me agis. *Sat.* Si ego fileam, omnia compita loquentur: undique audiuntur voces gratulantium patriæ, quæ talem genuit, gratulantium parentibus in filio tantæ spei, gratulantium puellæ, quam tibi uxorem seliges, gratulantium mihi, meisque filiis, quibus licuit familiaris frui te.

Prod. Cessa Satana! obruis aures, & animum laude nimia! *Sat.* Quam hæc ipsa felicissimè coronat modestia. *Prod.* Si me amas, fac, ut adsint ambo filii, & diem liceat in deliciis agere. *Sat.* Prompti ad obsequia venient.

SCENA III.

Prodigus. Cubicularius.

Prodigus. **E**Vax homo! isti sunt homines! herclè, me pæne pudet natum esse in Terra sancta: Adeò nostri cives, si cum istis compares, sunt inculti, bardi, inepti: nihil loqui

loqui sciunt, nisi est, est, non, non! utantur hoc mundo, quasi non utantur! sunt simplices, sicut columbæ! quid multa? Sic nostri ab istis differunt, ut dubites, num omnes simus ex simili gleba formati. *Cub.* Here, tua Philosophia Juvenismum sapit: neque enim Sapiens contra effata Sapientiae disputat. *Prod.* Hem! tua cruditas probat, quod dixi. Verum omissa disputatione tandem perage, quod agis, & absolve me. *Cub.* Jam ultimam manum admoveo: MEMENTO HOMO, QUIA PULVIS ES, ET IN PULVEREM REVERTERIS! *Prod.* Iterum insulse baubaris! ad senes hæc nœnia pertinet. *Cub.* Imò tibi cantari hoc carmen optimus parens iussit, quoties inspergerem capiti pulverem Cyprium. *Prod.* Hic aliæ cantilenæ personant, alii mores vigent: Domi *mancipium fui.* *Cub.* Atquæ frater tuus, Here, ex iisdem tecum vivebat regulis, nec tamen vita acerba erat. *Prod.* Quid mihi est commune cum fratre? Certè de gustibus non esse disputandum, inquiunt. Atfunde aquam manibus! *Cub.* QUIS ASCENDET IN MONTEM DOMINI? INNOCENS MANIBUS, ET MUNDO CORDE! *Prod.* Totus quantus hodie stultescit homo! Togam porrige. *Cub.* INDUE ME, DOMINE, VIRTUTE EX ALTO, UT COMPAREAM CORAM TE IN VESTITU DEAURATO A CHARITATE! *Prod.* Fidelis memoria est tibi ad minutias ad eò. Exhibe Speculum! *Cub.* Quis prospicit, & CUJUS EST IMAGO HÆC? Dei, an Diaboli? *Prod.* Ridere stolonem juvat. Non tu Narcissum vides? *Cub.* Certè teipsum amas, & opto, ut ames bene. *Prod.* Viden?, quàm bellè impressus frontime ornet pileus? & gladius, cùm hæret lateri, nunquid loquitur herois filium?... files demum, & fateris nempe, in patria nihil vestium confici posse istis simile, non pileum, non gladium, non togam, non calceum saltem. *Cubic.* Ah! STOLA PRIMA ornaret magis. *Prod.* Tace: non habet patria artifices pares hujatibus. Verum mittamus nugas modò,
 quas

quas tu sic vocas: Tractemus seria. *Cub.* O SS. Coelites! vocem
 similem per trecentos sexaginta tres dies non audiui: Totus jam
 auris sum. *Prod.* Synopsin habe: cogito redire ad Patrem,
Cub. Io! Sancta cogitatio! *Prod.* Expecta: cogito redire ad
 Patrem, sed non modò. *Cub.* Hem! & si aliquando, quare
 non modò? *Prod.* Aliquando Senior ero, nunc juvenis ferre
 jugum non possum. *Cub.* Est jugum paternum, suave. *Prod.*
 Jugum tamen. Tu audi porro: nam tuâ est opus operâ in
 rem meam. *Cub.* Utinam non ad injuriam Patris, *Prod.* Ec-
 ce! PORTIO SUBSTANTIÆ, quam dedit Pater, parum abe-
 rit, quin sit dissipata: & forrè propterea Paterfamilias inspectio-
 nem Rationum obtrusit de expensis totius anni. *Cub.* Utinam
 inspexisses pridem! Sæpe monui. *Prod.* Itaque providè ago,
 si mitto te, ut novas mihi pecunias à Patre postules. *Cub.* Heu!
 vulneratæ sunt aures mihi ab hac audacia! *Prod.* Fiduciam
 voca: nam Parens tenerrimè amat me. *Cub.* Utinam aman-
 tem sic redames tu! *Prod.* Per spem honoro. *Cubic.* Crudi-
 tas, temeritas, præsumptio, scelus est id, quod tu spem nomi-
 nas. *Prod.* Non ibis? *Cub.* Utinam ires tu! nam si ego exa-
 men de malè perditis talentis subibo, quid vis, ut narrem?
 nempe quantum argenti in lauta convivâ, in vestes splendidas,
 in ludos noxios, in socios infames, in impudentes parasitos, in
 luxum vanum, in servos inutiles, in procaces Helenas, in su-
 perbas Pelagias, in perfidas Thaides, denique in meras stulti-
 tias profuderis? *Prod.* Quid? talia narrabis tu, quasi nihil sci-
 res, quod laudes! *Cub.* Utinam aliquid saltem! *Prod.* Uti-
 nam! utinam non esses stolo! scilicet nescis, quanto pro pretio
 servierint mihi Magistri linguarum, Doctores Musicæ, & à qui-
 bus saltatoriam, equestrem, gladiatoriam didici ad Patris gloriam.
 Hæc sunt *Exercitia nobilium*: per hæc efferimur supra plebem.
Cub. Hæc sunt *Exercitia corporis* (quanquam *utinam* vel in his

evafiffes mediocris!) ego mallem, ut *per exercitia animi* à face hominum vos distingueretis! *Prod.* Non jam quæritur, quid tu malles, sed quid fit moris. *Cub.* In patria moris est id, quod ego mallem: de progressu in virtute & scientia rationem exposcet Parens. *Prod.* Tunc tu si nihil narrare potes, saltem aliquid mentiri poteris: & tandem, quid altercari juvat? necessitas tale suggestit consilium: nisi me juvet Pater, jam tristis egestas mihi *quasi vir armatus* imminet.

S C E N A IV.

Prodigus. Cubicularius. Satanas. Prodigii frater personatus.

Satanas. Domine, tabellarium adduco tibi de tua domo: opto, ut læta sint nova, quæ affert. *Frater.* Imò deceptus sum: non est hic, ad quem mittor: neque enim sic vestimur IN TERRA SANCTA. *Prodigus.* Nihil te vestis turbet, bone vir: postquam hic advena esse desii, oportuit incolas imitari. Porrige litteras: inscriptio docebit, utrùm sis missus mihi. Non errasti: Patris est ista manus. O chare Pater! *Frater Seorsim.* Jo! hic mihi affectus placet! *Prod.* Quid tu exclamas? *Frater.* Domine, observare me jussit Pater, quid ad primum Epistolæ aspectum ageres, & nempe num adhuc aliqua sui reverentia, aliquis amor viveret. *Prod.* Dubitat Parens? *Frater.* Cogitur: tanta de te narrantur crimina, ut, quibus tui cognitio fuit, perpetuis plorent lacrimis corruptionem indolis tantæ spei. *Prod.* Et Pater credit mendaci famæ? Amate me Superi! perditus sum, si cessavit amare Pater. *Frater.* Imò amat vel sic descriptum: testes amoris litteras tenes: lege. *Prod.* Testes innocentæ civis huiates habeo: audies. Hilarem vitam vivo: sed sunt, qui hilaritatem cum improbitate confundunt Carones rigidi, & inimici ætatis teneræ: hi nimirum me talem pinxerint. Hic vir honestus, & urbis Consul aliam

H h h h

formabit de me ideam tibi: tutò credes, pro filio amat. *Sat.* Mendax fama eundo crescit: ego domi meæ non alio scelera. *Frater.* Felix sum. Sed tu legelitteras, here: merum amorem spirant, & merum Patrem. Invitat domum: ut redeas, cupit: difficilis non erit purgatio per testimonia consciorum: amplexum offert: denique anxium rumor habet, quòd hanc regionem premat extrema fames, & quid? inquit, si famem, ut solet, sequatur pestis? infelix Pater sum, à cujus complexu procul morietur infelix filius! *Prod.* Ipsa adeò verba tenes: legisti epistolam, amice, an perfidè rupisti vinculum? *Frater.* Prælegit Pater, ut possem urgere fortiùs, ne iter differas. Age, responsum audiam, quod me oblectet! *Prod.* En! adsunt socii: cras dicam, quid sim facturus. Salvete urbis sidera, gemelli fratres! accinctum videtis: ducite, ubi hospitales Gratia delicias parârunt nobis in diem hanc.

S C E N A V.

Prodigus. Frater Prodigii. Cubicularius. Satanas, Cosmus. Creon.

Creon. PARârunt in omnem diem illis, qui colunt Deas constante cultu. *Cosmus.* Nôsti morem: imus per circuitum: (*) hodie AD CORVUM conventus erit. Imperatum est prandium: invitatae assidebunt omnes novem Musæ, suum in te reverituræ Apollinem. *Prod.* Imus: colludemus suaviter in hoc Parnasso. *Creon.* Si modò nullus Marsyas turbet chorum. *Prod.* Excoriabitur. Quid metuitis tamen? *Cosm.* Hunc advenam. Nunquid te in patriam revocat? ah! quàm triste erit à te avelli! *Creon.* Siles verò? age, liceat arbitrari epistolam. Prò! actum est, frater! legi clausulam: IMPERAT PATER! REDI! *Cosm.* Rigidum Imperium est: noli

*. Impii in circuitu ambulant, Ps. II.

noli obedire! *Frater.* Coelum parce! scandalum ponunt isti in
 via bona! obsecro, Domine, quid agas, vide: alieni an præ
 Patre audiendi sint, potesne etiam deliberare? *Cosm.* Tu quis
 es, homuncio, qui te nobis opponis? *Prod.* Omittite rixas, ami-
 ci: nihil huc usque decretum est: cras consultabimus. *Creon.*
 Imò liberius indulgebimus genio, si hodie conclusio fiat. Dic
 tabellarie, adhuc in urbe vestra vigent severæ leges, quarum
 rigor istum in fugam egit? *Frater.* Non rigor legum egit, sed
 noxiæ libertatis puerilis amor. *Prod.* Nempe sic diffamatus
 sum. Et tu calefcere incipis paulatim, nec quis, nec quibus
 loquaris, memor. *Cosm.* Sine, dedolemus crudum hominem,
 ut discat mores. Dic, morio, quot Deos colitis? *Frater.*
 Unus est DEUS, & una fides, DEUS sanctus, fides sancta: si
 quis vel nutu contradixerit, anáthema dicitur: captivari intel-
 lectus in obsequium testimonii divini debet. *Creon.* Hem! ty-
 rannis! scilicet ut effodi oculos patiamini, imperatur. Apud
 nos credere, quod libet, licet: ex quavis fide speratur salus.
Frater. Sed non à quavis habetur. Quæ DEO placeat, ne-
 cesse est, non ut sit facilis fides, sed ut sit prudens. *Cosm.* Et
 quid speratis pro obsequio? *Frater.* Jubemur animum ad æter-
 na erigere, contemptis bonis, quæ afficiunt sensum. *Creon.*
 Nova tyrannis! quod vides bonum, abjice! desiderata, quod non vi-
 des! stultitia est! *Frater.* Ita, si sumus pecora, quibus oculo-
 rum tantum, & nullus Rationis est usus. *Sat.* At unam ma-
 ximè negare non potes esse intolerabilem legem. Audio, quòd
 vir bonus sit herus tuus, potens, sapiens, liberalis, magnificus,
 amore dignus: verùm postulat, ut ametur *solus*, & ametur *ex
 toto corde, ex totis viribus*: non intelligitis, quàm sit hoc præce-
 ptum molestum indoli in amores propensæ? *Creon.* Zeloty-
 piam lex ista loquitur. *Cosm.* Zelosissimam. Nam vel oculum
 in forma mulieris figere, scelus putatur: verbum blandientis
 si audias cum leviculo risu, suspectus de perfidia eris: ipse si lo-
 qua ris

quaris sermonem verecundum minus, lata sententia est: apper-
 fo ad collum molarum lapide mergéris in profundum maris. *Creon.*
 Igitur Cæci, surdi, muti esse iubentur, qui serviunt hero tuo?
Frater. Dominus est: obedire est necesse! *Sat.* Imò naturam
 exuere debent: parum dixi: odisse se ipsos debent, abnegare
 se sibi, crucifigere demum carnem suam cum concupiscentiis
 omnibus, quæcunque declinant animum à regula, quam ipse
 in tabulis lapideis scripsit. *Creon.* Utrique pro hominibus la-
 pideis. Nos aliam legem habemus sapientiùs accommo-
 datam carni, & sanguini, ex quibus compacti sumus. *Fra-*
ter. Obedire est necesse! *Cosm.* Plura alia narrata sunt, quæ qui
 vel obiter audiat, tinniant ambæ aures præ horrore: puta, de
 contemptu divitiarum, & honorum, de condonatione injuria-
 rum, de dilectione inimicorum, de confessione peccatorum,
 de obligatione restituendi ablata, solvendi debita, elargiendi
 superflua, & sexcentis ejusmodi. *Frater.* Obedire est necesse!
 & vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, obedi-
 entium his legibus, gratiâque succollante naturæ obedientium ala-
 criter, perfectè, constanter: quod tot ac tot potuerunt, cur
 vos non poteritis? obedire est necesse! & si obedientia vitæ pre-
 tiò constet, vitæ ac mortis Domino necesse est obedire: *Illi vici-*
mus, illi morimur, nemo sibi. *Cosm.* Habe tibi oracula tua:
 nos non habemus regem, nisi nostrum arbitrium. Certum est,
 Domine, tua à Patre fuga nemini potest improbabilis videri. Eja!
 perge hærare Patri nostro: fœdus æternum fiat! *Prod.* Hoc
 verò à me absit: nimium Cosme, petis. Tenebo viam mediam,
 & neque statim, neque nunquam, sed redibo ad Patrem aliquan-
 do, decretum est firmiter: nunquid sic & vobis satisfacio, &
 tibi? *Creon.* Ultrò ad tyrannum redibis: amice sapis? *Prod.*
 Redibo aliquando: nam iste verè dixit: obedire est necesse! ti-
 mor adigit. *Fili,* sæpe dicebat Pater, *Fili,* si totus caro esses, per-
 mitterem obsequi appetitui animali, & carnis motibus: sed quia pars
 nobilior

nobilior tui est intelligens spiritus, necesse est, ut animal animæ pareat, neque se unquam efferat contra Rationis imperium: sic Pater imperat, futurus Judex, si secus feceris. Ille est metus mihi. *Creon.* Inanes minæ! metus vanus! in regione longinqua à Patre degis. *Prod.* Emissarium, ô boni, habet Pater, qui, qua hora non putabo, ut fur in nocte opprimens me, Judici sistet reum: nisi rediero, dum tempus est, socordiam in igne æterno luam. *Cosm.* Redeuntem autem recipiet in gratiam Pater? *Prod.* Recipiet: promisit enim. *Creon.* Et tu quod adeò horrebas jugum, constanter deinceps feres? *Prod.* Non feram diu: nam si paucis ante mortem horis reversus fuero, satis est. *Cosm.* Si ita est, assentimur consilio: redibis olim, abeat in ultimam Thulen metus, revocandus denique, cum eris senex! *Creon.* Ætatem viridem securus nobiscum ages. Eja! flos temporis nullus pereat! *Prod.* Eja! *Frater.* Abis? & ego tale à te responsum Patri frater feram!

S C E N A VI.

Frater Prodigii. Cubicularius. Satanas.

Satanas. Quid audio? mei hospitis te fratrem vocas? *Frater.* Sum eheu! *Sat.* Cessa gemitus, & sine modò: cras reperies hominem meliùs dispositum ad tua consilia. *Frater.* Et quousque silebis tu? * Erubescis forsitan vultum heri servus complex scelerum, aut auctor etiam? *Cubicularius.* Parce! turpissimam servitutem invitus servio! Spes redemptionis à te exoritur: ut vidi, exilii gaudio, dissimulans tamen, quia, quòd velis latere, intellexi ex habitu. Obsecro, ne cedas, here, donec ex hac Babylone abstraxeris fratrem: non credis, quàm liberè hic scelus imperet: Sodomam dixissem meliùs, nisi dubium esset, num *confusio* magis, an *licentia* dominetur. *Sat.* Modestius loqui potes, audiente me? *Cub.* Sic est, here, nam hoc omisi: ne fortè impudentiam impudentiæ puderet, lata est

H h h h 3

lex

* Ad Cubicularium.

lex silentii, & nemini licet hircere, aut obloqui saltem contra perversos mores. *Frater.* Ah! nihil opus est! infamiam urbis esse minorem verò, satis locutus est frater, satis digni hoc Patre filii, in sanctissimas leges tam blasphemè facundi. *Sat.* Tu opprobriis abstine in aliena domo: vestris vos, nos nostris moribus vivimus. Speculator, an Reformator venisti nobis? neuter titulus placet. Si verò reducendi ad Patrem fratris una intentio fuit, quo fine personam tegis? fraudem suspicor. Quid? non occultè rapiendi juvenis animus erat? nihil est his artibus opus: quis enim tenet? num vinximus? an non est liber? persuade, ut abeat tecum: non me oppono, modò priùs exolverit debita, quæ contraxit. *Frater.* Audio novum malum! ergo tantillo tempore dissipavit substantiam suam decoctor prodigus! *Sat.* Ridiculus es! quinque talenta attulit, (*) sexcenta sexaginta sex pessumdedit: computum inspice. *Frater.* Horrenda profusio! *Cub.* Incredibiles impensæ! *Sat.* Examinemus ACCEPTUM, talenta quinque: talentum argenti in vestra regione ter mille siclorum pondus habet: siclus verò apud nos floreno Brabantico habetur par: itaque quinque talenta, quæ accepi, in moneta nostra quindecim millia florenorum conficiunt. *Frater.* Fideliter numerasti. *Sat.* Nunc lege EXPENSUM. *Frater.* Pro habitatione floreni bis mille: grandis summa. *Sat.* Voluit splendidè habitare, & laxè: sic contraximus: testis adstat. *Cub.* Ut est amator inanis pompæ. *Frat.* Pro victu ordinario floreni septingenti. *Sat.* Valida nos vexat fames, nec licuit vivere parabili pretio. *Cub.* At modestiùs licuisset. *Frat.* In convivia extra ordinem ter mille trecenti: Vah! *Cub.* Et hospitibus immerentibus, inutilibus, nullis! *Frat.* In famulitium copiosum floreni duodecies centeni: cui bono? *Cub.* Ut otium aleret. *Frat.* Pro equis, & quotidiano usu rhedæ octingenti floreni. *Sat.* En manus Rhedarii. *Cub.* Tanti erat

* Allegoricè hæc intelligenda sunt de abusu talentorum.

erat circulus vitiosus. *Frat.* Pro vestibus Mercatori quinquies mille floreni, Sutori centum quinquaginta floreni! hinc obstupesco! *Sat.* Inspice. Hæc Mercatoris, hæc Sartoris, hæc Sutoris est Scheda: numera in hac calceos & sandalia pretiosa donata puellis nobilibus! *Cub.* Accersebat Judith: infelix Holofernes in suum exitium! *Frat.* Heu! video plura huius generis. Pelagiæ pro inauribus quinquies mille floreni, Thaidi pro monili quater mille, Helenæ pro annulo mille quingenti, iterum Thaidi pro Horologio ex auro solido ter mille, rursus Pelagiæ pro pyxide ad usum tabacci mille ducenti, & Helenæ pro integra veste pretiosa bis mille floreni. Fatigatus sum: jam enim summa expensi excedit acceptum multis millibus florenorum. *Sat.* Adde summam, quam lusu perdidit per singulos menses, mense Januario, quando adhuc ludebat modestè, quadringentos florenos, mense Febuario bis mille, mense Martio trecentos, mense Aprili quatuor millia. *Frat.* Cessa, obsecro: aures crucias! *Sat.* Accedunt expensæ meretriciæ: intuere! *Frat.* Prô! amove ab oculis horrendas sordes! TALIS VITA, O DEUS, NUNQUID VITA? Sed oro te, Domine Consul, quæ est vestra in hac urbe politia? Ergo per vos licet ex quæstu meretricio vivere? Licet contrahere debita, quibus solvendis contrahens nunquam erit? Licet ludere ludos non animi, sed lucri causâ, sic ut grandes summæ exponantur discrimini, imò fortunæ familiarum periclitentur? *Sat.* Quid in hac urbe liceat, jam non est quæstio: hoc agimus, utrùm ego à Patre vestro sperare solutionem debitorum queam, an non? habeo debitorem alium annosum magis, & multò gravius oneratum: debet omnino *decem millia talenta*, Matth. 18. Conjeci hominem in carcerem, unde non exhibit, donec reddat universum debitum. Simile malum, aut carcer nempe, aut servitus fratri imminet. Habes, quod Patri referas: Si amat filium, redimat. Dixi, quod scire vestrâ interest: Nunc in villam mea me negotia vocant.

SCE-

S C E N A VII.

Frater Prodigii. Cubicularius.

Cubicul. **H**ere, nihil loqueris? *Frat.* Attonuit animum horrendus computus, & grandia debita. Re-
 tene lego? talenta sexcenta sexaginta sex annò unò dissipavit
 frater, & dissipavit in nugis, dissipavit ludens, dissipavit cum
 meretricibus! Heu! *Tantillus puer, & tantus peccator!* *Cub.*
 Tantum fecit insana spes. Scivit, se amari à Patre. *Frat.* Igi-
 tur poterat sperare veniam peccati primi. *Cub.* Sperat. *Frat.*
 Igitur ad Patrem redeat. *Cub.* Sæpe suasi. Ille, quid respon-
 derit, audi me, here, & contremisce. Si amat me Pater, di-
 xit (& scio, quòd amet me) meas mihi delicias non invidabit.
 Vix anno absum, jam domum revocas, scilicet ad fastidia, ad
 vincula, ad pistrinum. Non eo: age, tu proficiscere mei cau-
 sâ, & nuncia Patri, bene hìc esse mihi: per amorem, quo amat,
 obsecrare hoc unum, ut usum libertatis indulgeat diutius, &
 post consumptam pæne portionem substantiæ meæ, novis egen-
 tem pecuniis adjuvet. Addidit, hac conditione rediturum se
olim: hoc spondere seriò, de hoc jurare. *Frat.* Audivi atro-
 cem sibilum furentis viperæ! Actum de fratre est: poena talio-
 nis impendet capiti, & amor libertatis suppliciò mancipatùs ple-
 ctetur. Inspexi crudelem animum hospitis: non ætas tenera,
 non sanguis nobilis, non peccantis imprudentia abstrahet à sen-
 tentia. Per sævitiem heri discet infelix, quàm bonum offenderit
 Patrem, & forsitan vexatio intellectum dabit. *Cub.* Putas, si
 habebitur malè, nulla miseratione tangendum Patrem, ut redi-
 mere velit? *Frat.* Nolentem redimat? Unum superest consi-
 lium, fugæ: Ingredere cubiculum, & scribe, quod suadeo:
 reversus à symposio reperiat salubre monitum, terreatur à pe-
 riculo, provideat sibi, fugiat post nos! nam ego excusso pedum
 pulvere, jam nunc desero urbem impiam, ne dum fratri prædico,
 ipse

ipse reprobus efficiar. Tu quoque accelera negotium, sede, scribe, & sequere me: Liberum à fratre reducam ad Patrem mecum, ut testem rectè acti laboris habeam. *Cub.* Here, felicem facis. Celeriter adero: ubi diversorium habes? *Frat.* Ad grandem aquilam. Festina! nescio, quis timor agit! nam quid: Si pro debitis fratris ego quoque tenerer obses? *Cub.* Fugiamus! in fuga salus. *Frat.* Vale infelix frater! Experieris, quid sit abuti amore Patris, experieris! utinam ad salutem!

CHORUS

Exhibet terribile dubium, utrùm Patientia Dei ad tempus conniventis effectus Justitiæ sæpius, an Misericordiæ sit.

Providentia. Genius Juventutis. Tutor.

*Provid.** **B**ENE! bene omnia!
Quidquid de Providentia
Humana garriat imperitia:
Ego mihi placeo
In hoc artificio
Diiplicet *Probis* mea CLEMENTIA,
Improbis non probatur JUSTITIA:
Sed ego studio
Umbras coloribus misceo,
Ut, cùm opus solvero,
Contraria juxta se posita
Suaviùs afficiant *Electorum* oculos,
Et recreent animos.

* Intenta operi Phrygio.

A R I A

Ut Musica plena
 Ex arte si fit,
 Diversis amoena
 A modulis fit:
 Sic debet laudare
 Non una me vox:
 Jubentur cantare
 Et dies, & nox.

^{2.}
 Quæ stellæ fulgentes
 In æthere stant:
 Quæ cœlô cadentes
 Jam lucem non dant:
 Sic istæ, ut illæ,
 Si applicas te,
 Pro linguis sunt mille,
 Quæ celebrant me.

Tutor. Diva! per te liceat, tutelam abdicare:
 Pueri immorigeri contumacem impudentiam
 Non possum diutius tolerare.
Provid. Quas iterum querelas audio?
Gen. Juv. Cramben centies repetitam à plagoso Orbilio:
 Nempe *inobediens sum,*
 Verbo habes accusationis compendium.
 Sed tu, Diva, considera,
 Quis obedire velit homini tetrico,
 Cui nulla est discretio?
 Qui postulat virtutem à juvene,
 Qualem in senibus vix invenio?

ARIA

A R I A.

Prudentior ero,
Cum senior ero:

Nunc Juvenis sum!

Cum aderit hyems ætatis,
Parabo me tristibus fatis:

Nunc Juvenis sum!

Nunc ver est: nunc juvat vagari;

Per florea prata,

Lætitiæ fata,

Cum Dàmulis juvat jocari:

Nunc Juvenis sum!

Tutor. Audis, Domina,

Petulantis proterviæ axiomata?

Audis, neque exurgis in iram temerariæ

Ultricem audaciæ?

Provid. Dissimulo.

Imò, ut finem faciam vestro litigio,

Tutorem à molestia libero:

Te, Fili mi, quoniam ita vis,

Tuo permitto arbitrio.

Gen. Juv. Jo: felix sum: vive Mater optima!

Tutor. Attonuit me ista sententia!

Provid. Liber es: sed & propterea

(Quod timeo, quia te diligo)

In proximo salutis periculo.

Ut caveas, si quid à te merui, ultima

Percipe monita.

Errabis, sicut ovis, quæ perit facillimè,

Nisi didicerit, ab ovibus lupos discernere.

Itaque audi me!

Filius Prodigus
A R I E T T A.

Vivendum providè:
Non rarò rapax bellè
Ovina lupus pelle
Se solet tegere.
Ne facilè fallaris,
Tres dabo regulas,
Ex quibus, si notâris,
A fraude caveas.

2.

Hoc primùm reputa:
Vox ovis est *balare*,
Vox lupi *ululare*:
Ex voce judica.
Quid amet, quid sectetur,
Vox prodit animum:
A pace qui tenetur,
Non canit classicum.

4.

Postremùm moneo:
Ad herbas ovis currit,
In carnes lupus prurit
Cruentus helluo.
Vix conspicit agnellum,
Jam vorant oculi:
Jam dentes parant bellum
Ad necem miseri.

Gen. Juv. Est brevis & solida hæc vitæ regula:
Ex hac decretum est mores componere,
Neque adeò in ipso usu libertatis
Liberè vivere.
Vale Misanthrope! nunc emendabo me!....

3.

Deinde cogita:
Luporum est *latere*:
Agnorum est tenere
Aperta pascua.
Ab his qui te abducit
In densa nemorum,
Est lupus, & seducit
In præcipitium.

5.

Hæc, fili, recole:
Et liber à tutore,
Ne tamen usquam fore
Te crede, sine me!
Pro te est cor in cura,
Est vigil oculus:
Non auferent te rura,
Non teget angulus.

Tutor.

Tutor. Ratio, aures, oculi num decipitis me?
Credam, quòd hæc conniventia
Sit actio Providentiæ?.....

Provid. Putásne, bene irasceris tu?

Tutor. Bene, Bene irascor ego usque ad mortem, Jon. 4.
Nam quantum per pia monita ædificat Sapientia,
Tantum destruit indulgentia.

Provid. Nimirum velles, ut Nemesis præsentè continuo
Scelus quodlibet vindicaret supplicio?
Nescis, cujus Spiritûs sis!
Circumspice, & admirabiles TOLERATI
Considera fructus peccati. *

A R I A.

1.
Hoc mali sunt Ecclesiæ,
Quod fimus est telluri:
Ex fimo flosculi,
Quot nati sunt (circumspice!)
Et quot sunt nascituri,
Putredinis foetorem
In balsami odorem
Vertente Genesi?

2.
Ineptus hortulanus fit,
Qui sordes detestatur,
Et horto ejicit:
A fimo solum pingue fit,
A fimo succus datur:
A fimo flos nutritur,
A fimo sic vestitur,
Si cœlum faverit.

liii 3

• Exhibetur hortus.

Tutor.

Tutor. Enimverò in Ænigmate intelligo errâsse me!
 Mysterium patientiæ
 Est opus Divinæ Providentiæ,
 Et verum dixit, qui dixit:
Omnis impius aut ideò vivit, ut convertatur,
Aut ideò vivit, ut per eum Justus exerceatur! S. Aug.
 Sanctus es Domine,
 Etiam in exercitio patientiæ!
 At enim in hac ipsa misericordia
 Quàm se exhibet serij timoris ferax materia!
 DEUS ME TOLERAT! causa est GEMINA:
 Quid! si PROPTER ALIOS,
 Et non PROPTER ME, tolerat me?

A R I A

1.

Toloror: est gratia:
 Favor patet:
 CAUSA latet:
 O HORRENDA GRATIA!

2.

Toloror! ... an ideò
 Ut exemplum placidæ
 Sim Misericordiæ!
 Nescio!
 An ut server rigidæ
 Victima Justitiæ
 Nescio!
 O tristis dubitatio!

ME-

MEDITATIONIS I.

De Filio Prodigio

In Regione longinqua

PUNCTUM II.

Post bona malè dissipata sceleratior
desperatio.

SCENA I.

Satanas. Villicus.

Satanas. **N**ihil te angat, inquam, iste casus de morte pueri: quantumvis laudes eum, villice, & jacturam deplores, meliorem hodie porcorum custodem dabo. Villicus. Vix reperies, here, adeò vigilem, adeò fidelem, adeò sedulum, adeò patientem: doleo, quòd malè nimis habuerim hominem: fortè mortem acceleravit hæc durities. Sat. Factum bene: quòd plures occideris, hoc eris hero gratior. Vill. Sic amas servos? Sat. Cur amen homines, quorum Dominum odi! Tu me intellige: quotquot ad fines territorii mei accedunt, illi à filiis meis invitantur in urbem hanc: excipio humaniter, lautè habeo: gaudent servire mihi, quia credunt servire se libertati. Sed nempe servire *ad tempus* vellent, & *ante mortem* saltem redire ad Dominum, cui sub ipsum vitæ diluculum jurârunt fidem: nam iudicium post mortem metuunt. Rem deprehendi: propterea, ut spem noxiam mihi, fallam securiùs, non facilè permitto, ut in meo famulatu aliquis *confenescat*. Non tamen per vim occido (tyrannus audirem, nec esset ultrà, qui se mihi addiceret) sed

alius

aliis venenum misceo, ut ab ipsis deliciis ante tempus intereant: alios à voluptatum usu jam enervatos repenti in ærumnas præcipito, ex quarum impatientia vel seipsos perimunt, vel celeriter moriuntur: Atque hac arte fit, ut, qui in vita mei sunt, mei quoque post mortem maneat. *Vill.* Neque miseræ à te aversos in fugam agunt? *Sat.* Rarò sanè, si quidem vos, quos illis cruciandis destino, officium agatis bene. Molliculi Sybaritæ nunquam didicerunt pati: itaque ab ærumnis conturbantur primùm, deinde immerguntur abyssò tristitiæ, quæ ossa exedit, postea præcipitantur in impatientiam, & ab impatientia in blasphemias, in execrationes, in odia, in artes malas, quas desperatio docet, denique in præmaturæ mortis apertas fauces, antequam de reditu in terram Sanctam se cogitatio moveat. *Vill.* Laudas ergò, quòd graviter adeò afflixerim puerum pascendis porcis à te addictum, ut fame, ac laboribus subito succubuerit? *Sat.* Laudo, & ut mensura pari metiaris siliquas cum verberibus ei, quem successorrem dabo, volo, jubeo. Obsequium utilius mihi præstabis nunquam: Probatum est. Hem! adest! file!.. Domine, qualem video!

S C E N A II.

Prodigus. Satanas. Villicus.

Prod. VIndictam, ô chare hospes, vindictam postulo! Pater & Consul es: utrumque imploro nomen! *Sat.* Fiat justitia! quis fecit injuriam? *Prod.* Latrones in ipsa urbe grassantur: quis hoc putasset? In urbe autem? In ipsa domo consulis habitant, à te aluntur: Heu! deceptus sum! *Sat.* Latrones! in mea domo! quos designat tam dira vox? *Prod.* Filii, si nescis, filii tui sunt, amici nimirum mei! fulminate Sinones improbos Superi, si qui tenetis cœlum! *Sat.* Imprecatio atrox! quo facinore meruerunt? *Prod.* Non vides? Spoliatum, & pæne nudum

nudum ejecerunt de domo convivii: Offensus sum gravi injuria, affectus mille opprobriis, expositus ludibriis amicorum, prostitutus perulantiae vulgi: nullus amicitiae, nullus hospitalitatis, nullus sanguinis mei, nullus Parentis respectus fuit: vindica! *Sat.* Impera patientiam tibi, ut narres facinus: Pater & Consul sum: utroque titulo Judex ero. *Prod.* Nihil narratione est opus: tota civitas factum vidit. Prandium pacatum fuit: edimus, bibimus, jocati sumus! à mensa provocarunt ad ludum tui. Addico: infelix eram. Non fluxit horae quadrans, cum quadraginta florenos perdidit. Celsarunt, quod defecisset crumena mihi. Ego reparandae jacturae avidus urgeo, ad tuam fidem provocans, qui totam meae substantiae portionem in deposito servares mihi. Illi negant, superesse teruntium. Obstupesco: sed mox, si nihil superest argenti, ajo, at superest annulus, gladius, pileus, vestis, denique super sum ego! iterum confidemus: gladium, anulum, pileum, vestem, meipsum fortunae expono: quid multa? Gladium, anulum, pileum, vestem, meipsum perdo. *Sat.* Fecisti jacturam gravem! *Prod.* Illi, cum meminisse humanitatis debuissent, & miserari infortunium, continuò velut elatò in sme vexillò insurgunt, plaudunt, raptant: ipsas adversum me foeminas, quae colluserant, animant: spoliò per atrocem vim, & frustra tuam furentibus iram intentans, ejicior domo, jubeorque ad te deferre. Spreta est Patris reverentia, & autoritas consulis: injuriam crudelem passi uterque sumus: utrumque vindica! *Sat.* Difficilis sententia erit: Species facti meretur considerationem maturam. Audiatur tamen & altera pars, quod aequitas postulat. Tu interea reconde te in cubiculo hospes, ac contumeliae subtrahere: ad filios propero. * Et tu hic expecta.

Kkkk

SCE-

* Ad Villicum.

S C E N A III.

Prodigus. Villicus.

Prodigus. Quis es tu, bone vir? *Villicus.* Num bonus sim, alii judicent: cæterum consulis villam curo. *Prod.* Audisti, quam egi, causam: quam putas Consul sententiam feret? *Vill.* Consul quid sit facturus, nescio: ego tamen si Consul forem, ad mancipatum damnarem te. *Prod.* Cum homine crudo ago. Do veniam villico, nam si Consul fores, sapientiùs loquereris cum nobili. *Vill.* Domine, factum examinare Judex, non personam debet. *Prod.* Nisi persona speciem facti mutet, Miser sum! *Vill.* Tuâ culpâ hoc malum accidit. *Prod.* Imò* hæc causa est. Ite in mille frustra maledicta folia, toties infensa mihi! Heu! quò me abripuit insanus ludendi furor, & toties lamentis vanis deplorata amentia! nempe hæc prodigalitas voluptas vocabatur: vocabulum me decepit! Inferi, æterno carcere hanc insaniam plectite! *Vill.* Imminet. *Prod.* ** Sed quid hoc schediasma vult? . . Manus est Cubicularii: Coelum! quod malum lego! *Here, paucis moneo: sub habitu tabellarii frater latuit tuus! fulminor! nam si latuit frater, speculator foit: totam vitæ seriem Parens sciet. Ego cum ipso ad Patrem redeo: jam fugimus, ne pro debitis à te contractis obsides nos tecum teneat hospes tuus. Tu vide, cui fidas, & tibi consule! Novum malum! immane malum! malum sine remedio! jam fugimus! Sic? Fugisti dilecte frater, nec ego amplexus sum! quæ cœcitas fascinavit oculos, ut præsentem non viderim? Per te ad se invitavit misericors Pater, & non audiui! quæ surditas aures tenuit? . . Fugimus! Ergò desertus sum! Villice, miseresce tu saltem miserrimi juvenis, quem Pater, frater, servus, amici, amicæ, omnes deseruerunt! opes, famam, vestes, libertatem, gratiam Dei, & hominum, omnia perdidisti! anima superest! anima quoque peri-*

* Designat folia lusoria. ** Videt epistolam relictam à Cubiculario fugitivo.

periclitatur periculofiffimè, nam hoc, opinor, hæc verba volunt: *Vide, cui fidas, & tibi confule!* Ah! jam experior, quibus confiderim me! juvenilis imprudentia, amor libertatis, ftultiffimus amor in has anguftias agunt. *Tibi confule!* Quid faciam? Amice, non te miferet mei?.. Siles?.. Heu! redire cum fratre ad Patrem potui: INVITAVIT! cùm potui, nolui: vereor, ne dum volo, non poffim! age, faltem confilio juva me! *Vill.* Quid dicam? ego non novi te! tu videris! *Prod.* De Patre tamen audieris aliquid: Est TERRÆ SANCTÆ DOMINUS, dives, potens, liberalis: monftra viam, qua revertar ad Patrem: Spondeo, ingens merces laboris erit. *Vill.* Nunquam ego ambulavi hanc viam: & quale hoc eft confilium tuum? talem tanto te fiftes Patri? & propriâ culpâ talem? non pro mifericordiâ pudorem movebis, ac iram Patris? *Prod.* Rectè mones: Ah! non ibo ad Patrem! non poffum ire! *Vill.* Insuper, quod intellexi, in ære es Domino domûs, & vis, ut fugam adjuvem? *Prod.* Nimirum metus eft, ne fervum me effe cogat. *Vill.* Propterea fuadeo, ut ultrò te offeras. Novi virum: coactos fervire crudeliter habet: Sponte deditibus clemens eft. *Prod.* Quid? fervire hæ manus poffint, fervire? *Vill.* Docebit neceffitas. Et en! redivit herus. *Prod.* Quos video? Hem! jam ipfo habitu profitentur latrones palam, & prædam jaftant.

S C E N A IV.

Prodigus. Satanas. Creon. Cosmus.

Satanas. PERacta eft caufa, ô bone juvenis, in favorem tuum: Tu (*ad Villicum*) vestes affer paratas in cubili meo! examinavi omnia, & lata fententia eft. *Prod.* Io! pro Patre colo te, fi ex inferno me extrahens ab iltis dæmonibus liberas! *Creon.* Triumphum mifer ante victoriam canis. *Cosmus.* Decreta damnatio eft. *Sat.* Tolerabilis tamen, & nequaquam

Kkkk 2

ccn-

condigna delictis, quæ patrâsti. *Prod.* Pater sic loquitur: appello ad consulem! injuriam passus sum juvenis nobilis, hospes, & ab amicis. *Cosmus.* Amici fuimus: hospes peccâsti: ignobilem fecerunt mores. Cessa tueri te: faventem si cupis Judicem, ad preces vertere. *Creon.* De quo accusas? gladium, & vestes tulimus: nostræ per Contractum erant: lucrati sumus, *Cosmus.* Te servum diximus: non ultrò addixisti? *Prod.* Nihil nego: sed necessitas huc adegit, & amicorum erat huc adacto non insultare. *Cosm.* Amicorum erat: igitur adversum justitiam peccatum est nihil: *de modo* arguis. At modum mos defendit introductus in urbe hac: quoties redigimus ad incitas advenam, toties deridemus. Mores civitatis nostræ cæteros probâsti omnes, & dum hic es, vixisti ex more nostro: cur modò improbas? *Prod.* Heu! deceptus sum! *Sat.* Gemitus non defendit. Egerunt filii, quod solent agere volente me: Tu juvari poteras, si fratrem habuisses magis amantem tui: nunc, ut audio, dum ego in villa fui, ille per fugam eripuit se nobis & tibi, unâ cum servo tuo. Dedi homini computum expensarum: sexcenta, sexaginta sex talenta hic dissipâsti: quis solvet, quod debes? Frater exhibebit rationes Patri: qui à cubiculis fuit, narrabit vitæ methodum: ambo exaggerabunt contumaciam, qua restitisti invitanti ad reditum Patri: quid est sperandum? redimet? & tantò pretiò redimet? *Creon.* Obmutescit infelix, & desperantis animi suspiria verbis substituit. *Cosm.* Exequere sententiam Pater, & nos dimitte in novam prædam. *Prod.* Heu! deceptus sum! ô Cosme! ô Creon! ô Sathana! cur credidi vobis, & tibi, Pater mi, tibi non credidi? *Sat.* Vulgaris nœnia non movet nos. Dic: speras à Patre debita expunctum iri? *Prod.* Ah! Ah! quo merito sperem? *Sat.* Ego tamen sperare jubeo, si mihi servire potes: miserebitur servitutis tandem, & mittet pretium. *Prod.* Quid postules, vide: à Patre ad te fugi, ut servitutem effugerem: jam tu vis, ut serviam

viam tibi? præ servitute est chara mors! *Sat.* Morieris igitur, & fame morieris: nam ego inutilem homuncionem non alam. Beneficium volebam facere, & tu recusas? abi ex meis ædibus, pigra bestia, abi, in silvis inter apros & urfos, quoniam ita vis, computresce! *Creon.* Laborem horres, infamis onager, & per otium pinguesces nempe devota ventri victima! *Cosm.* Abis autem? & quorsum abis? *Prod.* Ad lupos, ad apros, ad urfos, ad leones, & tigrides, felicior inter feroces belluas, quàm inter vos victurus. *Cosm.* Adhuc ferocit pupus, & contra lunam coaxat rana. *Sat.* Quid tenes? ire, quâ lubet, sine: cogget redire fames, modestiæ magistra fames, quæ etiam tauros cicurat. *Prod.* At honesti saltem servitii imperabis genus? *Sat.* Mortuus est heri puer, qui custodivit porcos in villa: succedere in officio potes: vis? *Prod.* Ah! tu redis?

S C E N A V.

Accedit Villicus.

Villicus. CUM veste redeo, quam puero mortuo paraverat herus novam planè, & elegantem in diligentia præmium: paruisti consilio meo? indues? *Prod.* Ecqua hodie de cœlo micuit lux inimica mihi! Here... resorbe vocabulum incauta lingua! Hospes, volebam dicere! *Sat.* Here, dices, si vis auferri. *Creon.* Superbe puer, quousque tumidi Spiritus animum inflant? *Cosm.* Here, dic: aut, nisi subesse vis, i, crepa! non jam audisti? *Prod.* Silere vos auctores ruinæ meæ, instrumenta diaboli, magistri scelerum! non hodie primùm ablégor ad porcos: à quo tempore vobiscum vivo, jam inter porcos vixi! Silere! nullam à vobis miserationem exspecto: at tu debebas, hospes! *Sat.* Non dices: Here! *Prod.* Sine, ut indulgeam aliquid dolori meo! tu debebas limites ponere impudenti audacia

Kkkk 3

ciæ

cia liberorum! heu! deceptus sum simplex puer! hæc demum
 est vestra gloria, hic triumphus improbitatis! *Cosm.* Fure, tu-
 re! furor tuus jucundum spectaculum facit! *Creon.* Viden', ut
 fremit homo! ut spumat! ut stridet! *Prod.* Summa miseriæ
 est, quòd ne à cælo quidem vocare vindictam audeam! *Cosm.*
 Frustra per has stulticias movere Patrem desideras vafer, in mi-
 serationis affectum: quid trahis moram? Officium subulci of-
 fertur: gratia est! *Creon.* Et si satisfacis expectationi, spes pro-
 motionis ostenditur: poteris bubulcus fieri: adhuc deliberas?
Prod. Ridete vos! erit, qui risum vindicet: nec enim miser
 æternum ero. Here!... iterum erravit lingua! *Sat.* Eloquere
 tamen. *Prod.* Indulge noctem domi tuæ: nox consilium dabit.
Sat. Tanti misericordiam æstimas, ut longo consilio opus sit,
 acceptare num velis? *Cosm.* Insignia officii vides: si nolis, ha-
 bebis alius, & tu peribis fame. *Prod.* Dura necessitas! hæc
 toga vestiet filium supremi Domini! aureos reconde radios sol,
 ne probum mundus videat! *Vill.* Imò videat mundus, & ab
 exemplo sapiat. *Sat.* Vos persequimini fugitivos, antequam
 exeant territorio, ut miser socios fortunæ habeat. *Cosm. Creon.*
 Facimus. *Vill.* Appendo peram, & addo pileum! *Cosm.* Jam
 sic vestitum nemo, qui sis, agnoscat: cesset pudor! *Creon.* Ut
 tamen tu te agnoscas, speculum habe: nunquam veriùs prospé-
 xisti. *Prod.* O saxea corda, quæ me vident ex tali talem, & non
 miserecunt! *Sat.* Dic: O stulti, & tardi corde, qui in tali
 tales se esse vident, & non exhorrent!

MEDI-

MEDITATIO II.
MISERICORDIA PUNIENS
SIVE
FILIUS PRODIGUS
in Servitute.

ARGUMENTUM.

Uem nuper exhibuimus FILIUM PRODIGUM, connivente Misericordia Divina in omne scelus effusum, hodie spectabimus redactum ad incitas, & cum extremis miseriis luctantem. Nempe peccatores, quos Deus non ad perniciem suam, sed ad salutem tolerat, denique per adversa compellit ad se redire. Erit igitur Meditationis

- Materia* : Filius Prodigus in servitute.
Puncta duo : 1. Servitutis dura conditio.
2. Salubris effectus.
Fructus , Augustini suspirium : *O felix necessitas, quæ ad meliora compellit!*
Propositum Osculandi manum Domini ferientis, nec contra stimulum calcitrandi.
Chorus Exhibet Bona Malorum Malos prementium.

PRO.

PERSONÆ.

Philanthropus, seu Filius Dei sub habitu boni Pastoris.

Filius Prodigus.

Paterfamilias seu Satanas.

Villicus.

PROLOGUS.

Reflexio in Meditationem præteritam, & Præparatio
ad præsentem,

Fides. Ratio. Viator.

Ratio. O Regio horridis plena mysteriis! *
Fides. Sed salubrium ferax affectuum,
Si attentius inspicias.
Ecce! hæc via Innocentiæ,
Ista est Poenitentiae:
VIA PECCATI est *media*,
Quia plerique à via Innocentiæ
In viam peccati abeunt
EX SPE pertingendi denique
In viam poenitentiae.
Verùm ô quanti falluntur!
Est enim *via impiorum tenebrosa*:
Nesciunt, ubi corruunt! Prov. 4.
Et offenso pede ad montes caliginosos, Jerem. 13.
In latè hiantem, quam vides, voraginem
Præcipite lapsu incidunt.
Et en! qualem descripsi infert se obviàm! **

Ratio.

* Theatrum exhibet Regionem montosam, & in medio hiatum igni-
vomum. ** Prodit Viator per montana, abyssu imminens.

- Ratio.* Prò! homo temerarie, qui ambulas in tenebris,
Nescius, quàm plenam periculis
Ingressus sis semitam!
- Fides.* Siste gradum: vel passum si promotes,
In ultimum exitium te projicies.
- Viat.* Quis me terret timore panico?
Ivi, & redivi hanc viam sæpiùs:
Et quid unquam mihi accidit tristius? Eccl. 5.
- Fides.* Cœco, & surdo loquimur: Clamabo altiùs!...
Cœlum fulminea luce emica,
Et voce saxa frangente intona!..... *
Audior!... audis infelix murmur ferale?
Vides incensi sulphuris lumen fatale?
- Viat.* Audio, video, rideo!

T R I O.

- Viator.* Assuetæ sunt aures his minis:
Fides. Sed tandem minarum est finis,
Ratio. Armata est Nemesis manus:
Viator. Nil terret me strepitus vanus,
Sæpe jam tonuit:
Ratio. Fides. Ultimùm monuit,
Iratùs audaciæ Deus:
Viator. Est bonus, est optimus Deus!
Ratio. Fides. Feriet te!
Viator. Non feriet me! **
Fides. Imò jam ferit!
Viator. Heu me! *Ratio.* Periit!
- Fides.* Non periit: fuit amabile fulmen,
Quod hominem attonuit, non enecuit.
- LIII. Hoc

* Tonat, & fulgurat. ** Attonatur.

Hoc est ingenium Divinae Misericordiae:
 PUNIENS parcat, *prosteruens erigit;*
 Hoc meditaberis hodie.

A R I A.

1.
 Connivere Peccatori
 Actus est Clementiae,
 Sed actus noxius,
 Ni ferius, aut citius
 Comes conniventiae
 RIGOR metam figere
 Cœperit Furori.

2.
 Res periculi est plena,
 Neque Patri proprium,
 Cùm peccat filius,
 Dissimulare longius:
 Fornax bonum figulum,
 Ignis pium Medicum,
 Patrem probat poena.

Ratio. Paradoxa veritas docet me,
 Quòd PECCATUM IMPUNE
 Timendum sit maximè.

Fides. Rectè colligis, At en! redit ad se viator,
 Intellige, quàm felix sit, qui punitur, peccator.

Viat. Heu me! heu me!
 Quàm ab ultimo exitio abfui proximè!
 Video horrendam abyssum, in quam incidissem,
 Nisi Dominus prostravisset me!
 Bonum, bonum mihi, quia afflicus sum!

Sur-

Surgam, & ibo ad Dominum,
Ibo à via peccati in viam poenitentiae:
Domine, venientem suscipe!

Fides. Viden', ut à se alius repente formatur,
Quem coelum percellit!

Ratio. O felix infelicitas, quæ ad meliora compellit!
Igitur laudent alii *Misericordiam conniventem,*
Ego amo *Misericordiam punientem.*

Fides. Ama! lauda!

A R I A.

Ratio. **MISERICORDIA!**

Quanquam sis irata,
Et abjecta oleâ,
Truci ferox galea

Sistas te armata:

Tamen ego amo te!

Feri, ure, seca me:

Tamen te amabo!

Dulcia sunt verbera

A Misericordia:

Dorsum inclinabo:

Feri!... à **JUSTITIA**

Feriendo vindica,

MISERICORDIA!

MEDITATIONIS II
De Filio prodigo in servitute

PUNCTUM I.

Servitutis dura conditio.

SCENA I.

Prodigus. Villicus.

Villicus. Superest pugillus de siliquis, tres, quatuor, quinque, sex, & rursus sex, omnino duodecim: lautè habebis hodie, collige, & helluare! *Prodigus.* Dure! jam in vespertinum vergit dies, & tandem prandium adnumerat: vix tulit moram fames, quin deficerem præ inedia. *Vill.* Prandebis hodie, & cœnabis simul: propterea duplum attuli. *Prod.* Crudelis homo es! & quousque insultabis extremæ miseriæ! Nescis, quanti mercenarii in domo Patris mei abundant panibus, & ego hîc fame pereor? *Vill.* Tuâ culpâ hæc accidunt: quare abiisti à Patre? abundantia petulantiam peperit: inopia docebit modestiam. *Prod.* Heu! deceptus sum! *Vill.* Lamenta fera! comede, & morere! *Prod.* Æquali saltem cum porcis in pretio habe me: duodecim siliquæ nequidem nefrendi in diem sufficiunt. *Vill.* Decem herus constituit tibi: quòd superadjecerim duas glandes, gratias debes meæ liberalitati. *Prod.* Ut fame peream, herus cupit? *Vill.* Hoc egit hactenus: sed quoniam sine noxa concoquis siliquas aliàs fatales stomacho delicato, iratus, quòd diutius, quàm vellet, vivas, hodie violentas forsitan manus inferet. *Prod.* Sic? quo facinore enim hoc malum merui? non sedulus officio fungor? non diu,

no-

noctūque invigilo suis? non hero, non tibi, Villice, per omnia obedio? *Vill.* Laudavi etiam: & certum est, nunquam futurum fuisse, ut hic tabesceres, si ita ad nutum obedire Patri voluisses, ut mihi obtemperas: sed nimirum quod amor Patris efficere non potuit, timor flagrorum præstat. Cæterum herum in furorem egit porcelli mors, quam heri nuntiavi ei. Tuæ societatis infortunium tribuit, imò malitiam suspicatur, ne forte appetitus carnis audacem fecerit, aut malè suada fames adegerit auferre glandes fuculo, ut tu vorares. Rapiaris in quæstionem, & nisi te reum ultrò fateberis, per tormenta confessio extorquebitur, in quibus si occubueris, plaudet. *Prod.* Porcelli causa moriendum erit? attigit apicem sceleris tyrannis vestra. *Vill.* Hero tu ista querere, ego, quod jubet, exequor.

S C E N A II.

Prodigus solus.

Tibi hoc queror cœlum, surdum, æneum cœlum! cœlum lentum ad fulmina contra me! quoties provocavi? iterum provoco! eja! coge atra nubila! excute ignem vindicem! feri! nihil nesciantibus oculis inspiciam accensum sulphur pallentis flammæ: stantem feries! feri!.. non audis?.. aut fortè pronior ad vota orcus faciliùs exeret misericordem sævitiem? irruite furie! lacerate me Mænades! ad stygem rapite!.. etiam cessatis? vah!.. Quanquam quò me abripis furor! quiesce anime! orco, & cœlo melior herus meus hodie finem faciet prementibus malis! ô dies felix! Io! prandere hilariter juvat apud inferos cœnaturum!... Apud inferos autem? quid? felicior ibi expectat me vitæ conditio? finis malorum mors mea, an initium majorum erit?.. Tristis cogitatio! nam si vivere inter grunnientes porcos miseria videtur diutiùs intolerabilis mihi, quid erit vi-

vere inter frementes diabolos, & fame æterna confici!... Sed cui bono nunc de futuris angor? medebor præfenti malo! Eja! fruire deliciis, dum licet, tuis delicate Pusio! comede! epulare!... Ah! dentem pæne fregit durus cortex!.. ô nucleus dulcis!.. Pater! Pater mi! utinam videres filium sic helluantem! fleres! scio, fleres!.. imò vanus sum! pridem Pater oblitus est degeneris filii! frater, cùm exhibuit computum debitorum, quæ contraxi, amoris, siqua superfuit, scintillam ultimam extinxit penitus: cessa sperare miser, cessa!

S C E N A III.

Prodigus. Philanthropus.

Philantr. O Pastor infelix! *Prodigus.* Quem audio? *Phil.* O misera ovis! *Prod.* Resume animum, miser: etiam alius gemit. *Phil.* Ovicula mea, chara ovicula, ubi es! per montes & valles, per silvas & campos, per avia & devia, in fame & siti, in laboribus plurimis quæfivi te! pæne ad mortem sum lassus: *O ut tantus labor non sit cassus!* *Prod.* Amice, video te tristem esse: socium malorum habes: narremus alter alteri infortunia sua: est aliquod solatii genus, habere, qui possit compati. *Phil.* O quisquis es, humanus es certè, qui te mihi tam benevolè offers. Age, si te miseret mei, da mihi bibere! *Joan. 4.* quia oppidò fessus sum. *Prod.* Paulò ante frigidam ex puteo hausi: ebibe! *Phil.* Turbidam aquam offers! *Prod.* Nempe semper potum meum cum fletu misceo, *Psal. 101.* *Phil.* Sic bene: nam lacrimas cum gustu bibo. *Prod.* Ego ad satietatem. Etiam de siliquis dabo partem, si non fastidis. *Phil.* Pro porco me habes? nec enim humanus est iste cibus. *Prod.* Ignosce! fames extrema regionem premit: panis non datur mihi. *Phil.* Ego dabo, ut mutuum obsequium præstem. *Gusta!*
Prod.

Prod. Superi! quis candor est! & quæ dulcedo! *Phil.* Communis est refectio in domo Heri, etiam pro mercenariis.

Prod. Olim, ah! recôrdor! olim & ego comedi talem domi meæ. Cæterùm ovem perditam, si bene intellexi lamenta, requiris anxius? nunquid? *Phil.* Rem dicis, O si fortè vidisti errantem, doce, quâ persequi misellam debeam. Herus meus centum oves habet: una subtraxit se caulæ petulans: continuò jussus sum relictis nonaginta novem in deserto, requirere fugitivam, neque donec invenero, reverti licet.

Prod. Hem! paris pæne rigoris Domini utrumque premunt. Meus centum porcos heri habuit: unum occidit casus: reus damni agor, & licèt nonaginta novem supersint integri, ac valentes, de uno tamen damnabor mortis: tanta est crudelitas Heri. Sed mihi mors in votis est, & laudo tyrannidem, quæ me occidit. Satur vitæ sum, quam in tantis miseriis vivo, quantas si narrare vellem, obstupesceres, ô bone, neque crederes, hanc ætatem affigi tot calamitatibus, ac tantis potuisse.

Phil. Me plus, quàm ærumnæ quælibet, malè habet jactura oviculæ, quam requiro. Age, non fortasse se tuis porcis immiscuit petulcum pecus? aut non induit porcum potiùs, ut securiùs delitescat? *Prod.* Atrociter habita sit à vobis, est necesse, hæc ovicula, si inter sues maluit, quàm inter agnos vivere.

Phil. Errâsti: ex centenis charissima ipsa fuit, non aliter, ac si fuisset unica. Emerat eam Herus, & nutrierat lautè: creverat cum filio ejus simul, de pane illius comedens, & de calice ejus bibens, & in sinu illius dormiens: eratque illi sicut filia, 2. Reg. 12. Verùm noxiæ libertatis stultissimus amor fecit, ut ovium societatem averfata, amicitiam cum porcis expeteret: hæc fuit fugæ causa.

Prod. Indignum est stolidum animal, ut à te requiratur. Sinite inter immundas bestias experiri, quale discrimen sit inter mensam Domini, & glandes porcorum.

Phil. Ex ore tuo damnatus es. TU ES HÆC OVICULA! Te
fic

fic amavit Herus meus, ut adoptaverit in filium suum, & jus hæreditatis æquale cum filio, quem habet, unico constituerit: Tu verò amore contempto deseruisti amantem: abiisti in regionem longinquam, ut procul à Patris oculis luxuriæ vacares liberius: adhæcisti *uni civium*, & invitatus etiam ad reditum, ne legibus paternis iterum subjicereris, elegisti servitutem tyranni. Anthrope! *Prod.* Heu! audio nomen meum! quis es tu? & quis me prodidit tibi? pudor in fugam agit.

S C E N A IV.

Philanthropus. Satanus. Villicus.

Philanthr. Salubris pudor est, impudentiæ poena, poenitentiae radix. O peccatores insensati, quis vos fascinavit? sic Deus dilexit vos, ut filium suum Unigenitum miserit, qui vos reduceret in viam bonam, ad æterna bona: & vos, ne à filiquis avellamini, æterna bona contemnitis, nec me auditis! sic vos diligitis Deum? *Sat.* Mori cogam, antequam fugiat. Quem video? *Phil.* Fallor, an Dominus villæ est, qui occurrit? *Sat.* Non errâsti: habes, quod postules me? *Phil.* Ah! oviculam perdi: labor in requirendo exhaustit vires, & quoniam advesperascit, circumspicio, ubi liceat pernoctare. *Vill.* Apud nos non est locus in diversorio, Luc. 2. Nisi in stabulo propè puerum, qui porcos custodit. *Sat.* Tu crudus homo es. *Phil.* Accepto conditionem: nam ingenuus adolescens est, qui servit tibi. *Sat.* Tu vidisti? *Phil.* Sedebam ad puteum lassus: ut vidit, occurrit ultrò, neque calicem solùm aquæ frigidae, sed & de filiquis, quas edebat, partem abstulit, ut me reficerem. *Sat.* Liberaliter egit: sed multò tu dignior laude es, qui tantillum obsequium tanti habes, ut commendes etiam. Erro? an aliam, quàm prætefers, loquuntur hi mores elegantuli,

tuli, hic suavis sermo, hæc tenera facies? Eja! pastorcule, in urbem te mecum ducam: mereris, ut usque ad delicias recreem, ne in via deficias. *Phil.* Parce: nec enim delicias amo, quippe quæ enervant magis, quàm adjuvant robur artuum: *in laboribus à juventute mea*, Ps. 87. assuevi duris: concede in stabulo angulum: sic antelucanus potero iter statutum persequi, priusquam ex urbe porta pateret mihi. *Sat.* Perdita ovis angit. Ne sis sollicitus: mittam ex meis, qui requirant felicius, quippe præ te viarum gnari, & anfractuum, per quos à recto tramite aberrat pecus. *Phil.* Mihi negotium commisit herus meus: obedire est necesse: ego quæram. *Sat.* Utinam puer meus haussisset aliquid ex ista indole! ubi est? *Phil.* Siliquas cum exhiberet, panem ego porrexi, miserans duram sortem. Gustavit, & cum gemitu gravi: *Heu! olim comedi similem!* dixit, flevit, intrò abiit. Mihi commota sunt viscera ab hoc suspirio: solari cuperem. *Sat.* Indignus est tua miseratione nequissimus flagrio: ignoras mores rabulæ: idem cum suis porcis ingenium habet: vorare & grunnire unus est labor curæ: alios negligit. Rursum heri periit porcellus mihi: nequitia an negligentia pueri tribuam, ambiguus hæreo: utrumvis fiat, culpam plagis trecentis luet. Si deficiat sub ictibus gaudeo, facile erit substituere servum utiliorem. *Phil.* Rigidus herus es, & reperis, qui velint servire? *Sat.* Non tot, quin plures. Sed nempe ampla est merces, quam promitto fidelibus, & sedulis mihi: nullam conditionem in contractu excipio, vel si *omnia regna mundi* pacisci vellent. Verùm hic puer, postquam placandi Patris, à quo aufugit, spes omnis concidit, sexcentis sexaginta sex talentis obærat mihi, consilium, ut se haræ addiceret, à desperatione accepit. Invitus ac reluctans servit: unde meretur haberi bene? ô! tu si meus esses, pro filio amareris. *Phil.* Habeo, & amo Dominum, cui addixi fidem: mutandi nulla est causa mihi. *Sat.* Liberalem tamen quòd Dominum habeas, nec vestis, nec vultus loqui-

M m m m

tur,

tur, hic à fame pallidus, illa de vili lana. *Phil.* Contentus sum, quia diligo Dominum, & Dominus me: præter amorem Domini, sordities est, aliam mercedem exigere: ipse est merces mea, merces magna nimis! *Sat.* Verè bonus es servus tu! perge, quære tibi locum intus, ubi pernoctes cum meo. Suadà mirabili polles: si te miseret adolescentis, sponde, usurum meliore Domino, si melior servus erit. *Phil.* Et si fortassè inter porcos mea se mihi abscondisset ovicula, reducere ad Dominum per te licet? *Sat.* Nihil tibi negare possum: præter morem sentio inclinari me in tua vota propè per violentiam. *Phil.* Æquus es; gaudens eo.

S C E N A V.

Satanas. Villicus.

Villicus. **M**Omordit hamum pisciculus novus, tuisque inescatus blanditiis trahetur scilicet in istud littus. *Satanas.* Puer iste placet: Si persuasus mecum intrâset urbem, meus foret. Et ô ut foret! talibus insidiosior præ aliis magis, quos præ aliis natura, & gratia suis ditârunt donis. Nunc dubium eventum conatus habet: didicit pugnare Masculus. Suo placere Domino contentus, aliud nihil appetit: quo illicio traham? omnem tentaturi solertiam CONTEMPTUS vincet, contemptus, pugnae genus, præ ceteris invisum mihi! nam quid efficiam, si ne audior quidem? sed est alia cogitatio insuper, quæ non tollit solum conceptam spem, villice, de puero asserendo mihi, verum insuper timorem incutit, ne prodigum sibi auferat novus hospes. *Mysterium, vereor, ne ista persona tegat. Vill.* Quem igitur sub Pastoris habitu latere suspicio est tibi? *Sat.* Rem ab ovo docebo te. Uranius, qui terræ sanctæ imperium tenet, filium hæredem regni unicum à sæculis æternis genuit: postea in tempore geminos in spem eandem adopta-

adoptavit, alterum ex *Judæa* natum, alterum vocatum ex *gen-
tibus*, desiderante id filio, qui *fratres cupiebat*, atque ideo Phi-
lanthropus vocabatur. Ex adoptatis junior est Anthropus no-
ster, qui procul ab Uranio auferens se, dissipavit substantiam
suam cum meretricibus, quod vidisti, indeque redactus ad in-
citas adhæsit mihi. Pater, sicut odio extremo odit me, ita
filium servire inimico sibi probrosum ducens, quantumvis dege-
nerem reducere ad se voluit, misso fratre Seniore in tabellarii
persona cum litteris, quibus invitabat ad reditum. Adelpus
(hoc nomen est Senioris) legatione sua sive per fratris pervica-
ciam, sive per suam inertiam parum prosperè functus est: nunc,
suspisor, adornatam esse alteram, & in veste pastoritia ipsum
adesse Philanthropum. *Vill.* Hoc suspicaris? non est verisimilis
tanta demissio in filio naturali tanti Monarchæ! homo nauci unde
mereri possit tanti amoris prodigium? *Sat.* Tu nescis quidquam.
Nihil meretur Anthropus, sed Philanthropus AMAT: hoc satis
est: magno amori nullum prodigium magnum est. Rem claris-
simi vates pridem decantaverunt: & hodie an non vidisti, quàm
tenero in Prodigum sensu Pastorculus raptus fuerit? *Vill.* Re-
ctè observas. Nam quantis præconiis levissimum obsequium,
haustum frigidæ extulit? *ut tactus est dolore cordis intrinsecus*, cum vi-
dit filiquas manducantem? ut deinde tanquam per ambitum expe-
tiit sibi stabulum hominis, in quo pernoctaret? *Sat.* Et ovicu-
la, quam perdidisse se gemit, nunquid à Prodigio diversa erit?
audisti Epiphonema colloquii: *Si fortâsse inter porcos tuos mea se
mibi abscondisset ovicula, reducere ad Dominum per te licet?* *Vill.*
Firmata gravibus argumentis suspicio est. Licebit autem? *Sat.*
Minimè gentium licebit: jura mea, dum vivo, infringi mihi,
non feram, non patiar. Prætendat, quod vult, MISERI-
CORDIA, me JUSTITIA tuetur, à qua DECRETUM
habeo, quo ipse Uranius constituit, semel à se fugitivos *ipso jure*
servos mihi æternum fore: Decreto huic, & obligationi Prodi-

gus *sua manu*, & nempe ipso facto subscripsit: CHIROGRA-
 PHUM teneo: liquida causa est: non cedo! *Vill.* Contra fi-
 lium Uranii quid valebis? *Sat.* Valebit JUSTITIA, cujus sen-
 tentiæ ne quidem pro amore filii se opponet Uranius. *De jure*
 Anthropus meus est, donec debiti sui novissimum quadrantem
 solverit: & quia solvere nunquam poterit, meus æternum erit,
 nisi filius Uranii pro ipso solvat. *Vill.* Igitur securus es de posses-
 sione: nam tantò pretiò quòd rebelle mancipium Philanthropus
 redempturus sit Patri, non est credibile. *Sat.* Iterum oblitus
 es, quod jam monui: Philanthropus amat, & *majorem charita-*
tem nemo habet. Joan. 15. Charitas autem operit multitudinem
 peccatorum, 1. Pet. 4. Et nihil est incredibile de amante. Itaque
 si vera suspicio est, quòd Philanthropum Pastor tegat, in hoc
 uno puncto mea se versat spes, & noster posthac sudabit labor, ut
 ipse Prodigus *nolit redimi.* *Vill.* Spes exigua! labor arduus! quis
 enim non optet sibi miseriæ finem? *Sat.* Stupidus homo es.
Miseriæ finem ego promittam: *Amor libertatis*, quam nunquam
 concedet Pater, adhuc viget in juvene: non intelligis, quid se-
 quatur? *Vill.* Nempe hac spe illectus renet reverti ad Patrem:
 capio tandem. *Sat.* Et pro *renuente* non erit fidejussor Philanthro-
 pus: quid? etiam hoc capis? *Vill.* Optimè. *Sat.* Igitur quid
 agendum sit tibi, attende modò. Cænam utrique ut pares, ve-
 lim, non opiperam quidem, ne suspicio fraudis sit, honestam
 tamen in hospitis gratiam nempe. *Vill.* Notavi. *Sat.* Porro
 potui misceb is philtrum, quo excitatur amor in me: atque in-
 ter legumina herbam soporiferam pones. Ita uterque suavia in-
 ter somnia multam in diem dormiet securus sui: ego verò *per*
banc moram tenebo Prodigum mihi, & fortè hospitem simul:
 nam, nisi *qui principiis obstant*, alii vix vincunt tentationis illi-
 cium. Quod si fraus tua suboluerit pastorculo, certus sum,
 quòd Philanthropus lateat, atque ex hac notitia ordinabo con-
 siliùm. Habes, quid velim: cætera ego cum filiis exequar, quos
 requisitum eo.

SCE-

SCENA VI.

Villicus. Philanthropus. Prodigus.

Villicus. CUM cura faciam, quod iussisti. Anthrope! bona nova! Anthrope, progredere de stabulo tuo! herum propitium habes! *Prod.* Quid tu nuntias mihi, bone vir? *Vill.* Progredere! nec enim cum porcis cænabis hodie: lautior imperata est mensa in hospitis gratiam. *Prod.* Hem! quantum debeo tibi, amice, si propter te pacatior mihi herus erit! *Phil.* Iterum blanditiis credes improvide! ego verò, villice, ut beneficium acceptem à Satana, non admittam. *Habeo alium cibum, quem vos nescitis, Jo. 4.* Cænam tuam aliis para, qui non gustârunt, quàm suavis sit Dominus, cui servio: *Cibus meus est facere voluntatem ejus, cibus dulcis, fortis, regius. Prod.* Frater, quid agis! hæc tua erga me miseratio est? inediâ confectus stomachus jam spe devoraverat pinguem offam, & eripis mihi? *Phil.* Non possumus esse *participes mensæ Domini, & mensæ Dæmoniorum. I. Cor. 10.* Veneno turget, quemcunque aliquod Dæmonium pascit: inflatur, non nutritur: dulcedo in ore est, in stomacho mordens coluber, à cuius toxico infectus venter intumescit, ac crepat. *Prod.* Quas tragædias loqueris? *Phil.* Quas exhibent fugitivi ab Uranio, quibus in fastidio manna, & in deliciis sunt ollæ carniû, & cepæ, & allia Ægyptiorum. Circumspice orbem: cæmeterium vides plenum *sepulchris concupiscentiæ*: adhuc cum erant escæ in ore, ecce furor Domini, Num. 11. Neque tu sapis ab his exemplis? *Prod.* Vis, ut fame peream? *Phil.* Ne fame pereas, bufones comedes? *Vill.* Mystera garritis vos, quæ ego non intelligo: si cænare non vultis, esurite! ego abeo.

S C E N A VII.

Philantropus. Prodigus.

Prodigus. **H**O habeo. Judicate Superi, quis inimicus sit mihi, si hic est amicus, qualem se jactat. Abi, dure, abi vias tuas, & nuntia Patri, inter quas delicias inveneris filium: nuntia, quàm acerbè me cruciet horrenda oblivio dissimulantis meas calamitates, quasi alienus pateretur, & non filius olim obsequens illi, & dilectus! intelligo, quid sibi repetiti nuntii velint, per quos ad se revocat: gaudet, si ab oculatis testibus audiat narrari longam seriem ærumnarum, quibuscum confictor: & vos applauditis subsannanti! hæc commiseratio est? Abi, nuntia! postremam gratiam miserabili filio hanc saltem faciat, & super se deat revocare ad se. Quoties mittit, durior fit mea conditio. Nuper adfuit frater, quid profuit? præpropera fuga hominis herum in furorem egit, me mancipatui addixit: hodie tu malis avibus advectus es: placidus esse Satanas cœpit, cœnam imperavit: quo animo rejicientis superbiam feret? novis suppliciis tua erit mihi luenda durties. Abi, libera te à cruciatu oculos saltem, si nemo ultra te objiciat de Patris domo. Oblitus est Pater mei, oblitus sum Patris! Abi! aut cur subsistis? audisti, porci causâ subeundum examen esse, & moriendum forrasse: hoc spectaculum nimirum tenet? bene habet: expecta! moriar, & ad inferos ibo: vix erit ibi deterior mea conditio.

Phil. Anthrope, quis te impatiens furor agit? *Durum est tibi contra stimulum calcitrare, Act. 9.* neque hæc animi impotentia misericordiam provocat. *Prod.* Nullam spero. Misereri si vellet Pater, tantis affligi malis, tanto tempore an tulisset? *Phil.* Invitavit, ut redeas: rursus invitavit: an non audisti? *Prod.* Venter non habet aures: & filiquæ meliùs, quàm verba saturant. Comedam reliquias porcini prandii, quoniam iste mihi meliorem canam invidit. *Phil.* Ah! fuit amica vis: nescis fraudes

Satanæ,

Satanæ, & dulce venenum amas, Potius reliquum panem dabo, paternum panem! cape! *Prod.* Habe tu tibi, quod habes: ego dapfilitate vivo! eja! suffocate animam bonæ glandes, ne rursus esuriam! *Phil.* In domo Patris nemo esurit. *Prod.* Cessa nomen tam malè rebus conveniens meis! *Phil.* Affligi permittit Pater, ut redire compellat! *Prod.* Heu! quanta sum passus! & quàm diu? *Phil.* De pœna quereris, de culpa files? dic: quanta sum meritis pati, & quàm diu? adde insuper tertiam quæstionem: quo modo es passus? debebas osculari manum ferientem, & intelligere, quid vellent verbera te amantis: percussit filium suum virgâ Pater, ut animam ejus ab inferno liberaret, Prov. 21. & blasphemasti: calcaribus fodit latera furentis equi, & recalcitrasti: culpam geminabat pœna, quæ urgere poenitentiam debuisset. Continuanti peccata continuasse flagra beneficium fuit: vix tibi, si citius suspendisset flagellum malè miserans Pater: vulnus quod cessat urere prudens medicus, non habet remedium. Recordare, qui fueris, & adorabis clementiam punientis. *Prod.* Recordor: peccavi utique, peccavi in celum! & coram te, Pater! *Phil.* Io! tandem sonuit optata vox! felix confessio! dolorem adde! *Prod.* Peccavi, non nego: sed minor est iniquitas mea, quàm ut tanta supplicia merear, minor est! *Phil.* Vah! quid audio? faxo, ut experiaris, quid merueris, cæce, infelix, scelestè homule! eja, subside terra! * absorbe monstrum! *Prod.* Prò Superi boni, quò abripior miser! *Phil.* In infernum descendis vivens, ne mortuus rapiaris. *Prod.* Heu! quæ facies rerum, horrenda! misera!

Phil. Hic tuorum gravitatem scelerum meditare: intelliges, quid merueris.

CHO-

* Subsidente terra sorbetur à tartaro.

C H O R U S

Exhibet bona Malorum Malos prementium,

Christus venator. Anima. Adamides.

Adam. Satis est: sudore diffuso! *
 Sol attingit meridiem: eo,
 Et lassata membra pane doloris reficio.
 O Adame, imprudens Adame, quid fecisti!
 Tua me gula de paradiso expulit:
 In hac valle lacrimarum
 Tua me culpa posuit.
 Heu! quot mala circumstant me undique!
 Supra modum gravatus sum,
 Ita ut tædeat etiam vivere! 2. Cor. I.

A R I A

O Mors!
 O bona Mors!
 Accelera!
 Post perdita
 Paradisi gaudia
 Malorum me prementium
 Tu unicum solatium,
 Tu una spes,
 Tu medicina es!
 2.
 O fors!
 O dira fors,
 Quid peridi?...
 Quò decidi!...

Vepres

* Theatrum exhibet silvam ex crucibus, & opticè agros refertos
 spinis ac tribulis.

Vepres rigant oculi! ...
Rigati vepres tristium
In truncos crescunt crucium:

O regio,

Infelix regio!

Intra Theatrum Clamores venatorii paulatim crescentes
audiuntur. Hé hé, hé hé, hé hé!

Adam. Quid audio?

Anima. Hæc fugio! vir bone,

Misit Dominus multos venatores,

Et venabuntur me, Jer. 16.

Obsecro, quæ tegent latebræ!

Heu! imminet!

Christus. Adamida! nunquid hæc fugit dilecta mea?

Adam. Domine, dilectam appellas,

Quam persequeris sub hac imagine?

Christus. Fugerit, non effugiet:

Omnes vias sepervi spinis, Os. 2.

Cogetur redire ad me:

Hæc placet statio, huc traham, quam diligo:

Et tu eris testis meæ peritiæ.

ARIA venatoria.

Erravit sagitta amoris,

Jam paro sagittam timoris:

I ferrum, & age

(Sunt utiles plagæ)

Age, age in viscera te!

Bibe, noxium bibe cruorem,

Lethalem inflige dolorem!

Non servis furori,

Sed sancto amoris:

Age, age, exátura me!

Nnn

Anima.

Anima. Me miseram! sic erro per avia,
Nec reperio, nisi horridam à sentibus semitam!
Verè ambulavi vias difficiles,
Et in via iniquitatis lassata sum! Sap. 5.

Christus. Huc conde te, Adamida:
Utile tibi videbis spectaculum.

Anima. Quid faciam? angustia sunt mihi undique:
Obseptæ sunt viæ tribulîs: fugere non valeo,
Redire ad Dominum non audeo?
Usquequò, ah! usquequò persequeris me, Domine!

A R I A.

1.

Satis est, fatis:
Parce peccatis!
In leve folium,
Quod ventus abripit,
In siccam stipulam, Job. 13:
Quam passer proterit,
Non satis dignam te,
Exerces iram, Domine:
Satis est!

2.

Quid te juvabit?
Laudem quis dabit,
Si me occideris?
Me *canem mortuum*, 1. Reg. 24.
Si Leo dederis
In escam volucrum?
Vivens laudabo te, II. 38.
Iraisci, quæso, desine,
Satis est!

Christus.

- Christus.* Vidisti Adamida, humiliatum
A tribulationibus animum?
Vicimus! abite tela sanguinea:
Inermia in amplexum tendo brachia!
Anima, chara anima!
Ecce Dilectus tuus, & ad te conversio ejus! Cant. 7.
Fornicata es cum amatoribus multis:
Tamen revertere ad me! dicit Dominus,
Et ego suscipiam te! Jerem. 3.
- Anima.* Superi! Vox dilecti in auribus meis! Cant. 2.
Fallor? an gratiam inveni? *Christus.* Veni!
- Anima.* Ludor misera!
Vocem audivi Nymphæ,
Quod clamabam, reclamantis!
- Christus.* Amantis!
- Anima.* O vox suavissima!
Sed, si tu es, Domine, quare abscondis te?
- Christus.* Abscondis te?
- Anima.* Ah! pudor prohibet occurrere:
Peccavi, nec adhuc impetravi
Pro peccato veniam!
- Christus.* Do veniam!.....

D U E T T O.

- Age, rue in amplexus!
Stringat nos amoris nexus
Sempiterno foedere!
- Anima.* Adsum: ruo in amplexus!
Sine per doloris nexus
Sacros pedes stringere!

N n n n 2

Christus.

Christus. Cesset dolor! vepres ite! *
 Versa crux in lignum vitæ
 Nova fronde floreat!

Anima. Terra stupe! Cœlum gaude,
 Plenô chorô mihi plaude:
 Nova scena postulat!

Christus. Felix est miseria,
 Per quam ibis,

Anima. Per quam ibo

Ambo. Ad æterna gaudia!

Adam. Vigilo, an somnio?

Nam solatio dulcissimo

Replet animum ista visio.

Intelligo, quàm bona sint mala malos prementia:

Colligo, quantum homini Dominus,

Præstiterit beneficium,

Quòd post peccatum de paradiso voluptatis

Expulerit in exilium.

A R I A

^{I.}
 Muliebria suspiria,
 Quousque dira nomina:

Clades, infortunium,

Dolor, crux, supplicium

Stultè acervatis?

Ipsa vos decipitis:

Mala hujus temporis

Mala dum vocatis,

Erratis!

Væ

* Exhibitio: silva crucium vertitur in Paradisum.

^{2.}
Væ peccatori homini,
Si per parentis Domini
Sævam indulgentiam
Paradisi gratiam
Nunquam perdidisset!
Ebrius delicijs
Nunquam se à vitijs
Verè avertisset:
Periisset.

MEDITATIONIS II

De Filio Prodigio

In servitute

PUNCTUM II.

Salubris Effectus Misericæ.

SCENA I.

Philanthropus solus.

Miseranda cæcitas! poenam omnes, paucissimi culpam metuunt, cum tamen culpa sit causa pænæ, & pæna æquò animo tolerata tollat reatum culpæ, æternum torturæ animam, quæ in tempore pænam fugit. Quid agitis Mortales miseri, quos miseræ non corrigunt, sed indurant? Quid faciat vobis Deus? impertitur bona: prodigitis! imò quasi parùm sit malè prodigere, abutimini contra datorem: profunditis opes ad luxum, auctoritatem impenditis sceleri, sanitatem,

Nnn 3

vires,

vires, & vitam longam consecratis otio, ventri, licentiæ. Immittit adversa, quid fit? quotusquisque à plagis emendatur? Quanquam quid hoc quæro? quæro, quotusquisque non à plagis fit peior? in quàm tetra consilia paupertas præcipitat? quas tempestates, quas rixas, quæ jurgia, quas cædes contempus efficit? infortunia quælibet in quas blasphemias & murmura adversus coelum, in quas contumelias & imprecationes contra proximum desinunt? Dicite, quos nec beneficia cicurant, nec pœnæ corrigunt, non merentur inter incorrigibiles numerari? Si nunquam peccastis, ægrè pœnam ferre, dissimulem fortasse (quanquam plùs omnibus peccatoribus afflicti sint mecum sancti, quoniam hæc ad coelum via securissima, & brevissima est) sed quòd impatienter jactent ærumnas suas, qui pridem reos se fecerunt æterni supplicii, non est ferendum. Nescitis, quid sit infernus, quotquot infernum meriti de pœnis temporis conquerimini. Patientior ab inferis resurget Prodigus meus, opinor, cùm *quid sit passus in tempore, & quid sit meritus in æternitate, consideravit.* Revocabo, Discede terra!... *Adolescens, tibi dico: Surge!*

S C E N A II.

Philantropus. Prodigus.

Prodigus. **S**urgam, Domine, surgam, & ibo ad Patrem!
 Heu! peccavi, & ut eram dignus, non recepi!
 Job. 33. Surgam, ibo. *Phil.* Surge, en porrigo manum, in qua descripsi te, ne obliviscerer tui! *Prod.* Quid video! ô manus perfossa pro me! Heu! Domine, quousque tenebantur oculi mei, ne te agnoscerem! *Tues Christus Filius Dei vivi, Dominus meus, & Deus meus!* quousque celasti te mihi, Deus redemptor meus ab inferno inferiore! *Phil.* Surge! narra, quo animi sensu es, & quid vidisti? *Prod.* Locum tormentorum vidi,
 paratum

paratum illis, quos pœna temporalis non emendat. Vidi, quàm pro merito meorum scelerum huc usque delicatè sim habitus! Quid egi imprudens? odi Patrem, quia puniebat filium contumacem! ô punitio felix! ô stultum odium! amâsti me, Pater, cùm punivisti! laudo amorem denique, & in flagella deinceps offero. Si essem incorrigibilis, vœ mihi! sub flagris rabidorum dæmonum æternùm gemerem. *Phil.* Intelligis modò Providentiæ Divinæ consilia? *Prod.* Tota series ordinis ante oculos est: intelligo, quàm singulariter sim amatus. Vidi involutos igne tartareo adolescentes post primum peccatum grave præcipitados in abyssum miseriæ, & ego tot millium reus adhuc vivo! vidi juvenes post primam contumaciam relictos sibi, & casu perpetuo deorsum lapsos, donec eos orcus exceperit: mihi ne profundius ruerem, obex est positus! vidi viros ac senes insignes officiis; ac meritis graves, denique per constantiæ defectum infelices, obliteratedâ omnium, quæ fecerunt, bonorum memoriâ perpetuis cruciatibus horrendo Dei judiciô adjudicatos: & ego, qui multa mala feci, boni nihil, in hanc diem ad gloriam Misericordiæ servor! Ah! sit confessionis meæ cælum, & terra testis, peccavi! *Et ut eram dignus, non recepi!* injustæ querelæ erant, quibus Patris duritiem infamavi impius: stulta suspiria, quibus fortis mutationem deploravi futurorum improvidus: æternùm fuisset miser, si fuisset diutiùs felix. *Phil.* Bene habet: fuit operæ pretium ad inferna descendere: fregit contumaciam inspectio tetri carceris, & impatientiam correctionis pœnarum considerata acerbitas domuit: nunc tandem subibit animum vitæ malè actæ nausea, horror, poenitentia. *Prod.* Subiit nausea gravis, horror ingens, poenitentia amara! *Phil.* Poenitenti licet redire ad Patrem: vis? *Prod.* Heu me! an velim, interrogor! gratia est non nisi per te speranda, ut liceat. *Phil.* Audes? *Prod.* Te Duce, audeo, quanquam timor, & pudor pugnent. *Phil.* Quid dices autem? *Prod.* Dicam ei: PATER!
Phil.

Phil. Cui tu nullam præsticisti obedientiam! *Prod.* PECCAVI!
Phil. Et tota pæne vita unum peccatum fuit! *Prod.* PECCAVI IN COELUM!
Phil. Quod tibi promiserat Pater, si non peccares: & contempsisti. *Prod.* PECCAVI CORAM TE!
Phil. Neque Sanctissimos oculos erubuisti impudens!
Prod. JAM NON SUM DIGNUS VOCARI FILIUS TUUS!
Phil. Nimirum postquam ultrò elegisti esse servus diaboli! doles?
Prod. Doleo! *Phil.* Quantum doles? *Prod.* Lingua explicare non potest: rumpe costas pectus! loquatur cor. *Phil.* Imò loquatur res: abrenuntias diabolo, & omnibus pompis ejus? ecce intrat! nunc, quod sentis, age.

SCENA III.

Philanthropus. Prodigus. Satanas. Villicus.

Satanas. NEMPE est, quod dixi, villice, fortior armatus venit, Luc. II. Sed ego à vi ad jus provoco: nondum est debellatum. Adsumt. Hospes, quousque animam nostram tolles? si tu es Christus, dic nobis palàm, Joan. 10. Venisti perdere nos. *Phil.* Ego sum Pastor bonus: inveni inter porcos ovem, quam quæsi: vitam habeat, & abundantius habeat! villice, functus officio es, quod tibi imposuit is, qui armat omnem creaturam contra insensatos. Affixisti Anthropum meum afflictione justa: satis est: jam in alios huic similes robur, ac vires verte. *Vill.* Coelo & orco servio ad nutum tuum, nec ultrà, quàm tu permittis. *Sat.* Sic tu abibis? at ego signum mihi de cælo expeto. Eja! Si Filius Dei es, dic, ut istæ siliquæ panis fiant! *Phil.* Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei, Matth. 4. Vade retrò Satana! Marc. 8. Neque posthac scandalum huic animæ pone! *Sat.* Utùt Philanthropus sis, non est tuum justitiæ contradicere: mea est hæc anima: ultrò addixit fidem! *Prod.* Abrenuntio.
Sat.

Sat. Tradidit se voluptatibus carnis! *Prod.* Abrenuntio! *Sat.* Vixit ad mundi sensum! *Prod.* Abrenuntio! *Sat.* Chirographum servitutis manu sua subscripsit, firmavit operibus! *Phil.* Chirographum decreti ego delevi pridem affigens illud cruci. Col. 2. Sublata est tetri mancipatus obligatio, si Anthropus sublatam velit. *Prod.* Volo, abrenuntio! *Sat.* Cur vis autem? redibis ad Patrem, credo, annosus transfuga? I, non jam teneo: sed video, quid sit futurum: novi hominem, Philanthrope! tædium servitutis meæ concepit modò, quia sic meritum paulò asperius habui: cum senserit jugum Uranii, aufugiet iterum, & redibit ad me, ut primùm fames regionis cessaverit. *Phil.* Sic? quid dicis de te ipso? hæc à te levitas, hæc inconstantia timenda sit mihi, ut te celeriter tuæ pœnitentiæ pœniteat? *Sat.* Ego tamen hoc vitium non exprobro tibi: perge! servire Uranio per me licet, sed & ab Uranio, quoties lubebit, redire ad me licebit, promptum habebis Satanam semper, ut in gratiam fugitivum recipiat: opes, voluptates, delicias, libertatem, honores, omnia tibi dabo, ut nuper dedi, sic, quasi nunquam violasses fidem, & à me discessisses. Scio connivere, & indulgere humano genio prono ad inconstantiam. *Phil.* Age, frater, hæc ut promissa placent? *Prod.* Detestor simulatoris scelestam spem! adhuc superbus tumet insano fastu, quo jam olim supra Dominum se extulit rebelle mancipium, rudentibus inferni propterea alligatum devorantibus flammis. Ictus piscator sapit: & per infelicem experientiam tandem novi te, Satana, & scio, qui sis. *Pro gratia* offers iteratum amplexum, si velim à Patre rursus ad te reverti: quis fastus est? gratiam pauperimus diabolus jactet! gratiam crudelis tyrannus! *Phil.* Sic places, Anthrope! urge, urge iram nobilem, & in faciem exprobra sævo Domino injurias, quibus affecit te! narra dolos, quibus implicuit incautum! mendacia numerata, quibus simplicem decepit! odio, sancto odio, æterno odio sævitiem ut vindices,

Oooo

dices,

dices, velim. Non est, quod metuas: torqueat os efferum!
 oculos & fauces armet! spiret rabiem pectus! pruriant in cæ-
 dem dentes! canis est, qui latrare potest, mordere non potest,
 nisi accedentem: ego ligavi. *Prod.* Et ego accessi demens, ut
 possem teneri! sed nempe simplicem oviculam joculari specie,
 & caudæ blandimentis decepit perfidus adulator, postquam cum
 filiis simul juraverat in exitium meum. Aut age, quid men-
 tior? Dic: quo vultu fugitivum à Patre excepisti? non amicum
 te mihi fingebas, & aureos montes promiseras? dedisti? imò
 quod meum erat, per varias artes abstulisti mihi: & quid su-
 perest? tristis egestas docet, quàm non *utile* peccatum fuerit.
 Insuper quanta gratulatione amplexus es Hospitem? quàm mag-
 nifica laude res ac spes meas putidus blatero prædicasti?
 quàm amplos honores, quàm splendidam gloriam spondidisti?
 dedisti? imò cùm in honore essem, & gratiâ pollerem apud
 Deum, & homines, utrâque gratiâ per te excidi miser! quid
 superest? grunntus porcorum clamat, quàm *infamem* pecca-
 tum fecerit. Delicias verò tuas quantis encomiis extulisti!
 non pro famulatu addixisti paradisum? dedisti vel pomum sal-
 tem? ita, dedisti, sed putrida, Sodomitica poma! quid su-
 perest? cinis, vermis, nihil. Experimentum ex his glandibus
 habeo, quàm *tristes fructus* peccatum ferat. *Sat.* Garri, cla-
 ma, vociferare, ego rideo: nihil hac ira citiùs refrigescit:
 post ostiduum rursus istam prensabis manum, impatiens jugi:
 repeto. *Prod.* Imò, ut desperes de me, maledicte Satana,
 hostis jurate Dei & hominum! ecce ego me tibi hodie inimi-
 cum perpetuum solenni declaratione profiteor: & hoc Philan-
 thropo teste, firmiter statuo ac propono, me tibi semper ad-
 versaturum: neque juxta tuum beneplacitum aliquid unquam
 deinceps dicturum, aut facturum, aut permissurum, ut à meis
 subditis quidquam agatur. Sic me Deus adjuvet, & hæc,
 quam osculor, divina manus! *Phil.* Satis est: probasti seriam
 volun-

voluntatem! opere consummetur! *vade retrò Satana! vade retrò! Sat. Recedo usque ad tempus! Luc. 4.* Revertar autem, ne ambige, revertar cum omnibus meis: *Et erunt novissima tua pejora prioribus. Luc. 11.* *Prod.* Faxo, ut, qui hactenus fuisti mendax mihi, deinceps teipsum fallas.

S C E N A Ultima.

Philanthropus. Prodigus.

Philanthrop. Time tamen, frater mi, time! *Prod.* Quem tu dignaris fratris nomine, in filium propter te recipiet Pater: quid timeam! Satanam contemnere & odisse jussisti tu: Patrem vis, ut tenero amore amem: quid timeam? *Phil.* Te time, Anthrope, tuam ignaviam, tuam levitatem, tua vitia time, & affectiones effrænes, quarum petulantiam consuetudo peccandi firmavit: ita dico tibi: TE TIME! Per viam pœnitentiæ redeundum est ad Patrem: *arcta est via,* amen dico tibi, & *pauci, pauci sunt, qui inveniunt eam,* Matth 7. Plenus est infernus à pœnitentiis falsis, & ex centum denique *super uno pœnitente* habent Angeli, unde gaudent, Luc. 15. *Prod.* Heu! in quos fluctus me retrahis jam propè exilentem in litrus! siccine fieri potest, ut me in damnatas stultitias rursus præcipitem? *Phil.* Fieri potest, nisi te timeas. A dextris, & à sinistris insidiæ sunt: à *prosperis,* & *ab adversis* periculum imminet: *audacia,* qua te occasione admoves, & *ignavia,* qua trepidas, cum tentaris, fatalis est: medium tene, si errare non vis. *Terminus à quo* peccatum est: deserere peccatum primus est pœnitentiæ gradus: *ultra non progredi erit regredi.* *Terminus ad quem* amplexus paternus est: huc si aspiras, neque tenere euntem debent camporum, aut silvarum deliciae, neque terere, quæ se objicient cautes, & scopuli: *insuper sive rideat cœlum,* sive tonet, eundum erit. *Prod.* Ah ibo, ibo ad Patrem,

Oooo 2

trem,

trem, quocūque labore constet. PECCAVI IN COELUM!
 & CORAM TE PECCAVI, Pater mi! INFERNUM MERUI!
 hæc cogitatio sufficiet, ut gravissimæ difficultates sint leves.
 Perite cum porcis stabula, infelix diverforium hominis ab ho-
 mine degenerantis! peri longinqua Regio, scelestæ Sodoma!
 pluat Dominus sulphur & ignem super te: tota subside in cine-
 res, ne quem posthac fucata amœnitas capiat! *Phil.** Audivit
 Dominus vocem imprecantis! sed tu *salva animam tuam, noli re-
 spicere post tergum, nec stes in omni circa regione!* *Genes. 19.*
Frod. Præi Philanthrope, præi, & monstra viam! *Phil. Ego*
sum via! *Joan. 14. SEQUERE ME!*

MEDITATIO III. MISERICORDIA ANIMANS

S I V E
 FILIUS PRODIGUS
 in Reditu.

ARGUMENTUM.

Resolutio Conversionis facilè à puniente Misericordia
 per immixtas adversitates extorquetur: sed RE-
 SOLUTIONIS EXECUTIO ab occurrentibus in
 praxi difficultatibus sæpe in discrimen adduci-
 tur. Propterea Filium Prodigum hodie exhi-
 bemus in ipso ad Patrem reditu per objecta ob-
 stacula pusillanimum, & de proseguendo itinere hæsitantem,
 deni-

¶ Ignis de celo consumit omnia.

denique tamen ope gratiæ vincentem se, atque consilio sanctè suscepto fortiter insistentem. Et verò nemo Peccatorum Poenitentiae molestias, nimirum dolendi, confitendi, satisfaciendi obligationem aut susciperet, aut prosequeretur diutius, nisi Divina gratia, de qua pius Asceta optimè dixit: *Suaviter equitat, quem gratia Dei portat*, deficientem in via animaret, confortarétque: Væ nolenti cooperari! Erit igitur hodiernæ Meditationis

Materia Filius Prodigus in reditu.

Puncta duo. 1. Tentationes in via.
2. Tentationum victoria.

Fructus, Generosa obfirmatio animi in hoc decreto: *Salvare volo, quocunque labore constet!*

Propositum Nunquam cedendi pusillanimitati, quæ novæ vitæ molestias nimium quantum exaggerat, sed semper objicendi sibi illud Augustini: *Potuerunt isti, & ista, cur ego non possim?* EGO, addit Apostolus, *& gratia Dei mecum?* 1. Cor. 15.

Chorus, Expendit Mysterium formidabile DE GRATIA CRITICA.

P E R S O N Æ.

Philanthropus.

Filius Prodigus.

Satanas.

Cosmus.

Creon.

O o o o 3

PRO-

PROLOGUS.

Reflexio in Meditationem præteritam, & Præparatio
ad præsentem,

Fides. Ratio.

Ratio. *RE vera, fides, terra, quam promisisti;
Fluit lacte, & melle!

Sed via difficilis est;

Maria se objiciunt mihi, & vasta flumina,

Desertum horridum, solatiô vacuum,

Plena periculis, longaque itinera:

Insuper urbes grandes, atque miratas video;

Et monstra quædam filiorum Enac,

De genere giganteo, Num. 13.

Quibus si ego me comparo,

Locustâ nihilô major appareo.

Heu me! cur de *Ægypto* me eduxisti,

Imò per tribulationes, & miseras expulisti?

Nunquid, ut in hac solitudine interficeres me?

A R I A.

Spes vana,

Spes lusst me stultam insana!

Da veniam Deus!

Fefellit me animus meus:

Sunt vires impares

Conatui.

Instabo,

Et infans giganti pugnabo?

Ah!

* Ex montis vertice terram promissam contemplans, & omnia in textu
expressa.

Ah! *Leo est foris!* Prov. 22.
Prosternere robur furoris
Pusilli non est res
Lepusculi.

Fides. Fallor? sic loquitur Ratio? an imaginatio?

Ratio. Ratio! Ratio! nam *plus ultra*
Quò licet progredi,
Quando tot, ac tantæ difficultates
Se opponunt itineri?

Fides. *O stulta, & tarda corde!* Sic credis fidei? Luc. 24.

Nunquid *abbreviata est manus Domini?* Is. 59.

Aut, num, *qui dedit velle, non dabit perficere?* Phil. 2.

Et frustra clamat Apostolus:

Omnia possum in eo, qui me confortat! Phil. 4.

Ego, & gratia Dei mecum, 1. Cor. 15.

Ego, & gratia possumus omnia!

Solane iter peragis, an comite gratia?

Circumspice, & vires gratiæ

* *Ex Arca fœderis*

Tanquam ex Symbolo intellige.

Ecce gratia sistit, & siccatur flumina! Jos. 3.

Gratia evertit

Superba impiæ Jerichuntis moenia! Jos. 6.

Gratia castrorum hostilium

Ordinatam ad cædes aciem disjicit, Jos. 10.

Et puerum gigantis victorem constituit. 1. Reg. 17.

Resume animum! omnia,

Quibus non cedis, obstacula removebit gratia,

ARIA.

* Exhibitio.

1.

Habet hoc hostis infernus in more,
 Animos panico implet terrore:
 Umbras horribiles armat pro se!
 Umbras si metuis, actum est: peris,
 Risui larvis ridiculis eris:
 Ride tu illas, & metuent te!

2.

Ride, & perge, quâ gratiæ lubet:
 Viam per invia ire si jubet,
 Perge securè: fidelis est Dux!
 Solis ut vultum non ferunt bubones:
 Ita phantasticos fugat latrones,
 Prima quæ gratiæ fulserit lux.

Ratio. Obsecro, quis animum fascino error?
 Quæ oppressit stupiditas?
 Potuine, Domine,
 Aut viam salutis ingredi, sine te,
 Aut postquam ingressa sum,
 Diffidere tuæ gratiæ?
 Sed rediit mens bona, Soror, & sensus sanior:
 MISERICORDIA,
 Quæ toleravit in peccato hærentem,
 Quæ deinde clementer sæviens
 In viam compulit propè nolentem:
 Jam non destituet currentem.
 Pudet trepidâsse! ite larvæ! ite spectra!
 Ite inania difficultatum phantasmata!
 Jam didici vestras deridere minacias:

Ego

Ego, & gratia Dei mecum!

Ego, & gratia possumus omnia!

Fides. Hic placet animus: plaudite sidera!

A R I A.

1.

Ambæ. Firma Deus, firma mentem,
Et potentem
Clavum cordi adhibe!

Ratio. Vis, quæ meum tuo figit,
Non affligit:

Ambæ. Est vis dulcis gratiæ.

2.

Ratio. Qua ut levis volvor rota,
(Audi vota!)

Fides. Tolle inconstantiam!
Ire viam circularum, *

Reproborum
Est tenere semitam.

MEDITATIONIS III

De Filio prodigo in Reditu

P U N C T U M I.

Tentationes in via.

S C E N A I.

Philanthropus. Prodigus.

Prodigus. Philanthrope, ah! Philanthrope! Phil. Quid iterum ingemis? Prod. Iterum offendi pedem ad lapidem graviter. Phil. Tua culpa est: quare non

Pppp

pre-

* Impii in circuitu ambulant, Psal. 11.

premis mea vestigia? exemplum dedi tibi, ut sicut ego facio,
 ita facias tu, & eas, quæ ego eo. Viam commodiorem hæc
 quæris, quam ego ambulo: ideo cespitas. Inter commoda
 plura se inferunt offendicula, quàm inter molestias, propte-
 rea has præ illis elegi mihi, ut à me disceres sapere. *Prod.*
 Mitiùs propera saltem. *Exultas ut gigas ad currendam viam,*
Psal. 18. Quis assequatur? Phil. Ignavia loquitur. Eja! VIN-
CE TEIPSUM! sequere, sequere me! Prod. Da veniam ses-
so: sequar alacriter, si modicam quietem indulseris. Phil. Ad-
huc intra limites terræ longinquæ consistis: non licet quiesce-
re, donec hunc montem superaveris, in cuius vertice sita est
 NOVA JERUSALEM, Regia Civitas Patris. *Prod.* Hunc
 montem vis, ut conscendam? obsecro, compara vires prostra-
 tas à difficili via, cum arduo labore in ascensu. Nisi post que-
 tem, non possum pergere. *Phil.* Non possum, inquis: *non*
volo, dices verius: confundis vocabula, & quod difficile est,
impossibile vocas. VINCE TEIPSUM! experire, quid excitata,
 & adjuncta per gratiam possit VOLUNTAS IMPERIOSA.
Prod. Voluntas imperiosa! quid hæc phrasi intelligis? Phil. In-
telligo generosum imperium, quo voluntas subjectis sibi po-
tentiis dominatur, dicitque pedi, vade! & vadit: manui, fac
hoc! & facit: Neque faciliè admittit excusationem, cum exe-
cutioem postulat periculum anime. Nihil est in homine
turpius, quàm LIBERUM ARBITRIUM SERVUS vitio-
rum, pravorumque affectuum: hoc enim est porcos pascere,
& foedum mancipatum amare. Atque hic est casus, in quo
versaris: Caro quietem postulat, Spiritus prosecutionem iti-
neris: cui obedis? Age, IMPERA TIBI! Surge, & ambula!
Prod. Equidem promptus est Spiritus, sed caro infirma: ecce
hunc cespitem quasi de industria hic mihi natura paravit. Par-
ce! dandum est aliquid infirmitati: dormiam modicum, ali-
quantulum! Phil. Siquidem ita vis, dormi! & cui imperare
 debe.

deberes, obsequere appetitui: temerariam molliem gravibus
pœnis lues. *Prod. Modicum, aliquantulum!*

S C E N A II.

Philanthropus solus.

HEm! Acedia hominis, cui meum exemplum non sufficit, ut
excutiat tædium, ac torporem, quem viæ difficultas con-
civit! O stultitia credentium, soli mihi laborandum pro coelo
fuisse: se dormientes illuc translatum iri! Erratis! *A diebus*
Joannis Baptistæ, qui baptismum pœnitentiæ prædicavit, ut
animos præpararet ad meæ gratiæ, ac meritorum participa-
tionem, à diebus *Joannis Baptistæ usque nunc Regnum caelorum*
vim patitur, & violenti rapiunt illud, Matth. 11. Sine vi nihil
fit, & amen dico vobis: Nisi pœnitentiam egeritis, omnes peribit-
tis, Luc. 13. Quæ est autem pœnitentia sine pœna? igitur qui
pœnam fugit, pœnitentiam fugit: ex hoc principio verum pœ-
nitentem distinguetis ab Hypocrita. Pœnitentia est **BAPTIS-**
MUS LABORIOSUS: igitur qui odit laborem, pœnitentiam
non facit, sed fingit. Aqua, quæ lavat animam post baptismum
iterum inquinatam, non hauritur ex obvio fonte, sed *de pro-*
fundis contriti cordis meditando collecta, per oculos fluit.
Deus, qui studiosè amaritiam medicinis aspersit, ut intentio-
rem in hominibus excitaret curam sanitatis, idem pœniten-
tiæ exercitium voluit acerbum esse: voluit, ut esset amarus do-
lor, molesta confessio, difficilis satisfactio, ut horror remedii
acuèret horrorem peccati. Igitur homo verè pœnitens est
HOMO SERIO SIBI IRASCENS: & **POENITENS DELI-**
CATUS est vir non vir, ens non ens, chimæra! Anthrope,
antequam peccabas, de pœnitentiæ molestiis cogitandum fuit:
postquam peccasti, strenuè ferenda sunt onera peccato anne-
xa, adeo, ut si opus fuerit, ipse tibi *eruere oculum* debeas,

PPPP 2

ma-

manūque aut pedem abscindere, qui scandalizat, Matth. 5. & tu dormis? sed dormi, dormi! fugam laboris gravior labor plectet, & experieris, quàm noxia pœnitenti acedia sit. Dormi!

S C E N A III.

Satanas. Cosmus. Creon. Prodigus.

Satanas. **D**ormi! dormi! at ego dudum invigilavi huic occasione: non est aliud vitium opportunius ad mea consilia, quàm ACEDIA. Mens occupata tædio molestiarum, quæ comitantur pœnitentiam, prona est in phantasmata dormientium, à quibus intellectus decipitur, & rapitur animus, ut repente pœnitentiæ pœniteat hominem, resiliatque à via, quam ingredi cœpit: saltem sic occupatum in dubia præcipito de novo in peccatum consensu: quod si obtineo, vix decimus quisque lancinantis conscientiæ morsum sustinet diu: ad impatientiam cruciantis scrupuli jugum excutiunt, & respicientes retrò ineptos regno Dei se faciunt. Rem ago... *Sibilat...* Prod... *Audi* serpentis Sibilum: quid? si sub herba lateat?... nihil se movet: somnium fuit. Compono me iterum; adhuc gravedo caput premit, & membra ligat languor. *Sat.* Sic fieri solet: qui concedit horam pigritiæ, duas dabit. *Perge bone!* *pulvinar diaboli* premis: læta somnia somniabis... *Iterum sibilat.* *Cosme!* *Creon!* agite personam vestram! Aucupio tempus & locus favent. *Cosm.* *Creon.* Uterque paravimus omnia ex nutu tuo. *Sat.* Ergò ad opus. Cantate aves illices!... *fit cantus avium...** *Io!* patet area in capturam! escam injicio!... capiendis cordibus sufficit pugillum hordei, modici boni spes.... Ezech. 13. *Amitem tene Cosme!*... preme!... habes. O stultæ volucres, quibus libertas & vita sua tantulæ cupiditatis est pretium!.. Stultiores homines, qui dum inhiant perituris, animam exponunt periculo æternam victuram!... cessatis! cantate illices, cantate!

* Exhibentur singula.

te! nihil efficacius trahit in exitium, quàm *exempla* impiorum exultantium in rebus pessimis!... cantate! habent & *verba viscum!*... perge blandiri Creon! *præda* imminet!... vicisti! hæret!... Sic! sic implicantur animi tenaci luto!... hem! turba infidet! concludite retia!.. feliciter!.. Sic! sic mihi Creon, & Cosmus serviunt: hic *escam*, ille *viscum* suppeditat: uterque retia, decipulas, & *industriam*: *Caro* & *Mundus* absint, *Satanas* nihil capit. St.! evigilat homo: cessemus ludere! agendum est serio.

S C E N A IV.

Prodigus solus.

HEM! repente silentium est: nullam jam video volucrem, nullam audio. Nempe somniavi. Fuit tamen jucundum somnium, lætissimus concentus: lepidus est artifex Phantasmus, qui sic oblectat nos suis mendaciis, ut si rerum imagines essent res... MENDACIA appello autem? interdum etiam mysteria loquitur. Aucupium videre mihi sum visus, quo corda capiebantur: quis est auceps cordis mei?... In via ad Patrem sum: nunquid in area? inescavit Philanthropus dulci spe: quid? Si, ut capiat? & capto utique peribit libertas? Ita, Anthrope, ita est: caveæ includet te Pater, ne rursus exerres liberè, silvestribus immixtus volucris, & inter carnivoras adeò foetentibus etiam cadaveribus inhians... Ah! foetuerunt! sapuerunt tamen! & deinceps abstinendum æternum erit?... molesta cogitatio!... Quò abripior autem? procul in ultimam Thulen ite nugæ nugarum, flagitiosæ deliciæ! ego ad Patrem ibo... & in caveam nempe?... ita, in caveam, nam etiam captivæ aviculæ Domino, à quo aluntur, hilariter cantant... at liberæ aves jucundius vivunt?... vivant jucundius! etiam inter graviora discrimina vivunt, expositæ insidiis vulturum, & fraudibus au-

Pppp 3

cu-

cupum!.. & quæ sunt demum libertatis deliciæ? utique nugæ sunt, inanissimæ nugæ!... nugæ quidem, sed jucundæ nugæ!.. vah! turbæ animi ab inerti quiete!.. quanquam num sapio, qui sic mecum pugno? Timeo libertati meæ, si Parenti subjicior: quid? majorne libertas est in servitute porcorum, & porcinatorum affectuum, an intra septa Decalogi? stulta interrogatio! ibo. Philanthrope!.. chare Philanthrope, ubi es?.. non respondes clamanti?... væ mihi, si me Dux meus deseruit! sine Philanthropo reverti ad Patrem non licet, non possum. Philanthrope, charissime frater! quò abiisti? Ah! *sonet vox tua in auribus meis!*... Silet! ibo, *quæram, quem diligit anima mea!* Cant. 3. Maledicta inertia, quæ me ad novum laborem condemnat!.. ubi quæram verò? Dilecte mi, *indica mihi, ubi pascas! ubi cubes in meridie amoris tui,* Cant. 1. Scilicet offensus tomno-lentiæ jam superasti montana hæc, stitisti te Patri, accusasti frigus poenitentiaæ meæ?... Heu! si ita est, exul æternum ero... Quanquam quid ago? nunquid rursus me decipit stolidus AMOR MEI, amor fraudum artifex, & Pater hypocrisis? sub specie detestantis ignaviam, novæ ignaviæ hinc reus confides, & sterili affectu crimen plangis, Anthrope, quod plectere per laboris geminationem deberes! Eja! in viam! in viam! nullum dubium est, quin Dilectus huc ascenderit, *saliatque in montibus similis caprea, hinnuloque cervorum,* Cant. 2. Eluctari in verticem debes, velis, nolis!... Debeo: potero etiam?... equidem difficulter potero: potero tamen. VINCE TEIPSUM anime! experire, quid possit VOLUNTAS IMPERIOSA.

S C E N A V.

Prodigus. Cosmus.

Cosmus. Hic video hominem. Heus puer! hinnulus cervorum captus à me rupit retia, fugit: non vidisti hæc auferen-

rentem se mihi? *Prod.* Quid ais? Dilectum meum persequeris? *Cosm.* Hinnulum ego persequor: Hinnulum tu diligis? *Prod.* Dilectus meus similis hinnulo, heu! fugit à me: Dic, obsecro, num quem diligit anima mea vidisti? *Cosm.* Lepidus es. Quis enim est Dilectus tuus, ut agnoscam ex millibus? *Prod.* Dilectus meus est VIA, est VERITAS, est VITA: sine ipso ruo per devia, sine ipso cœcutio in meridie, sine ipso æternum morior. *Cosm.* Video te præ amore desipere. Quem sic amas, num te redamat etiam? *Prod.* Ah! prior ipse in charitate perpetua dilexit me, Jer. 31. Adhuc cum inimicus essem, Rom. 5. Attraxit me miserans, Jer. 31. & pro fratre amavit. Crede mihi, bone vir, cresco in magnas spes, & opum immensarum Dominum hæ lacinia tegunt: nam Dilectus meus est FILIUS MAGNI REGIS, qui voluit, ut æquali cum ipso jure essem hæres universorum, quæ ipse possidet. *Cosm.* Obstupesco. Sed qui sic amat, quare deseruit te? *Prod.* Heu! tangis punctum doloris mei! quia prior ego deserui, per ignaviam sequi præeuntem detrectans. O si VINCERE MEIPSUM potuisssem, quam essem ab hoc infortunio procul! *Cosm.* Miserationem mihi tui gemitus movent. Mitiùs tamen jacturam ferres, si scires, quid ego suspicer. *Prod.* Tenes me multis verbis, nec juvas tamen? hæc misratio est? interea tempus perdo, & longiùs à me Dilectus abit. *Cosm.* Absolvam paucis: Dilectus tuus, ô bone juvenis, videtur impostor esse. *Prod.* O cœlum! lapidescit animus ex horrore blasphemiae! *Cosm.* Parcius excandesce. Ajebas, Dilectum tuum esse Filium Magni Regis, & te amari pro fratre: si ita se habet res, cur instar vilissimi mediastini pannosus incedis? *Prod.* Sile, obsecro! ignoras indolem me amantis. Ultrò ut me requireret, descendit de Patris folio, & vestem Pastoris induit: decere credis, ut aliter ego vestiar, donec reduxerit Patri? *Cosm.* Repeto: impostor est. Neque enim, si universum mundum percurras, reperies Regis Filium, qui sic vestiri velit.

Prod.

Prod. Iterum falleris, qui disputas ab hoc exemplo. Regnum Dilecti mei non est de hoc mundo: miraris, quòd nec mores sint? *Cosm.* Ridicula simplicitas pueri! non palpas denique, quàm imposuerit nequam amator nimis credulo tibi? cùm egens ipse bona *præsentia* non posset dare, bona *futura* promisit vafer, ut per speciosam spem pellectum in sui amorem, traheret in hoc desertum horridum, & inaquosum, atque ita fame, sitique contabescentem occideret. Propterea postquam huc adduxit, repentè deseruit. *Prod.* Juvate Superi! lethalibus angustiis pectus opprimit hæc calumnia! veni Dilecte mi! veni, vindica execrandam injuriam illatam sancto nomini! *Cosm.* Irritus clamor est: nam quis se movet? Sapientiùs capies à me consilium. Me tui miseret: peribis in hac eremo, aut enectus fame, aut devorandus à bestiis: utrique periculo subducam te, si vis servire. Canibus venaticis meis custodem dabo, liberaliter habiturus, si sedulum habeam. *Prod.* Philanthrope, ô Philanthrope! jam à porcis, ablegor ad canes: hoc tu audis, & non miserescis!

S C E N A VI.

Prodigus. Creon. Cosmus.

Creon. **Q**uis inclamat Philanthropum? Dulce nomen est! novi Filium magni Uranii: dicite, ô boni! fortè ingressus est saltum, & me requirit. *Prod.* Te, filius Uranii? ô si veniret! *Cosm.* Quid tu vis, fratercule! etiam desipis? ego novi Philanthropum: Filium Dei se temere facit, non est (*ad Prodigum*) Tu mihi adhære. *Creon.* Imò mihi crede, adolescens, aut potiùs operibus, & prodigiis Philanthropi, quibus Filium Dei se probat. Iste venator est, qui in silvis silvescens mentem feris, non veritati affixit. Equidem fratres sumus, sed contrariæ indolis: nam ille *præsentibus* tantùm bonis inhiat, ego *futu-*

futuris prætereâ. *Cosm.* Fruor bonis, dum sunt: post mortem nihil timeo, nihil spero. *Creon.* Ego verò credo, quia Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum, & rursus circumdabor pelle mea, & IN CARNE MEA videbo Deum! *Job.* 19. ita locutus est mihi, qui veritas est. *Cosm.* Vos alite vos vestris spebus, ego res amo. *Prod.* Tu mihi eremicola places, qui amas Philanthropum. O si dicere posses, quò declinaverit Dilectus meus, *Cant.* 5. à me, quantò beneficiò obstringeres tibi! *Creon.* Tecum fuit? *Prod.* Fuit, cheu! sed cùm dormirem, abscondit se. Qua via modò ad Uranium pergam? *Creon.* Ad Uranium tu? scis, ô bone, cujus hoc nomen sit? *Prod.* Est nomen Patris mei, qui per Philanthropum in filium adoptavit me sibi, à quo ego demens abii in regionem longinquam, ad quem post dissipatam sceleratè substantiam poenitens revertor, Philanthropo duce! perii, si ille me deserit. *Creon.* Nunc intelligo mysterium fugæ. Tu es famosus ille Prodigus nempe, qui sexcenta sexaginta sex talenta in tantula ætate devoravit! *Prod.* Doleo! *Creon.* Meritò doles. Sed heus! quid cogitas? quid audes? qui recens à porcis, & adhuc malè olens oculis Uranii exhibere te non erubescis, imò amplexum fortè paternum speras? *Prod.* Non hoc ago, sed stans à longè, submissis oculis, percutiens pectus clamabo: DEUS PROPITIUS ESTO MIHI PECCATORI! rogabo, ut me faciat unum de mercenariis suis! *Creon.* Et in hac ipsa audacia ingens præsumptio latet. O si vis cum fructu dicere: Deus, propitius esto mihi! noli propitius esse tibi! post multorum annorum severam poenitentiam denique sperare veniam, & gratiam licet: irruere in conspectum offensæ Majestatis, adhuc calentem, & pæne fumantem à scelere, novum scelus est. Crede mihi, ex hac causa, postquam in hanc eremum adduxit, deseruit te Philanthropus, ut rigidæ poenitentiae consilium ex ipsa necessitate conciperes: neque adeò ut in me incideres, casus fuit: ipse sic dispo-

Q 9 9 9

suisse

fuisse credendus est, ut doceretur poenitentiae modum. Ingre-
dere cellam mecum: nam & ego homo peccator sum! hic
quot annis per quadraginta dies recondo me, ut in jejuni-
o poenitentiam agam: sic disponor paulatim ad veniam, de qua so-
lari quoque marentem Philanthropus solet, *sub tempus pascha-*
le invisens ad me. *Prod.* Attentum habuisti me, hospes, ser-
moni tuo: unus scrupulus angit: conscendere hunc montem
Philanthropus jussit: si tecum mansero, dic, non offendetur
per moram? *Creon.* Scrupulum abjice! poenitentiam amat
Philanthropus, & jejuniô delectatur, quod suô exemplô do-
cuit. Mane mecum usque ad Pascha: redibit Dilectus noster,
& invenies, quem quæris. *Prod.* Ah! inveniam sub Pascha
dum! at ille jussit HODIE huc ascendere: eundem est.
Vince te, Anthrope, VINCE TE! *Creon.* Pertinax puer!
interpretari voluntatem Philanthropi annosô ascetâ meliùs didi-
cisti? *Prod.* Timeo, ne servanda sit ad litteram, & sine Glossâ,
sine Glossâ! *Creon.* Pueriliter times. Credis, Uranium ty-
rannum esse, qui tantum laborem tantillæ ætati imperet?

S C E N A VII.

Satanas. Prodigus. Creon.

*Satanas, in trans-
fugæ forma.* Ta, ita, tyrannus est Uranius, & quis es tu,
quem de hoc audio dubitantem? Ejectus à fa-
cie viri per atrocem vim, quacunq; per orbem vagor, hoc
obvio cuivis narro, hoc palam prædico! Tyrannus est Uranius!
hoc mihi placet vindictæ genus, quoniam non suppetit aliud
adversus omnipotentem. Tu quid hic agis eremicola vecors?
poenitentem hic habitus loquitur, & iste cellulæ apparatus: cui
bono? Et fallor! nunquid hunc juvenem in simile consilium
trahis, ætatis florem ad jejunium, & melancholiam conde-
mnans! O stolidi homines, quibus ita miserè illudit placandi
Uranii

Uranii inanis spes! si peccastis vel semel solum, actum est! per-
eundum erit, æternum pereundum! qui sapit, ne bis sit miser,
nunc saltem agit in bonis dies suos, ut hilarius tandem ad inferna
descendat. Vale terra sancta: ego in Jericho, in Sodomam, in
Ægyptum, in Babylonem proficiscor! habeat sibi coelum suum
Uranus: terram dedit filiis hominum ad tempus tandem: dum
tempus est, fruamur terram! *Creon.* Totus expaveo ad voces
ignoti hominis! *Prod.* Et mihi gelidus sudor fuit ad has blas-
phemias. Ubi sum? *Creon.* Et quis es tu, qui sic intonas con-
tra Tonantem? *Sat.* Quis fuerim, quaerite. De stirpe illu-
strissima natus sum: officio primus minister eram, signaculum
similitudinis Dei, plenus sapientia & perfectus decore: in deliciis pa-
radisi Dei fui: omnis lapis pretiosus operimentum meum: in medio
lapidum ignitorum ambulabam, perfectus in viis meis à die conditio-
nis meae, Ezech. 28. semel tantum ingressa est animum iniqua
cogitatio: dedi locum vix per momentum: rescivit (ut scit
omnia) Uranus, continuo privor dignitate, ejcior aula, exi-
lio sempiterno addicor. *Creon.* Nulla admissa est excusatio?
Sat. Nulla! *Creon.* Neque deprecatio saltem? *Sat.* Nihil.
Creon. Quid? si spatium poenitentiae postulasses? *Sat.* Nega-
tum fuit. *Creon.* Credidissem habiturum rationem nobilita-
tis! *Sat.* Uranio omnis nobilitas vilis est: sufficit solus sibi.
Creon. Neque merita attendit, quae collegeras, neque officia,
quae, si pepercisset, praestiturus fuisses? *Sat.* Nihil. *Prod.* At
filius saltem deprecator accessit? *Sat.* Philanthropus nempe?
tace invisum nomen! accessit utique, sed non pro me depreca-
tor: accessit pro homine, quem ex luto Damasceno formaverat
Parens, pro nescio quo Prodigio, reo scelerum plurimorum, &
talentis pluries centenis obarato. *Prod.* Prodigio illi veniam
impetravit? *Sat.* Impetravit, sub conditionibus tamen, quae
si fuissent oblatae mihi, ego acceptassem, sed Prodigus nun-
quam exequi poterit: adeo durae sunt. *Creon.* Igitur haec simu-

latio Misericordiae, non Misericordia est. Prodiges, quid expectas? ... imò, quid ego hic expecto? tanto Ministro qui non pepercit, nec mihi parcat. Frustra poenitentiam ago: tristis ereme vale! Prodiges, nobiscum perge! *Sat.* Tu es ille? ô te puerum vesanae spei! scio enim, quàm asperi montes sint; quos superare debes, ut ad Patrem pervenias: & poenitentia, quam supplici imperabit rigor Uranii, non erit mitior istis cautibus. *Creon.* Ego gratiam Uranii tanti non emo. Ereme vale! perstabis tu? *Sat.* Sequetur: imus: pereat, si sequi nolit! *Prod.* Superi juvate me! obruitur decumanis fluctibus jactatus animus! Philanthrope, ubi es?

CHORUS

Expendit Mysterium formidabile de gratia Critica, in illud: curavimus Babylonem, & non est sanata: derelinquamus eam! Jer. 51.

*Babylon, sive anima peccatrix. Misericordia intenta parando pharmaco à Providentia destinato. Gratia illuminans, & Gratia excitans sub specie ephedorum Misericordiae ministrantium.**

Misericordia. Pretiosa est medicina,
 Quam præscripsit Providentia:
 Sapientissimè ordinatum Recipe,
 Mixtura nobilis, efficacissima ingredientia
 Etiam singula!

Gratia ill. Est gratia, sed GRATIA CRITICA:
 Nam monuit Diva,

Ægram

* Theatrum exhibet in medio cubile animæ lethargo oppressæ: ex uno latere pharmacopolium, ex altero hortum pharmaceuticum cum laboratorio.

Ægram esse morituram certissimè,
Nisi ab hoc medicamine
Coeperit *in sudorem copiosum* diffluere.
Misericordia. Lacrima Christi unciæ duæ,
Legit Recipe. Cremor tartari, caput mortuum,
Uncia una,
Aloë optima, & Myrrhæ uncia semis . . .
Ita est: hæc erit crisis à pharmaco:
Aut per sudorem
Expellet peccantem humorem,
Aut actum est, ô chara anima!
Peribis, æternùm peribis misera!
Ah! peccatores, nolite errare,
Nolite, sine modo, sine fine sperare!
Infinita est MISERICORDIA,
Sed MISERATIONES
Definit Prøvidentia:
Datur gratia ultima, gratia Critica.

A R I A.

Ad salutem peccatorum
Omnis servit creatura:
Sed est *pondus*, est *mensura*:
Est decretus *numerus*, Sap. II.
Prudens *dosim* pharmacorum
Trutinavit Medicus.

Ad libellam expenduntur
As, semissis, unciæque,
Granum, drachma, siliquæque:

Q9993

Et

Et est causa studii:
 Sæpe ægri moriuntur
 Ex contemptu scrupuli.

Misericordia. Sed agite!

Exequamur voluntatem Providentiæ.
 Ego medicinam parabo:
 Vos lethargum excutite,
 Et animam ad potionem salutiferam
 Fortiter hauriendam disponite.

Gratia excit. Aggredimur negotium totis viribus,

Gratia illum. Arguendo, obsecrando, increpando,
 Modis omnibus.

D U E T T O.

Gratia. Eja surge sine mora!

Vocat Deus, monet hora: *

Hora (audis?) est secunda,

Gratiis pro te fecunda:

Surge! surge, ambula,

Non sequetur alia!

Somnum dormis pessimum:

Anima. Sine, sine, paululum!

Gratia. Somnum dormis, qualis fuit,

Quem infamî pænâ luit

Samson decus Palæstinæ:

Tantæ memor tu ruinae

Surge, vince, vince te,

Pare voci gratiæ!

Somnum dormis pessimum!

Anima. Sine adhuc modicum,

Gratia

• Sonat hora.

Gratia excit. Heu modicum! heu paululum!
 Repete horologium, repete,
 Et propiore sonitu
 Percute aures inertiae *
 Addo impetum: praecipito malleum ** ...

Anima. Adhuc modicum! paululum!

Gratia illum. Vah! ... quousque surdo canemus fabulam?
 Aures habet in carne:
 Carni admoveo faculam:
 Ignis pellat Lethargum feralem,
 Et vincat insanam pigritiam

Anima. Oh! uror! uror!

Gratia excit. Urere! experire,
 Quid sit flammam inferni sentire.

*Anima.**** Ubi sum? ...
 Sic deprehendo te! oh! dolor!

Gratia illum. Io! veternum excussimus! vicimus!

Anima. Quis in me vos agitat furor?

Gratia excit. Amor, amor coegit
 Adhibere extrema remedia,
 Ut velles à somno surgere.

Anima. Ah! importunissimè!
 Nam dormiebam suavissimè,
 Et tenebat animum
 Somnium multò lætissimum,
 Quod non debebatis abrumpere.

A R I A,

I.

Vidi hortum splendidum:

Dicerem Hesperidum:

Nisi pro draconibus

Mille

* Rursum sonat. ** Etiam suscitabulum. *** Evigilat uita per facem.

Mille mihi veneres,
 Mille mihi Charites
 Occurrissent blandientes,
 Et tenentes
 Dulcibus sermonibus,

2.

Ambulantem aurei
 Salutabant flosculi,
 Sic jubente Zephyro:
 Alludebant alacres,
 Omne genus, volucres,
 Concinentes animante,
 Et juvante
 Rivulorum sibilo,

3.

Sensus omnes melleo
 Innatabant fluvio
 Ebrii deliciis:
 Et quàm felix crapula
 Adhuc intra viscera,
 (Modò per vos licuisset)
 Adhuc ìffet
 Plenis tumens alveis!

Gratia illum. O stulta anima, quam pascunt somnia!
Gratia excit. Vana, vanissima somnia!
Anima, Læta, jucundissima.
 Sinite, obsecro, ut revocem iterum
 Amabilem Morpheum.

Arioste.

Ariosè.

Anima. Somne veni
Tinge leni
Tempora papavere!

Gratia. Somne fuge!
Tuæ nugæ
Sunt lethales animæ!

Anima. Reduc læta somnia!

Gratia. Desinant deliria!

Misericordia. Siccine: & quousque, vecors anima

Resistes gratiæ?

Non est jam tempus dormiendi,

Et indulgendi inertix;

Dum tempus est,

Utere tempore:

Evigilasti:

Lethargus est morbus fatalis:

Utere pharmaco, & ne reincidas,

Occurre in tempore imminentibus malis.

Ecce Medicinam efficacem, divinam

Præscripsit Providentia,

Propinat Misericordia:

Ebibe! sanabere.

Anima. Apage! sine dormire me!

Somnum interciperes novis cruciatibus:

Apage! Apage!

Miseric. Sanari non vis?

Anima. Sana sum: non indigeo te.

Miseric. Bene est: ergò quod facis, fac citius, Jo. 13:

Rrrr

ARIET.

Filius Prodigus
ARIETTA.

Dormi! dormi!
 Non jam turbabo:
 Tibi compositum,
 Quod non vis, pharmacum
 Alteri dabo.

Dormi! dormi!

Eja! curavimus Babylonem, & non est sa-
 nata:

Derelinquamus, Jer. 51.

Et nostram ad alios

Industriam vertamus!

Gratia. Derelinquamus! ad alios nos vertamus!

T R I O.

Omnes tres. O Animæ,

Quæ temere

Urgenti gratiæ

Audetis vos opponere,

Væ!... gratia

Si fuerit **CRITICA!**

Cùm *sepiùs,*

Cùm *fortiùs*

Movetur animus

Ad sanctum quoddam facinus,

Attendite!

Est **CRISIS** gratiæ,

Aliis,

Si vos negligitis,

Impertituræ se.

ME-

ARIETTA

TRIO

MEDITATIONIS III.

De Filio Prodigio

In Reditu

PUNCTUM II.

Tentationum victoria.

SCENA I.

Prodigus. Cosmus.

Prodigus. O Lucta gravis! ... Et quousque hærebo ad montis pedem? aut *sursum* eundum est, Anthrope, aut redeundum *deorsum*: subsistere diutiu in horrida solitudine nec libet, nec si vivere velim, licet. Quid eligis anime? ... *Cosmus.* * Vah infeliciter! .. errasti sclope infortunate! evasit præda. Quis hic? Hem! adhuc te video affixum loco, in quo deserui? *Prod.* Ah! .. *Cosm.* Quid vis? nam gravi tristitiâ oppressum cerno: condoleam tibi, an derideam miserum? certè commiseratione indignus est, qui pertinaciter miseriam amat. Desertum te vides à dilecto Philanthropo, & necdum sapis: Auxilii inopem ego iuvabo, si vis servire. *Prod.* Ad majora sum natus, quàm ut caribus famuler. Desine insultare misero, ipse miser: nihil spero a te. *Cosm.* Ridiculus es. Unde enim ego tibi infel x videor? *Prod.* Tu dixisti: audiivi gementem de voto frustrato, & spe delusa. *Cosm.* Ha! fuit gemitus levis. Ecce armo fistulam in prædam noyam: facilis est erroris correctio. *Prod.* Nunquam aliàs aberravit à

R r r 2

scopo

* Cosmus venator exhibet inanes labores mundi bona sectantium per sclopi ejaculationem infelicem.

scopo plumbum, nisi hodie tantum? *Cosm.* Etiam sæpius: sed non ideò nullæ sunt venatorum deliciae. *Prod.* Scilicet quia inanes quoque bombi oblectant vos. Quid tamen? cum per scopulos & cautes reptatis, cum æstu anhelantes, aut gelu enecti vestigia feræ teritis, cum sub Jove frigido vigilatis amaras noctes, famem atro pane consolantes, & restinguentes ex obvia lacuna ardentem sitim: non denique torquet animum post tot ærumnas delusa spes? *Cosm.* Torquet sanè, sed non ideò vita venantium infelix creditur: memoriam laborum postremò hinnulus aut cervus obliterat, tandem sub ictum veniens. *Prod.* Aut lepus, vel vulpes saltem. Verùm tantine fera est, ut emi mereatur tantò impendiò, tot fastidiis, neque rarò ipsius sanitatis, & vitæ periculò? *Cosm.* Tanti non est fera, sed tanti est delectatio, quæ afficit animum ex feræ cæde. Verùm tu non intelliges nostra gaudia, nisi expertus fueris. Vis experiri? veni mecum! *Prod.* Dilectus meus similis est capræ, hinnulòque cervorum, ipsum venabor. *Cosm.* Ubi sunt arma tibi, venabula, sclopi, tela? *Prod.* Sagittæ meæ suspiria mea! tandem post tot errores aliquod feriet Dilecti cor, & patientiæ solatium feram. *Cosm.* Opto, ut nullum feras, Contemno, qui me contemunt.*

S C E N A II.

Prodigus solus.

Prodigus. Contemptu dignus sum, qui meipsum ad porcos damnavi: ita, contemptu dignus sum, & irâ insuper, quæ me adversum meipsum armet! .. Sancti Coelites, quod repenti lumen se animo infert? .. Erravi, erravi, *Suspiriis* huc usque intentus, ut fugitivum Philanthropum

* Abit. Prodigus ad montana consistit, in quibus Stationes de Passione Domini exhibentur.

pum revocarem! Occurrit memoria, quod monuerat: HOMO POENITENS EST HOMO SIBI IRASCENS! Ira adversum me præ omnibus suspiriis placet: Suspiria emolliunt animum, & effeminant: ira incendit in Heroicos ausus, & omne obstaculum vincit. Et verò cui irascar potius, quàm mihi? quis mihi nocuit magis? .. Confudit segnitiam meam venatoris alacritas. Homuncio ignave! sursum, deorsum venator cucurrit, ut nihil caperet: fatigatus est: num confedit? num somnum admisit oculis? imò quietem suadenti irasceretur, opinor, neque mentionem ferret, priusquam sperata prædâ potitus fuerit: & ego, frustra exprobrante pigritiam Philanthropo, in profundum soporem me dedi! .. In soporem me dedi, cui respicere post tergum, & vel stare in omni circa regione disertè prohibitum fuerat! Merui, merui indignationem tuam, Dilecte mi, & justa est poena damni, qua subtraxisti te mihi! .. Quid? recordor enim: quasi dormire parva culpa fuisset, etiam evigilans periculosa somnia diu animo volvi, propè deliberabundus, num expediat, iter ad Patrem prosequi! .. Inde quibus hominibus aures imprudens dedi? non, qui essent, lingua manifestos reddidit fati? quas stultitias venator effudit? quàm horrendas blasphemias expuit transfuga? & eremicolam fuisse impostorem nonne prodidit levissima fuga? .. Quantillum absuit, ut me socium adderem? ut novâ perfidiâ Patrem offenderem? Quid? mentiõrne, si dico sub aliena specie condidisse insidias Satanam, cum Creonte, & Cosmo? ... O maledicta inertia! ô execranda mollities! ô abominabilis conversatio, in quam atrox periculum me conjecistis! .. Et adhuc torpor ligat vitales spiritus! fatigata membra obsequium negant! .. Negent! ira, sancta ira vires suffice! ascendam in montem Domini, IBO AD PATREM, vel si in via deficiam, ibo! .. Intendè in adjutorium meum, chare Philanthrope!

Rrrr 3 SCE.

SCENA III.

Philanthropus. Prodigus.

*Philanthr.** **E**Ja! inceptit se vincere Prodigus meus: occurro, ut juvem! *Prod.* Philanthrope, ad adjuvandum me festina! *Phil.* Anthrope, ascende ad me! *Prod.* Superi! vox dilecti in auribus meis! vox dulcis! O anima animæ meæ, ubi es? *Phil.* Huc, huc te urge! *Prod.* O cælum! jam in apice te video! Ah! quis mihi dabit pennas, & volabo ad te! *Phil.* Falleris! volare innocenti licet: poenitenti eundem est pedibus, & nec recta quidem via, sed per ambages. Circumspice! Quam positæ columnæ signant, illa est via, qua ego præivi. *Prod.* Heu! via signata sanguine, & tristi memoria cruciatuum, quos tulisti pro me! *Phil.* Hinc erit robur tibi. Placuit heroica resolutio tandem. Perge! *initium poenitentiae solet esse difficile, sed prosecutio plena solatio.* *Prod.* Ecce facio, quod possum! tu fac, quod ego non possum. *Phil.* Ad singula monumenta subsiste: quavis statio firmabit vires. Postquam deserta est regio longinqua, quietem non veto: imò impero, ut per moram haurias aquas salutis de fontibus Salvatoris, *Is. 12.* *Prod.* Sto, ubi te video jacentem, & sudori sanguineo innatantem! O triste spectaculum! tristis erat anima tua usque ad mortem, propter peccata mea: & ego cum obiter percussi pectus, putem dolere me satis? **INTENDE TE DOLOR!** dolendi causa Deus est, graviter offensus Deus, quem ut placaret tibi Filius DEI, voluit cum sanguineis lacrimis deprecari pro te. Sed ô Philanthrope, donum utilium lacrimarum est donum tuum? ego frustra percutio hanc petram cordis: anima mea est sicut terra sine aqua tibi, arida, exucca, hians! rumpe cataractas! da oculis meis fontem lacrimarum, & fac me verè tecum flere! *Phil.* Audio votum sanctum.

* Ex monte in clamat.

sanctum. O gusta guttulam sanguinis exsudantis, & eris mei doloris particeps. *Prod.* Prô amarissima amaritudo! heu! qui bibi sicut aquam iniquitatem, quàm stupido sensu fui! delectare me potuit uva fellis, Deut. 31. Uva acerba nimis? Ez. 18. Æquum est, ut, quantum in stolidis deliciis fui, tantum sim in dolore. Coepi dolere: INTENDE TE DOLOR, & cum doloribus dolentis Dilecti cresce! *Phil.* Crescet in Ascensu Dolor: ascende! ecce descendo, ut juvem.

S C E N A IV.

Philantropus. Prodigus. Satanas. Creon. Cosmus.

*Satanas.** A Udivi suspiria, quæ mihi non placent!.. Vah! abiit:.. Inferi! deorsum, an fursum ivit?.. Prô! video in ascensu: Filii, actum est: VICIT SEIPSUM *Prodigus:* victi sumus! *Creon.* Nondum Pater: adhuc tentare assultum placet. *Cosm.* Sæpe jam ingressis limen poenitentia, persuasimus, ut retraherent pedem, & clausimus januam. *Creon.* Imò aliquos ex ipso Patris gremio rapuimus tibi. *Sat.* Ergò quid possitis, tentate. *Prod.* O cruentum spectaculum! *Sat.* Arbitremur, quid gemat. *Prod.* Video JESUM à flagris lacerum: INTENDE TE DOLOR! meas petulantias sic luit Dilectus meus!.. O Caro, belluina caro, in quàm pudenda scelera pertraxisti!.. Obstupescite Coelites horrendum discrimen inter servum, & Dominum: Dominus pro servo in atrocia flagella, servus contra Dominum in quævis flagitia semper paratus fuit!.. *Creon.* Anthrope, unde abis, & quò pergis? *Prod.* Fallor: an Creontis est ista vox? *Phil.* Noli respicere: dignus non est responso improbus *Creon:* tace & FUGE: in fuga CARNIS victoria. Fuge! nec metue, ne molesta sit nimis vita stultitiis vacua: NON TOLLO delicias, sed MUTO, & veras falsis, spirituales carnalibus substituo.

* Ad pedem montis.

substituto. *Creon.* Vah! .. *Prod.* Te sequor, Dilecte mi, traheme, & curram etiam ... *Prô!* nova tragoedia! Rex meus spinis redimitus! **INTENDE TE DOLOR!** DEUM video in medio rubi! hoc honore affecti Dominum, cui obedire nolui, libertatem inclamans rebelle mancipium! & tolerasti! .. *Nolumus hunc regnare super nos!* dixistis effraenes affectus, quibus ego imperare modestiam debuissim, & filii! O facinus nec ignibus inferni piandum satis! .. *Cosm.* Anthrope, ridiculus homo es! *Quid dicent homines de te, cum audient, quod ultro redieris sub jugum Patris, pueriliter osculaturus ferulam, qua te caedet?* *Phil.* Audis impiam Cosmi vocem! sed nunquid melius est virgâ, quam scorpionibus caedi! **RIDENTEM RIDE,** & risum petulantem risu prudente vindica! *Prod.* Si Regi meo placeo, cur metuam risum lixarum? *Cosm.* Vah! ... *Phil.* Vides, quam ægrè **MUNDUS** sui contemptum ferat! contemptu ego vici, contemptu vinces tu. *Prod.* Quid mihi cum mundo est, qui colo regem non de hoc mundo! .. *Phil.* Nova statio novos affectus cieat. *Prod.* Sub crucis onere fatiscens cadis, Servator mi! Imago tristis! nempe ferre crucem tecum ego nolui, impatiens molestiæ: onus omne in te rejeci! **INTENDE TE DOLOR,** & impatientiam plora tam indecoram homini, qui **DEUM** patientem adorat! ubi sensus? ubi ratio! ubi fides fuit, quando punitus à te insurrexi contra punientem, & à plagis peior fui! ... *Sat.* Anthrope, in via deficies! poenitentiae asperitas quanta sit, non expendisti, neque intelligis, quanta in peccantes tyrannide Uranius furat: Det veniam culpæ: non ideò dimittit poenam, moriendum in cruce erit! *Phil.* Mortem in cruce times? *Prod.* Retrò Sarana, retrò! mortem in cruce amo! crux scala ad coelum erit. *Sat.* Vah! ... *Phil.* Rectè pugnas. Ad iram impellit **SATANAS**, per iram vincis! Irascere Satanæ, sed tibi magis, **IRASCERE TIBI,** inquam!

inquam! ira appetitus vindictæ est: igitur qui sibi irascitur, pati gaudet, & in cruciatibus plaùdit. *Prod.* Adsum! amplector crucem! suprema statio lacrimas iræ miscet. Quid video? In cruce expiras, Philanthrope! quis affixit? *Phil.* Amor, & furor fixit: *Prod.* Ita, Amor tuus, & meus furor. INTENDE TE DOLOR! dolorem summum amor & furor exigit, amor immensus, furor propè amori par. *Creon.* Siccine! seriò dimittis nos! *Cosm.* Et ultrà non erimus tecum in æternùm! in æternùm! *Sat.* Nihil metuite: ITE NUGÆ! lingua clamat: cor tamen vos adhuc amat! *Phil.* Latrantes infra te canes negligite! *Prod.* Ego affigo me cruci! confundantur, & erubescant, qui dicunt mihi, Euge! *Cosm.* *Creon.* *Sat.* Vah!

SCENA V.

Philanthropus. Prodigus. Mercenarius.

Mercenarius. IO! tandem sum felix! quanquam num hic est ille? *Prod.* Ah! amice, per Philanthropi gratiam jam non sum ille! *Phil.* A Patre ades? *Merc.* Ut occurrerem, jussit. *Prod.* Nempe ne paternæ ditionis fines intrare fineres? meritò, ah! meritò prohibet offensus Pater! ô Philanthrope, in quam temerariæ spei audaciam adduxisti infelicem Prodigum! obstupesco de stupore, quo credere potui, fore, ut liceat subire vultum Patris. Non tamen redibo in Regionem longinquam, unde abii: sed ad hanc crucem moriar: ita, ad hanc crucem! compone te anime in amplexum! salve ô bona crux! persequatur me Pater, & hic deprehendat! hic occidat! hic victimâ Justitiæ cadam! *Phil.* Modicæ fidei! tanti est tibi meus labor, ut tantillam non videat mereri mercedem? sic notus Patris amor in me, & te! *Merc.*

Ssss

Mihi

Mihi tamen hic animus placet. Sed errasti, ô bone! nam, ut explorarem, præmisit me Pater, & properare juberem, redire si velles: Dies & horas numerat, dum videat reduces: tantum desiderium est amplectendi poenitentem. *Phil.* Intelligis miser, quem Patrem habeas? *Prod.* Velut ex gravi somno evigilans nescio, ubi sim: Pater, inquis, desiderat me? *Merc.* Ajo: festinate, obsecro, neque diutius amoris impetum longa expectatione suspendite. Præcedo: cum nuntiavero adventum Prodigii, ipse accinget se in occursum. *Prod.* Ipse in occursum! anime, in quas dulcedines me abripis mihi! *Phil.* Perge celer, & convoca amicos, ac vicinos, ut congratulentur mihi, quia inveni ovem, quæ perierat. *Merc.* Obedio, Domine: festivum gaudium totam tenebit domum. *Phil.* Tu verò meministin', quid dicere Patri velis, in amplexum ruentis? *Prod.* O Pater! ô amplexus! paravi verba, dicam: Pater, peccavi in cælum! & coram te! Dicam autem? ah! lacrimæ non sinent loqui! tu Verbum es! tu pro me loquere!

Phil. Lacrimæ loquentur satis. Veni post me!

propera! *Prod.* Venio. Dicam: Pater!

peccavi in cælum! & coram te!

MEDI-

MEDITATIO IV. MISERICORDIA RECIPIENS

SIVE FILIUS PRODIGUS

in amplexu paterno.

ARGUMENTUM.

Andem victoria difficultatis, quæ poenitentiae con-
siliium ad tempus sufflaminat, gaudium parit, na-
sciturum ab experientia Misericordiae, qua Deus
recipit peccatorem redeuntem ad se. Rem exhibet,
qui est praesentis Meditationis

- Materia :** Filius Prodigus *in amplexu paterno.*
Puncta duo : 1. Gaudium Patris.
2. Felicitas Filii.
Fructus, Laeta spes veniae de peccatis.
Propositum, Exercitium doloris de vita male acta continuandum
usque ad mortem.
Chorus Exhibet Solatia Poenitentium.

PERSONÆ.

Uranus.
Philanthropus.
Prodigus.
Frater Prodigii.
Mercenarius.

Ssss 2 PRO.

PROLOGUS.

Reflexio in Meditationem præteritam, & Præparatio
ad præsentem,

Fides. Ratio.

Ratio. IO! * quàm alia subito se aperit Regio!
Prava in directa, aspera in vias planas, Luc. 3.
Mutata invenio.

Fides. Tantum potuit heroica resolutio.

Nunquid prædixi tibi:

Fac, quod potes:

Et faciet Deus, quod tu non potes!

Initium pœnitentiæ solet esse difficile,

Sed profectio plena solatio.

Pergamus:

Pergentibus, obvium se feret Dominus.

Ratio. Quid? obvius erit Dominus?

Heu me! & nullos video montes,

Qui cadant super me!

Nulli sunt colles, qui operiant me!

A R I A

I.

Subtrahe radios, auree Phæbe!

Irrue supra me, squalida nox!

Terra te aperi, latebras præbe,

Aures ne feriat Domini vox!

Oculos Dei offensi subire

Ego ut velim (ah! obsecro te)

* Exhibetur jucunda planities.

Im.

Improperantem ut cogar audire,
(Mori nam malim) ne adige me!

Deus est DEUS (ô Nomen tremendum!)
Deus supremus Regentium Rex,
Vilis cui Homulus (scelus horrendum!)
Dixit: *Rex nullus, & nulla est lex!*
Timor, & Horror, & Dolor, & Pudor
Impete uno obruite me!
Opprime animum gelide Sudor,
Deum ne videam, opprime me!

Fides. Quid tristitia adeo sibi volunt lamenta?
Deum cum nomino,
Nunquid Tyrannum nomino,
Quem juvant ejulatus, & oblectant tormenta!

Ratio. Magnus est Dominus, & offensus à me!
Judex est rigidus, & iratus in me!
Non horream? non doleam?
Non erubescam, Domine? non timeam te?

Fides. Talis est Deus, qualis es tu,
Cum peccatore *rigidus*, cum innocente *innocens*,
Cum poenitente *poenitens*.

A R I A

I.

Color Ictericus
Decipit oculum:
Ludit te Phantasia,
Corrige animum:
Vera de Deo *idea* non fit,
Nisi tranquilla, & pura mens sit.

Ssss 3

2. Quæ

2.

Quæ à te p̄icta est
Species Numinis,

Rigidi vera est

Species Judicis:

Faciem Patris induere scit,

Homo ex Reo si pœnitens fit.

Ratio. Ah! credam spei suavissima?

Fides. Modicæ fidei!

Quousque non cessabis ambigere?

Qui tam diu te exspectavit patienter *connivens*,

Qui tot modis restitantiem urfit

Misericorditer *puniens*,

Qui tot gratiis *animavit*

Cum primis pœnitentiæ molestiis pugnantiem,

Nunquid jam dubitabit clementer *recipere*

Seipsum triumphantem?

Desine vani timoris, & me sequere. *

Ratio. Heu argumentum exhibes novi mæroris.

Peccatum meum est contra me!

Peccatum grande nimis, *Dei Filius occisus à me!*

Fides. Nunquid occidisse, pœnitet te?

Ratio. Pœnitet amarissimè!

Fides. Satis est: *Vade in pace!*

Ecce talis pœnitenti occurrit Dominus,

O quàm ab illo, quem tibi finxeras, alius.

Nunquid stringit gladium, aut vibrat fulmina?

Imò ne possint ferire, affixa cruci sunt Brachia:

In amplexum extendit, irruet,

Et, quod offert inclinato capite,

Pacis osculum accipe.

* Exhibitio Crucifixi.

Ratio.

Ratio. Deficio ex amoris dulcedine!

Fides. Optabile deliquium ad pedes Misericordiae.

A R I A.

1.

O homines, non homines,
Præ belluis feroces,
Non cicurat vos tanta spes?...
Non animos atroces
Frangit clementia,
Quæ post millena crimina,
Quæ ausi sunt patrare,
Reos de venia
Æterna per supplicia
Vetat desperare!

2.

Stupenda res! clementia
Dum vetat desperare,
Hac nonne indulgentia
Vos cogit se amare?...
Sed, heu! fallo me!
Dilata nocet ultio:
Et quos, si fulminare
Vult Deus propere,
Damnabit Desperatio,
Jam solet Spes damnare.

MEDI-

MEDITATIONIS IV

De Filio Prodigio
in amplexu paterno

PUNCTUM I.

Patris Gaudium.

SCENA I.

Uranus. Adelpus.

U*Ranus in horto deambulans ad auram post meridiem, Gen. 3. Sic curas lenio, quibus premitur paternum Cor, Fili mi, ex fratris tui junioris absentia. Usque modò operor, Joan. 5. Et quod ad sensum in horto ago, idem in animo Anthropi per gratiam præsto. Fodio, puto, rigo! & ô quanti pretii succus est, quem affundo!... Sed tandem nec impensarum pœnitet, nec laboris: vides in hac arbore, quid sperem? * Ecce flores apparuerunt, Cant. 2. Flores fructus parturiunt, Cant. 7. Fructus dignos pœnitentiæ, Luc. 3. Redibit Prodigus meus, redibit ad Patrem, Philanthropo Duce. Expectans expecto, & desiderio desidero revertentem amplecti. Adelpus. Spem tuam, optime Pater, nimius amor alit. Ego verò nihil de fratre spero: neque si rediret etiam pœnitens, recipiendum esse in gratiam iudico. Vel enim bene est illi cum Satana, cui servit, vel malè? Si bene, quæ spes est deserturum infame servitium, quod delectat? Si malè, scilicet non ab amore illectus, sed à tristi necessitate coactus respiciet Patrem: Quid dignus est, ut respiciatur? Uran. Dignus est, modò redeat*

* Arbor flores habens in medio horti prostat.

feriò

feriò pœnitens. Tu argutaris: Sed qui amat, non disputat: Nescis, quid sit esse Patrem, & Patrem Filii tantò pretiò adoptati, quantij est sanguis mei Philanthropi. *Adelph.* Adoro amorem, sed timeo honori. Memento, quòd Pater sis, sed nec obliviscere, quòd sis Dominus, Rex, & Judex: nimia clementia exponit contemptui: neque consulit Majestati, quem subditi impunè offendunt. Tu jubes ire nos per universum mundum, & prædicare Evangelium omni Creaturæ: imus: & in fame ac siti, in laboribus multis, in ærumnis supra modum, in mortibus frequenter annuntiamus populo tuo scelera eorum: Quid fit? (da veniam, Pater, loquenti ferventiùs! nam *tabescere me fecit Zelus meus!* Psal. 118.) Ridemur! *apostriamur!* tanquam *peripsema* hujus mundi facti sumus! 1. Cor. 4. Arma, quibus tueamur sive nos, sive te, alia non dedisti, NISI HUNC CRUCIFIXUM: atque sperabas nempe, *in hoc signo* universum orbem debellatum iri! verùm Deum inermem, Deum in cruce quis reveretur? Equidem amor tam admirabilis debebat emollire etiam lapidea pectora, ut liquecerent in lacrimas pœnitentiæ: contrarium experimur, & expansa in amplexum brachia, caput inclinatum ad pacis osculum, cor apertum in amoris affectum audaciam non frangunt, sed animant: plerique propterea temerariè mali sunt, quia ex cruce cognoscunt, quàm bonus sis. *Uran.* Quos bonitas non movet, illis prædicare severitatem: Filium, quem Salvatorem esse volui, eundem constitui Judicem universorum. Dicite peccatoribus: Ecce HIC JESUS, quem *instar agni* videtis immolatum pro vobis in cruce, hic idem *venturus est judicare vivos & mortuos!* describite horrendam illam diem, in qua mutatus in leonem Agnus irrugiet rugitu horribili, everfuro orbem terrarum! narrate terrificum apparatus, rigidissimum processum, inevitabilem executionem sententiæ morte æterna perempturæ, quotquot offensam justiciam in tempore non

Tttt

pla-

placaverint sibi ; Eja ! non habetis arma alia , præter nudam crucem ? non hic gladius utraque parte acutus animos lethali vulnere per aures transverberat ? *Adelph.* Ah ! de futuris peccator non angitur . Si vis , Pater , ut cum fructu prædicemus , da potestatem vindices scelerum flammæ evocandi de Cælo , igne devorante consumpturas obtinatos ad reliquorum terrorem . Imò (neque enim citius finem habebit peccatum) si tuo honori efficaciter consultum cupis , jam nunc finem tempori ponis . Sonet , obsecro , novissima tuba ! surgant mortui de monumentis ! descendat de cruce JESUS , & fulminantibus nubibus insidens , in valle Josaphat tribunal impiis ferale constituat ! Diutius connivere si placet , desine mirari , Pater , quòd pauci tui verbi Præcones hilariter labore fungantur , Prædicant minas : minarum nulla se veritas exhibet : irasci poteris , si cum Jona missi ad Ninivitas fugiant in Tharsis , ne te , & se exponant risui civitatum ? parcius , ajunt , clama , ô bone ! nondum obscuravit se sol ! nondum argentea luna sanguineo colore se pinxit ! cum stellæ de cælo cadent , tunc audiemus , quid dicas . Ipse ille Prodigus tuus , cujus reditum adeò cupidè ambis , cum sub tabellarii persona reducere vellem hominem , quid respondit ? recitavi verba : *si paucis ante mortem horis reversus fuero , satis est !* dicebat : recole animo Pater tam crudum responsum : colliges , quid sperandum sit tibi : repeto : etiam Philanthropus mecum oleam , ac operam perdidit : Prodigus aut non redibit , aut non nisi coactus redibit à necessitate , quæ forsitan interea decoctorem oppressit : à pœnitentia coacta autem quæ in tuum amorem redundare gloria possit , ego non intelligo . *Uran.* Itaque reducem quoque ut excludam à mea domo , neque pro filio recipiam ultra , hoc tu judicas mihi honori fore ? *Adelph.* Amplius desidero . Venientem ut tradas tortoribus velim , formatoque judicio ex computo expensarum , quem attuli tibi , condem-

nes ad supplicium, donec qui satisfacere non potest pro peccatis suis, saltem satis patiatur. *Uran.* Rigidam sententiam in fratrem dicis. *Adelph.* Amo fratrem: sed magis te amo, Pater mi, & tuam gloriam. Luat delicta sua frater, pœna atroce luat, ut qui sequuntur exemplum luxuriæ, exitum perhorrescant. *Uran.* Quid? ex duobus extremis si *medium* eligens, inter mercenarios tandem adsciscam hominem, non filii dignitate exitum per tantam degradationem videor tibi punivisse satis? *Adelph.* Heu satis! beneficium pro pœna decernes? & quid audio? igitur non recipere in gratiam solùm, sed recipere in filium cogitabas Anthropum, pristinoque honore dignari? *Uran.* Pœnitentem! *Adelph.* Itaque eundem ego rursum, ut olim, jubebor pro fratre colere, pro fratre amare, hominem charissimo Patri tam atrociter injurium? *Uran.* Pœnitentem! exemplum in Philanthropo habes. *Adelph.* At differes saltem tantæ gratiæ profusionem, donec constantiam amoris homo infidelis probaverit? *Uran.* Pœnitentem recipiam statim. O ut adsit! jam enim brachia pruriunt in amplexum! *Adelph.* In stuporem me abripit hæc exclamatio, & mens cum lingua deficit. Sine Pater, ut admirationi tantæ amoris Solitarius me indulgeam! sic enim me Zelus urit, ut verear, ne verbò labar, si diutius contendam tibi. *Uran.* Contentione quid opus est? quæro, si arbor, quam tu plantasti, diu arida, repente in frondes ac flores germinet, non ponis iram? non sententiam, quam tulisti: *Excindatur & in ignem mittatur!* continuò revocas? non à fructuum spe lætus priore in pretio lignum habes, & quam, priusquam exaruerat, curam impenderas, furtim impendis?.. Siles? *Adelph.* Pater, à prodigio argumentum capis, quod nunquam fiet. *Uran.* A prodigio, quod opus gratiæ quotidianum est. Ecce! rigavi exuccam arborem, & iam *floret*: rigo iterum!.. * *Adelph.* Superi! quanti & quale *fructus!* *Uran.* Ita dico vobis, *o anima*

* Arbor repente fructus habet.

mæ innocentes! si vestra innocentia præter flosculos nihil ferat,
POENIENTES FERVENTER Publicani & meretrices præcedent
vos in regno Dei! Matth. 21.

S C E N A II.

Adelphus. Mercenarius.

Adelphus. **A**Udivi grave tonitru, & video horrendum Symbolum!... itáne hoc malum expectandum sit mihi, ut frater non solùm pristinæ reddatur gratiæ, sed insuper præ me ametur?... Intueor virtutem gratiæ!... si poenitens frater non accipiet in vanum gratiam, tam erit dives meritis, quàm fructibus ista arbor... & ego qui huc usque in floribus, quos plantavi, mihi placui, jam Patri placebo minùs!... tamen hoc etiam scio, quòd nulla gratia vim inferat libertati: igitur non cooperabitur frater quantiscunque stimulis: non redibit!... scelesti spes! quò ruis anime? etiam optabis, credo, ut cassus sit Philanthropi labor, & frustretur cupido Uranii?... ablit à me tam tetrum crimen! damno damnabile votum! redeat Prodigus, modò redeat citra damnum meum!... Amari ab Uranio summa est meæ felicitatis: ut alius ametur etiam, fero, opto, gaudeo: sed ut aliquis plùs me ametur, non possum ferre!... & nisi fallor, est hæc justa invidia! est sancta ambitio! est appetitus excellentiæ veræ, non vanæ, est appetitus ex lege rectæ rationis optimè ordinatus: *ut aliquis ab Uranio præ me ametur, non possum ferre!...* *Mercenarius.* Salve Here! festina in occursum Philanthropo! congratulare! invenit ovem, quæ perierat! *Adelph.* Prodigus redit? *Merc.* Propere uterque aderit: præcurro, ut Patri nuntiem: nam & ipse se feret obviam in amplexum filii redivivi. *Adelph.* Uranius obviam ibit! Nimia est demissio tantæ Majestatis. *Merc.* Imò quasi hoc parum esset, festivam diem imperare toti viciniæ Philanthropus jussit;

justit: gratiam inibis non modicam, Here; si ex gratulaturis primus occurreris. *Adelph.* Tantine est recipere homulum fugitivum? *Merc.* Tanti est Heris, amantibus nempe. Sed tibi, Adelphe, video pro gaudio tulisse fastidium. *Adelph.* Nihil ad te. Credis verò, seridò tot facinorum pœnitentem Anthropum reverti ad Patrem? *Merc.* Non serium tantum, sed FFRVIDE SERIUM loquuntur calentes lacrimæ, quæ rigant genas. *Adelph.* Fortè sunt Crocodili. *Merc.* Meliora spero: vexatio enim intellectum dederit, & reverti ad se primum, deinde ad Patrem docuerit. Vera fuit fama de misero: post nostrum discessum coactus est à Satana porcos pascere, & ex siliquis vivere. *Adelph.* Erat pœna conveniens culpæ. Et ex hara audet protervus puer rectà se in Patris regiam ferre? *Merc.* Philanthropus ducit, talem siturus Patri, qualem reperit, tectum centone rustico, exhaustum fame, confectum macie, vix ossibus hærentem, & ad mortem pallidum, nisi quòd oculi rubeant: Miserationem movebit tibi, cum videris. Non ibis Philanthropo obviam? *Adelph.* Aliæ curæ vocant. Tu fac, quod imperatum est tibi: Uranius in Horto deambulat. *Merc.* Abit homo: quid cogitem?

S C E N A III.

Philanthropus. Prodigus. Mercenarius.

Philanthropus. E Ja! adhuc in limine domûs hæres? *Merc.* Eo; Domine, properantem longiore sermone Adelpus detinuit. *Prod.* Adelpus! O dulce fratris nomen! *Phil.* Expecta modò, & dic, cur Adelpus non sistit se mihi? nuntiasti, quid velim? *Merc.* Monui. Negavit, iturum se obviam, & videbatur mihi aut tristis, aut subiratus. *Phil.* Homo est præproperi zeli: & tu, mi Anthrope, infelix esses, nisi

Tttt 3

Pater

Pater & ego amaremus te magis, quam frater tuus. *Prod.* Propter vos irascitur frater mihi: justa est iræ causa! *Merc.* Sed ego metuo, ne, dum abest Philanthropus, ira fratris etiam iram Patris concitaverit: certè nihil pacificè loquebatur, neque miserationis notam adverti: narrantem de suis miseriis sine motu audivit. *Prod.* Iram Domini portabo, quoniam peccavi ei! *Mich.* 7. *Phil.* Et putas, Patrem severius aliquid statuisse? *Merc.* Si Adelphum audivit, metuo. Turbatus enim & calens ex horto prodiit, in quo ajebat, Patrem deambulare. *Prod.* Miserece cœlum! nam hic est hortus, in quo arbor mala malos fructus feci, in terra Sanctorum iniqua gerens! *Phil.* Quid video? ... *Merc.* Tecum stupeo ex hoc aspectu. Cùm ad te mitterer, Here, adhuc stetit arbor arida, nec nisi fructibus acerbis gravis: hic nunc quæ mutatio est! *Phil.* Volebat excindere lignum noxium severus Pater: ego impetravi inducias. *Merc.* Alia à priore est arbor: quid? si Adelphus precibus preces opposuit? *Phil.* Induciis certè offensus fuit, nec tolerare potuit tam diuturnam tolerantiam Patris. *Merc.* Igitur sine dubio ignis pabulum facta es miseranda arbor, & melior substituta est tibi! *Prod.* O triste omen pro me! *Phil.* Nihil animo cade, Anthrope! Advocatum apud Patrem Philanthropum habes. Ingrediar prior, & loquar pro te! tu hic expecta, donec vocatus fueris. *Prod.* !Etu! tu mihi sis JESUS! tu Salvator! *Phil.* Confide, ero. Interea ruminare sermonem, quem Patri loqueris. Hic sta, à longè, in angulo! vultum dejice! humilia Deo caput! cor ad gemitus, oculos ad fletum compara!... hoc situ, hac mente expecta, donec te intrò ducam. Tu mecum. *Merc.* Anthrope, spera bene! quem amat Filius, odisse non potest Pater.

SCE-

S C E N A IV.

Prodigus.

Spero trepidè. In ipso limine Paternæ domûs timor & tremor venerunt super me, ita ut pectus palpitet, & genua collidantur. Heu! malè conscia mens sibi quàm grave tormentum est!... Sed quæcunque me manet fors, trado me arbitrio Patris: vinciat! flagellet! urat! secet! omnia merui! modò non projiciat me à facie sua! modò in æternum parcat!... VINCE TE, Prodiges, persta! præparandus est animus ad primum alloquium: ruminari Philanthropus jussit, quæ sum dicturus, nempe ut cor verbis respondeat. Et, quid dicam? Universæ vitæ series ante oculos se mihi ponit! ô retra imago!.. & hanc imaginem ego Patri exhibebo?.. ita, exhibebo! VINCE TE-IPSUM anime, & noxium pudorem vince! placet humilis confessio: *malè agere turpe fuit, malè acta confiteri laudabile erit.* Igitur *confitebor*, & admittus in conspectum Patris recogitabo ei omnes annos meos *in amaritudine animæ meæ!* dicam ei: PATER!.. erro! donec receptus in gratiam fuero, non licet sic appellare! rectiùs dicam: *Domine!* aut: *Rex meus!* vel: *Deus meus!*.. imò habent ista nomina plus terroris, quàm spei: nomen *Patris* tenerum affectum movet: dicam ei: PATER, PECCAVI! & mox à primis pueritiæ annis vitæ meæ historiam retexens, narrabo delicta mea. Horrenda narratio erit! & ego sanctissimas aures meis turpitudinibus contaminabo!... Ah! quæ confusio cooperiet faciem meam?.. cooperiat! VINCAM MEIPSUM, & loquar adversum me contradictiones: dicam audacter, sed flens dicam: PATER, PECCAVI!... *Uranius à longè auscultans cum Philanthropo.* Audivi Davidis vocem: satis est! irruo in amplexum! *Phil.* Tene affectum Pater, nec tibi tuas delicias invide!... *Prod.* PECCAVI puer, heu! inobe
diens

diens nimis, & contumax ad Patris imperia: *tantillus* cūm essem, ō quoties paternum cor coēgi in graves gemitus, secuturæ ætatis flagitia præfagientes!.. MEA CULPA! *Uran.* Nova suspiria cies! nam qualem te video? *Phil.* Qualem peccatum fecit! *Prod.* PECCAUI *adolescens*, cūm per audaciam nunquam auditam petii portionem substantiæ, pertæsus obedientiam legibus Sanctissimis debitam, quas scripseras domui tuæ tuo digito, instar petulci onagri me liberum natum clamitans! ō tristis libertas! ō fallax verbum! ō vera servitus, quam *sub nomine libertatis* appetii! MEA CULPA! *Uran.* Excuso à cœcitate! luiti imprudentiam satis! *Phil.* Miseriæ, quam inter porcos est passus miser, magnitudinem in vultu exucco legis. *Uran.* Vulnerat paternum cor aspectus lugubris! *Prod.* PECCAUI *juvenis!* & optimam ætatem pessimis studiis consecravi, totum me in has curas effundens, ut *amarem, & amarer!* Ah! nullus est amor dignus amore, nisi amare te, Pater mi, & amari à te!.. *Uran.* Et tu contempsisti amorem meum! *Phil.* Dolet! *Prod.* Peccavi *in prosperis!* turpe otium, effusa in impudentiam licentia morum, libertas illoti oris, computandi & coludendi effrænis libido, denique deceptores amici, ac amicæ optimam indolem corruerunt: computrui coram oculis Dei cum intolerabili foetore! MEA MAXIMA CULPA! *Uran.* Bona confessio! *Prod.* Tolerasti me tamen, Deus mi, imò etiam *inter adversa* diu incorrigibilem, tandem correxisti! misisti filium, ut reduceres rebellem servum: ō bonitas! ō dignatio! verè PECCAUI IN COELUM! iram omnium cœlitum adversum me irritavi!.. sed nihil hoc angit: PECCAUI CORAM TE! Pater! CORAM TE! hæc est circumstantia aggravans immanè quantum peccantis malitiam! O ut saltem peccaturus inquisivissem angulum, ubi me non videres! sed (plecte insanam petulantiam cœlum!) CORAM TE, in oculis tuis peccavi, Pater! ite in fletus oculi mei! dignam æternis lacrimis cul-

culpam fletis? *Uran.* Fili, liquefcit animus in miferationis affectum. *Phil.* In gaudium miferatio definet. *Prod.* Et post tot crimina ego in limine Paternæ domûs subsisto? qua spe? jam enim, (quis dubitet?) utique JAM NON SUM DIGNUS VOCARI FILIUS TUUS! Sed quid? si faceres unum de Mercenariis? *Pater!* .. heu! etiam hac gratia non sum dignus! *Uran.* Quò magis indignus, hoc magis es indigus! *Prod.* Sed & ut Patris oculos subeam, non sum dignus! quò ibo à facie tua? ... *Uran.* Hem! fugit! Anthrope, ubi es? *Prod.* Heu Judex vocat! *Uran.* Patrem fugis!

S C E N A V.

Uranus. Philanthropus. Prodigus. Mercenarius.

Prodigus rediens à longè. PATER! *Uran.* Fili! *Prod.* Fui Filius! *Uran.* Recipio! *Prod.* PECCAUI IN COELUM! ET CORAM TE! *Uran.* Ignosco! *Prod.* JAM NON SUM DIGNUS VOCARI FILIUS TUUS! *Uran.* Pœnitentia dignum facit! *Prod.* FAC ME UNUM DE MERCENARIIS TUIS! *Uran.* Filium volo. *Prod.* Monstrum voca! *Uran.* Inter Paterna brachia esse cessas. *Prod.* Peccavi. *Uran.* Transtuli peccatum tuum! Surge! *Prod.* ad hos pedes occide me dolor! *Uran.* Surge! & mihi vive! *Prod.* Quoniam ita jubes, vivam ego, sed jam non ego! *Uran.* Vivat in te filius meus! *Phil.* Ego sum vita. *Prod.* O Philanthrope! tibi me debeo! *Phil.* Fratres sumus: amemus Patrem! *Prod.* Amo: da, ut amplius amem! *Uran.* Dabo. Auferam tibi cor lapideum, & dabo cor carneum, cor molle, cor cereum ad meos nutus. Eja! gaudium sit in universa domo super hoc pœnitente! i Mercenarie, promulga vicinix meam latitiam: nuntia, quia filius hic meus mortuus fuerat, & revixit, perierat, & inventus est:
Uuuu veniant,

veniant, cōgratulentur! *Merc.* Ecce avolo! *Prod.* O Amor!
Uran. O gaudium! ah! qualem te video! non ego sic vestivi te!
Prod. O Pudor meus! *Uran.* Cessa gemitus! restituum stolam
 primam. *Prod.* Quam turpiter abjeci! *Uran.* Dabo annulum
 in manu tua! *Prod.* Catenas merui! *Uran.* Reddam calcea-
 menta pedibus tuis! *Prod.* Curram deinceps viam mandatorum
 tuorum! *Uran.* Occidam vitulum saginatum: dies festiva erit!
Prod. Dolor, & gaudium, pudor, & amor, audacia & timor sua-
 vitate mirabili cor torquent, & recreant, quid dicam? quid co-
 gitem? quid faciam in tam læto tumultu? *Uran.* Initium læti-
 tiæ est: veni, intra in gaudium Patris tui! *Phil.* Veni, ego
 te ducam! *Prod.* O frater! ô Pater! ô dies jucunda! ô hora
 felix!

C H O R U S

Exhibet gaudia Pœnitentium,

Melancholia. Pœnitentia. Lætitia. Pax. Spes.

Melanch. **U**Bique exosa sum, infelix Melancholia!..*
 Propterea perpetuò vaga per orbem
 In omnes domos penetro,
 Nullibi habito.
 Vix videor, jam audio convitium:
 Vah! clamant, *Furia adest iterum!*
 Et tristiore nomine, invento ab Hippocrate,
 Ad invidiam compellantes me,
 Abi, inquiunt, abi saga,

Quæ

* Exhibetur domus luctus descripta Eccl. 7. cum titulo: *Beati qui lu-
 gent*, Matt. 5.

Quæ execrabilî magiâ
Homines in bubones convertis,
Abi Hypochondria!...
Si restito, mox inîtô consiliô,
Alius effusô in me bacchatur Mafficô,
Alius, tanquam si caput Medusæ viderit,
Aversa repentè facie, ad lulum profilit:
Alius, ne quidem salute data,
Inquisiturus socios, se foràs proripit,
Aut, si desit alius, Melampo comite,
Venatum prodit:
Denique nemo est, qui me non odit.
Nec miror: nam omnia turbo gaudia....
Sed, quid possum aliud? non sum rea:
Talem voluit *Naturæ Dominus*,
Et hæc est indoles mea.

A R I A.

Sic Deus voluit:

Creavit æthera, & voluit,

Ut sit locus gaudiorum:

Creavit tartara, & voluit,

Ut sint locus tormentorum:

In terris gaudia

Cum fletu miscuit:

Sic prudens voluit.

2.

Sint pura gaudia,

Et nullum misceat se melli fel,

Quis ad cœlum anhelabit?

Et rursus si non sit in felle mel,

Uuuu 2

Quis

Filius Prodigus

Quis non luctu desperabit?

Divinô igitur

Ego consiliô

Res orbis vario.

At fallor? nam quid sibi vult,

Quem lego titulus?

DOMUS LUCTUS! ... nunquid hic locus

Melancholiæ est proprius? ...

Idem loquuntur tristia,

Quæ oculis se objiciunt, * emblemata:

Non me decipio:

Tandem hæc erit mihi stabilis habitatio.

Juvat pulsare, & de incolis interrogare ...

Jo! Nihil erravi: salve Soror charissima!

Penit. Vide, ne aliam salutes pro alia.

Nam, unde venis? quæ es tu? & quid vis?

Melanch. Siccine? ecur dissimulas nôsse me?

Ego sum Melancholia, & tu es Poenitentia:

Non bene saluto te sororio nomine?

Penit. Pessimè: te enim *natura*, me genuit *gratia*,

Et nihil Melancholiæ

Commune est *cum poenitentia*.

Melanch. Similis tamen est oris species, similis habitus:

Penit. Sed non similis animus,

Et dissimillimæ lacrimæ. Apage! apage!

A R I A

i.

Meæ lacrimæ

Tanquam gemmantibus

Blanda ex vitibus

Quatuor Novissima.

In

In vina germinant,
Quæ cor exhilarant:

Tuæ lacrimæ,
Ut fluunt gelidæ

Ex ramis stiria,

In spinas decidunt,

Et spinas pariunt:

O quàm sunt aliæ

A meis lacrimæ!

2.

Veris lacrimis

Ingens est pretium:

Sanguis sunt cordium

Offenso Domino

Grata libatio:

Vanis lacrimis

Nullum est pretium:

Putris torrentium

Fons à stagnantibus

Fluit affectibus:

Felix, qui didicit,

Doctè quid flere sit!

Melanch. Nihil de his lubet disputare,
Modò liceat tecum saltem pernoctare.

Pœnit. Hem! pertinacia! sed bene est:*

Liceat! ingredi,

Experire, an placeant Domûs incolæ,

An lux & tenebræ possint cohabitare.

Ecce PAX, SPES, & LÆTITIA

Sunt individua Comites POENITENTIÆ,

Hæ sunt Sorores germanissimæ.

Letitia. Quàm tristem, Soror, adducis hospitem!

Uuuu 3

* Aperitur domus luctûs.

Pœnit.

- Pœnit.* Ipsam Tristitiam.
Pax. Næ tu atrociter desipis,
 Nisi ocyus hinc abigis Furiam!
Pœnit. Ejecta ex impiorum domibus
 Petiit diversorium meis in ædibus.
Pax. Intrà si pedem posuerit profuga,
 PAX exhibit,
Spes. Et cum pace LÆTITIA,
 Ac SPES abibit.
Lætitia. Unde fugit stolidà, redeat:
 In domo convivii, in hortis, in prostibulis,
 In lectis eburneis, in arcibus, in teloniis
 Reperiet, ubi habitet, & unde se nutriat.
Pœnit. Audisti sententiam?

T R I O.

Pax, Spes, Lætitia.

Abi! abi! quid juvat morari?
 In loco jam scopis mundato,
 Ornato Luc. II.

Et Deo sacrato,
 Vanæ tristitiæ locus non est.
 Abi! abi! cum Deo versari,
 Est Cælum in terris habere:
 Mærere,
 Pueriliter flere
 Notus Cœlitibus actus non est.

- Pœnit.* Abi! .. nos abrupta festivæ diei gaudia,
 Et coepta prosequamur sacræ lætitiæ cantica.
Lætitia. Imò sociæ (nam incipio ambigere)
 Quid? si delusæ à specie,
 Falsæ pro vera adhæremus Pœnitentiæ?

Pœnit.

- Pœnit.* Heu me! ...
Spes. Non est inanis suspicio:
Certè vera poenitentia
Nunquam est familiaris tristitiæ.
Pœnit. Vah! ... & nondum abis Tisiphone!
Jam enim tua lue
Coepisti hanc domum inficere!
Pax. Consulendum est oraculum:
Fiat Sacrificium!
Pœnit. Factum est:
Sacrificium Deo Spiritus contribulatus:
Cor contritum,
Et humilitatum Deus non despicias! Pf. 50.
Lætitia. Cor video, contritionem non video:
Testimonium petimus
Ex Propitiatorio. Num. 7.
Pœnit. Ergò

ARIETTA.

- In cineres, in cineres
Rebelle cor redigere!
Holocaustum exhibe
Offenso Numini!
Miserere Domine,
Ignem Cœlo deplue!
Dixisti: *Beati, qui lugent, Matt. 5.*
Ex Manna dulcedinem sugent,
Responde supplici:
Veniam an merui?...
*Lætitia. Jo! * Cœlum vota approbat!*
Pax. Cor cælicus ignis devorat!

* Ignis de Cœlo cor accendit, & inaurat.

Spes.

Spes.

Imò purgat à Scoria,
Et in aureum vertit ex carneo!

*Om. tres,**Soror nostra es:*

Cordis versio est vera Conversio!

Vive pœnitentia!

Cresce in mille millia! Gen. 24.

Pœnit.

Te Deum laudamus!

Ariose.

Pœnitentia. Lætitia. Spes. Pax.

Jubilemus! geminemus

Psalms, Laudes, cantica!

Digna est, quam prædicemus,

Numinis Clementia!

Let. Spes. Pax. Vive Soror, Deo chara,

Procul sit tristitia!

Dulcis est, dum est amara,

Vera pœnitentia.

Omnes quat.

Jubilemus! geminemus

Psalms, Laudes, cantica!

Mutuam in foedus stemus:

Jubet amicitia:

Pœnitentia.

Nunquam posthac huc intrabit

(Spondeo) tristitia!

Let. Spes. Pax. Semper tecum habitabit

Spes, Pax, & Lætitia.

Melanch.

Quid vidi? quid audivi? errant,

Gravissimè errant, qui judicant,

Quòd Pœnitentia sit virtus Melancholica:

Ah! omnem tristitiam

Cœlestia pellunt solatia.

Unde

In amplexu paterno.

719

Unde veni, ad impios redeo:
Ibi, si non conceditur habitatio,
Saltem hospitium semper invenio.

A R I A.

1.

Felices animæ
Quæ solis æmulæ
Serenis semper oculis
Infra vos despicitis
Procellosis gravida
Officinis nubila!
Minacias
Nunquam tacturas vos
Securæ spernitis.

2.

Intus qui malus est,
Is verè miser est:
Quid splendidum palatium
Juvare potest Dominum,
Quem lecto febris arida,
Aut dira fixit podagra?
De gremio,
Si vis, ne vexem te,
Serpentem excute!

XXX

MEDI-

MEDITATIONIS IV.

De Filio prodigo
in amplexu paterno

PUNCTUM II.

Filii Felicitas.

SCENA I.

Adelphus. Mercenarius.

Adelphus. **E**T ne exprobravit quidem crimina sua perditio adolescenti Pater ad salubrem pudorem? *Merc.* Nullô verbô, sed sic excepit reducem, velut si habuisset fidelem semper, & obedientem ad nutum, imò si mavis, tanquam de se optimè meritum: restitui iussit stollam primam, vestem ipse mutavit, idem ut nos faceremus, voluit, atque ut esset festiva dies, toti vicinæ imperavit. *Adelph.* Testes sunt aures meæ. Convivii apparatus, tumultus discursantium, Symphonia, Chorus, jubili, sic longè latèque personant, ut si filius Uranii unicus iterum resurrexisset à mortuis. *Merc.* Vera est comparatio: & Philanthropus eodem cum Patre gaudio gaudens in Prodigio revixisse se prædicat, etiam non nihil offensus, quòd tu non occurreris gratulatum, sicut monueram. *Adelph.* Macti animo peccatores! felices vos scelera faciunt? *Merc.* Non scelera quidem, sed poenitentia facit. O si fuisses spectator singultuum, quibus plangebatur pectus frater, commotus & ipse ad miserationem fuisses. Ibi stabat in angulo tremens, atque *in Spiritu contribulato* tribulatione amara percutiens malè conscium cor,
cum

cum gemitu miserabili, pueritiæ, adolescentiæ, & juventutis suæ delicta revocata ad calculum coelo lamentabatur. Auditores mecum Uranius ac Philanthropus à longè fuerunt: explicare non possum, quanta cum lætitiâ hanc confessionem uterque audierit. Denique non se tenuit Pater, quin prosiliret de latebris, irruensque in collum attoniti Anthropi artissimo amplexu stringeret felicem peccatorem, cui dulcedo paterni osculi propè vocem oppressi, sic, ut, nisi truncata verba, & abruptos affectus loqui non posset. *Adelph.* Tu verò loqueris multa nimis. Mihi ista gaudia lacrimas cient! sic? Misericordiæ omnia, Justitiæ detur nihil! *Merc.* sic? & tu credis, Adelphe, quòd iste gemitus Uranio placeat?

SCENA II.

Adelphus. Uranius. Mercenarius.

Uranius. Quid agis, Fili? tota familia exultat mihi, & gratulatur: tu solus à festo aberis? *Adelph.* Quid agis Pater? (ignosces enim, si loquar audaciùs, quòd amor jubet) Zelus, quo ardet pectus in gloriosam tibi ultionem læsæ ab Anthrope tuæ Majestatis, agrè patiebatur decretum recipiendi hominem tot scelerum reum in gratiam tuam: nunc insuper festum imperas, quasi ex redivo Prodigii beneficium acciperes, & felicitati tuæ immensum incrementum accederet. Obsecro non hoc est invitare homines ad audacter peccandum? certè innocentes frigidius amare videris, quàm peccatores. Ego tot annis servio tibi, & nunquam mandatum tuum præterivi: & nunquam dedisti mihi hæc, ut cum amicis meis epularer: Sed postquam filius tuus hic, qui devoravit substantiam suam cum meretricibus, venit, occidisti ei vitulum saginatum, Luc. 15. Et (nam repetere dolor cogit, quòd jam dixi) & tanquam si novum regnum accessisset imperio tuo, sic triumphas, & plaudis. *Uran.* Fili, tu semper mecum es, & omnia mea tua sunt: epulari autem, & gaudere oportet.

X x x x 2

opor-

oportebat, quia frater tuus hic mortuus erat, & revixit: perierat, & inventus est! ibid. Curre tu, & evoca juvenem, ut post Patrem reconciliet se fratri, ac scandala deprecetur. Merc. Libenter faciet, ut gaudium plenum sit. Adolph. Non est materia digna gaudio vilis homulus ex hara redux ad aulam Patris, quam petulanter contempserat. Pater! amoris excessus quò te abripiat, vide. Cùm in Bethlehem nasceretur Philanthropus, filius, in quo infinitè complaces tibi, Evangelizari gaudium quibus imperasti? pauculis pastoribus denique, rusticis, egenis, de plebe: hodie verò *super uno penitente* festum toti cœlo promulgatur! quid ageres, si tota Asia, aut universa America reduceretur ad te? Quis est igitur iste homo, *quia reputas eum, & apponis erga eum cor tuum?* Psal. 143. Quis per totum orbem vel cogitat de hoc prodigo, nisi fortè cum execratione, & nausea? plerique ne sciunt quidem, quòd vivat, & partem aliquam in rerum natura habeat. Tunc, cùm submerso Pharaone posttravisti Ægyptum, tunc ex gloriæ tuæ longè latèque ad terrorem sancti nominis tui propagatæ incremento, meritò *montes exultaverunt ut arietes, & colles sicut agni ovium*, Psal. 113. At hodie quæ est digna tanto applausu victoria? Pater, non loquitur invidia, sed zelus pro tuo honore, quem tanta bonitas planè pessumdat. Uran. Hoc verò absit: nam ego sum *Deus zelotes*, Exod. 34. & gloriam meam alteri non dabo. Gaudere oportet, quia Satana creptus est homo, qui quanti sit mihi, ex pretio, quo redemptus est, intelligis satis: Pater sum. Verùm tu erras, si credis, quòd quem recipio cum gaudio, recipiam *sine pœna*. Absit! crede mihi, nemo peccavit, aut peccabit impunè. Imò (vide, quo in pretio mihi sis!) ne Patrius amor, quantum misericordiæ tribuit, tantum laudi justitiæ detrahat, ideò exivi ad te, & Judicem Anthropi te constituo: cognosce causam, pronuntia sententiam, exhibe virum dignum tanta dignitate, quanta est Vice-Dei persona. Nihil metue, ne quemquam per prudentem

dentem rigorem offendens, gaudium aulae turbes. Ipse Prodigus, SI VERUS EST POENITENS, subjiciet se libens tibi, tuaeque sententiae acquiescet gaudens, & festi laetitiam per fervorem poenitentiae cumulabit. Accipe computum sumptuum, quos profudit imprudens: quam attulisti à Satana, reddo schedam, ut ex illa processum formes: addo potestatis insignia: * *quaecunque solveris, soluta erunt, & quaecunque ligaveris, ligata sunt!* Matth. 16. neque ut lacrimae ad mollitiam te moveant, velim: videre flentem Anthropum laetitia est, & lacrimae poenitentium sunt vinum Angelorum. *Adelph.* Sic agis ex gloriae tuae rationibus, Pater mi, & misericordiae temperanter indulges: officio fungar, ut decet hominem Divino honori sacrum. *Uran.* Memento tamen, hominem de homine judicare: ita forma iudicii non modica pars festi erit.

S C E N A III.

Adelphus. Prodigus. Mercenarius.

Adelphus. RECORDATOR. Nunc respiro: nec enim me *Judice*, Prodigus unquam major erit in regno caelorum, aut sedem supra innocentes habebit. Adest. *Prod.* Io frater charissime! gratulare mihi!... *Adelph.* Procul amplexu abstine! nec enim fratrem vides, sed Judicem tuum: potestatem delegatam ab Uranio reverere. *Prod.* Heu! tonitru grave! nunquid amice, in gratiam recepit me Pater, reddidit stolam primam, filium nominavit? quo crimine merui novam iram? *Adelph.* Culpam condonavit misericordia, poenam adhuc iustitia exigit: ego dictare jubeor, vides insignia. *Prod.* Exosculor submisso genu! *Merc.* O caelum! quae Scena erit? *Adelph.* Cui adesse non decet te. Cede loco! Secretum tribunal teneo. *Merc.* Infelix Prodigus! metuo rigorem hominis! & ne repente felicitas tua in novam miseriam desinat. *Prod.* Ego verò si culpa

Xxxx 3

* Dat Claves.

culpa remissa est, miser esse non possum: poenam non deprecor, sed te laudo Pater! novum argumentum amoris est JUDEX FRATER! Væ mihi, si alienum, si inimicum dedisses! *Adelph.* Equidem inimicus non sum: verum tamen ad vindicandas Magni Dei injurias non decet esse lenem, aut muliebriter misereri. *Prod.* Places, Adelphæ, places. Rigidum ego Judicem sicut merui, ita opto. Eja! exuscita iram sanctam adversum peccata mea, & quanta polles, tanta utere potestate in poenas criminum! absit omnis miseratio! ad vigiliis, ad jejunia, ad flagra, ad labores, ad lacrimas condemna me: omnis poenitentia levis est, omne supplicium meritis minus. Etiam inter gaudia torquet animum amarus dolor de offenso Deo, *dolor vindictæ cupidus*, qua poenitentia seriatim voluntas probetur Numini: vindica! *Adelph.* Ipse videris irasci tibi. Fervorem laudo: cura, ut sibi constet. Inspice schedam hanc. *Prod.* O aspectus horrendus! ... *ô vita, nunquid vita*, Deus mi, nunquid vita, & non potius perpetua mors, putredo, foetor! *Adelph.* Confitere! nihil supra verum legis exarasse hinc Satanam? *Prod.* Imò circumstantias aggravantes ô quam multas omisit! *Adelph.* Et tot modis peccasti? *Prod.* Nullum est genus, nulla species flagitii, cujus reus non sim. *Adelph.* Et toties? *Prod.* Ah! quis numeret numerum? metiri non per numeros, sed per modios est necesse. *Adelph.* Neque habes, unde excuses te? fortè mundus exemplis rapuit? *Prod.* Homo, non truncus, vivens homo, non cadaver eram: debebam contra torrentem niti. *Adelph.* Fortè infirmitas carnis prostravit? *Prod.* Petulantiam, proterviam, impudentiam, libidinem voca! Poterant alii SEIPSOS VINCERE, & coercere intra septa decalogi naturæ corruptæ impetus, cur ego non poteram? *Adelph.* Fortè Satanas vi, aut fraude præcipitavit invitum? *Prod.* Eheu! ultro in præcipitia cucurri, & volvi deorsum voluptas fuit. *Adelph.* At poenitet tandem? *Prod.* Ah! tandem! maledicta sit illa hora, qua discessi à Patre amens!

Adelph.

Adelph. Sincerâ confessio fuit: serius dolor est? *Prod.* Dolor æternus erit. O si factum infectum fieri posset, quid facere, quid pati vellem? age, pronuntia sententiam acerbam: damna me ad transtra, ad catastas, ad crucem! INFERNUM MERUI! nihil supra meritum pati possum. *Adelph.* Moves animum, frater: doloris tui vehementia propè cogit compati tibi. *Prod.* Cave, ne facias, frater! recordare, quòd Judex sis, & officio fungere: Satisfacere justitiæ cupio cum rigore. *Adelph.* Æquitas postulat, cujus causâ fratris nomen attendere esset Juri Divino derogare: itaque compara animum ad pœnam delictis dignam ferendam fortiter. Discussa causa est: habeo fatentem reum: excusatio nulla suppetit. Quod igitur ad supremæ Majestatis gravissimè offensæ satisfactionem ex lege justitiæ feliciter cedat, atque ad salutarem mortalium horrorem, ne per temerariam spem audaciùs peccent, efficaciter serviat, potestate à cæli Domino mihi ad hoc judicium demandata Ego TE CONDEMNO, ut FILII JURE, quo olim gaudebas, & quod, cum perdidisses, misericordia hodie nimis liberaliter reddidit, æternùm exutus, SORTEQUE MERCENARII contentus vivas. *Prod.* Heu! ferale tonitru ad mortem ferit! *

S C E N A IV.

Philanthropus. Prodigus. Adelphus.

Philanthropus. PRÔ cælum, quid video! vive mi Anthrope! ecce in brachiis amantis jaces! *Prod.* O amor mi! *Phil.* Respira, & noli timere! remissa sunt tibi peccata tua! *Matth. 9.* Frater meus es! *Prod.* Imò satisfiat justitiæ: Sim unus de Mercenariis tuis! satis pro peccatore sum felix. *Phil.* At pro meo amore non satis. *Adelph.* Domine, vide, ne ames nimium. *Phil.* Quid? non Pater prodigum recepit in filium, & tu obstrepis? *Adelph.* Pater recipit, Judex non recipit. Condônata est reo pœna æterni ignis: acquiescat Miseri-

* In deliquium concidit.

fericordia: cætera Justitiæ dentur. *Phil.* Adelphe, talem sententiam contra te velles ab alio ferri? *Adelph.* Honor Patris, quem utique supra Anthropum amas, sic postulabat. Aut quid? non æquum est, ut innocentium præ pœnitentibus prærogativa sit major? *Prod.* Æquum est, Domine! & quanquam gravissimè doleo de jactura tanti Boni, quantum est *in jure filii*, tamen, obsecro, ne obsistas sententiæ: vel inter mercenarios si toleras, infinita miseratio est. Sine, ut exuam istam vestem tam malè aptatam Reo! *tunica pellicea quæ me tegat, sufficit: serviens tibi comedam in sudore vultus tui panem meum, donec in pulverem corpus, & anima in nihilum rediens holocaustum justitiæ fiat.* *Phil.* Laudo heroicè pœnitentis affectum: sed uterque erratis. Jus Filii neque innocentia tua, neque tua pœnitentia meretur: ego ambobus merui. Age Adelphe, huc conjice oculos! * *in forma servi* sic pro ambobus laboravi: hæc pro utroque sum passus, ut ex meis meritis sicut innocentia, sic pœnitentiæ pretium facerem apud Patrem: *Anice, num feci injuriam tibi? habe, quod innocentibus merui, jus hæreditatis: volui autem idem jus mereri pœnitentibus etiam: quid contradicis? Non licet mihi, quod volo facere? an oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum?* Matth. 20. Metue tibi, neque nimum in innocentia complace! veniet dies, cum erunt novissimi primi, & primi novissimi, tepidæque innocentia fervidæ innocentia postponetur. *Adelph.* O Superi! video, quò me abripuerit imprudens Zelus: da veniam, Domine, æmulationi *non secundum scientiam æmulanti!* *Phil.* Imò judicet Pater inter me, & te!.. ** Pater, ex Adelphi judicio nondum satisfactum justitiæ pro Anthrope fuit: condemnor ad novos labores, ad nova flagra, ad novam crucem: & subscribo sententiæ. Auferte paludamentum gloriæ: rursus induam formam servi, & inter mercenarios famulabor pro Anthrope tibi! vale mi Anthrope, & fruire Patris gratiâ! cave, ne rursus excidas!

SCE-

* Exhibentur insignia Passionis Dominicæ. ** Prodit Uranius.

SCENA V.

Personæ omnes.

Uranus. QUAM tristis Scena hujus diei lætitiā temerat!
Adelph. Vivat frater!.. Pater, ego peccavi severus Judex adversus fratrem! Ah! quò me vertam? Anthrope, te damnavi! Philanthrope, tuum amorem non æstimavi! Pater, tuam misericordiam accusavi! omnibus reus sum! vertite in me iram, & aulâ pellite! *Prod.* Justa in me sententia fuit. Philanthrope, absit, ut rursus abeas in mortem tu! heu! semel occidi! iterum occidam? tormenta omnia, quæ passus es tu pro me, expedite in me ministri justitiæ! & tu me suscipe S. Crux! huc affigat trabalibus clavis, ne avellar iterum à Deo JESU meo! in hac ara hostia fiam pro peccato! *Adelph.* Tu probasti pœnitentiam ferventem Frater: nunc ego TE ABSOLVO, & me condemno! æquius judicium probate Domini. *Phil.* Qui se ipsum judicat, non judicatur: sic places. *Uran.* Æmulatio te decepit, Adelphè! satisfactum abundè fuisse justitiæ, hinc vides, ô bone! igitur potestate ligandi, qua polles, in illos utere, qui se participes reddere thesauri negligunt, quem Filius offert: veris pœnitentibus potestas solvendi faveat. Posthac æmulamini charismata meliora! & pœnitentem innocens, innocentem pœnitens amoris studio erga nos contendat superare. *Phil.* Ita, hæc pugna placet. *Prod.* Hanc pugnabimus strenuè! *Adelph.* In hac felix victor, & victus erit. *Uran.* Vires ad pugnam ab epulis capite, quas meus filius paravit vobis. *Merc.* Ecce aula se aperit: strata est mensa: vocata vicinia: tota domus in jubilis. *Uran.* Festum agamus diem! * *Adelph. Prod.* Manhu! quid est hoc? *Phil.* Panem Angelorum manducabit homo: Comedite amici, & bibite, & inebriamini charissimi! *Cant. 5.* *Uran.* Et tu, fili mi, præprimis gaude! Ecce omnium iniquitatum, quas operatus es, non

Yyy

recor-

* Descendit ex nubibus mensa strata pro Cœna magna: & aperitur aula
 jubilans.

recordabor! Ez. 18. Eat in cineres apocha, debitorum testis, quæ contraxisti! Prod. O Pater! ô amor! & quid retribuam? Uran. Calicem Salutaris accipe. Ecce sacrum Convivium, in quo Christus sumitur poenitentium non Iudex, sed Salvator. Prod. Anima Christi sanctifica me! esto anima animæ meæ, ut placeam tibi! Corpus Christi salva me, ne sine fructu sis occisum pro me! Sanguis Christi inebria me, ut plenus Deo posthac nihil humile volvam animo! Aqua Lateris Christi lava me, ut nihil hæreat cordi, quod displiceat tibi. Phil. Ecce Convivium, in quo recolitur memoria Passionis meæ! cave, ne renoves! Prod. Passio Christi conforta me hominem imbellem, & cui vis tentationi succumbentem! ô bone Jesu, exaudi me tibi supplicem, & à te uno sperantem auxilium in negotiis, in periculis, in miseriis. Phil. Confide: ecce Conviviū, in quo non corpus epulis, sed mens impletur gratiâ. Prod. Gratiis opus est. Intra vulnera tua absconde me contra insidias mundi! ne permittas me separari à te per blanditias carnis! ab hoste maligno defende me, ne vincar in adversis, & in hora mortis meæ voca me, ne deficiam in angustiis. Uran. Nihil metue: nam quoniam accedis vestitus veste nuptiali, non manducas iudicium tibi, sed ecce convivium, in quo futuræ gloriæ pignus datur. Spera bene! qui se nascens dedit socium, & moriens in pretium, dum se convescens dat in edulium, promittit, quòd se regnans sit daturus in præmium. Prod. O promissio! ô gratia! ô adsit citò beata hora, qua jubebis me venire ad te, ut cum Sanctis tuis laudem te! Uran. Aderit hora! venies! cum Sanctis meis laudabis me! Prod. Cum Sanctis peccator! Uran. Peccator poenitens. Prod. O felix poenitentia! & pro tot gratiis quid à me exigitur? Uran. Phil. Amantes ama! Prod. O dulce imperium! & hoc est satis? Uran. Satis. Eja vos omnes mei, in jubilos & plausus ite!

O. A. M. D. G.

PRÆ-